

**STRATEGIA
ROZWOJU GMINY
CHEŁMEK
do 2030 roku**

***Jeśli nie zmienimy kierunku, to zapewne
dotrzemy tam, dokąd zmierzamy***

Stare przysłowie chińskie

Strategia Chełmek 2030+

Spis treści:

WSTĘP	5
1. JAK TO ZROBILIŚMY	6
1.1. Założenia metodologiczne	6
1.2. Od diagnozy do wizji	8
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY – MIEJSCE, W KTÓRYM JESTEŚMY w odniesieniu do sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	10
2.1. Kluczowe wnioski z analizy danych	10
2.2. Nasze zasoby i potencjały	17
2.3. Problemy i ich przyczyny – jak je przezwyciężyć?	22
3. JAKIE OBIERAMY CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA ICH REALIZACJI?	53
3.1. Życie społeczności lokalnej – wyzwania dla integracji i jakości życia	56
3.2. Przedsiębiorstwa i przedsiębiorczość – priorytety dla inkubowania i rozwoju	72
3.3. Przestrzeń i środowisko życia – wymagania dla przyjaznego środowiska życia	80
4. JAKIE MAMY OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI)?	90
4.1. Region – OSI Małopolska – założenia i wnioski dla Gminy	90
4.2. Gmina – Lokalne OSI- kluczowe dla gminy	92
4.3. Zgodność strategii z celami rozwojowymi UE, Polski i Małopolski	96
5. JAKA JEST MIARA SUKCESU REALIZACJI CELÓW I WYZWAŃ?	98
5.1. Oczekiwane efekty planowanych działań – wskaźniki realizacji dla celów	98
5.2. Rezultaty planowanych działań w układzie przestrzennym	99
6. JAKI JEST MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY DO 2030 R.? ..	101
6.1. Wizja – model struktury funkcjonalno-przestrzennej	101
6.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	112
7. JAK TO SFINANSUJEMY? RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	114
8. JAKI JEST PLAN NA WDROŻENIE	119
8.1. Kto odpowiada za wdrożenie i jaki jest na to plan?	119
8.2. Monitoring i aktualizacja Strategii Chełmek 2030+	123
8.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	124
SPIS RYSUNKÓW	125
SPIS TABEL	125

Rysunek 1. Mapa powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

WSTĘP

Strategia - dlaczego potrzebna jest zmiana?

Zmienność życia, stawia przed każdym człowiekiem nowe wyzwania, prowokuje lub wręcz zmusza do zmiany. Dotyczy to każdego z nas indywidualnie, naszych domów i rodzin, ale też całych społeczności lokalnych. **Przyzwyczajenie**, to ono często sprawia, że wielu rozwiązań, które powinny podlegać weryfikacji i aktualizacji, nie zmienia się, a mieszkańcy się zmieniają. Zdarzenia ostatnich lat spowodowane pandemią Covid 19 i wojna na Ukrainie jeszcze mocniej skłaniają do refleksji, na temat **aktualnych potrzeb i oczekiwań** mieszkańców.

Jacy jesteście dziś? Jakie mamy wyzwania?

Dziś Gmina Chełmek, ma inne problemy niż przed laty, ale ma też inne zasoby do radzenia sobie z nimi, uwzględniając szanse wynikające z nowego okresu programowania UE na lata 2021-2027.

Jednak by naprawdę coś się zmieniło, kluczowym jest **skoncentrowanie na najważniejszych problemach, stanowiących wyzwanie dla organizacji życia mieszkańców gminy i działania przedsiębiorstw**. By coś zmienić, nie da zmienić się wszystkiego, dlatego jako kluczowe wyzwania określono:

- **Starzenie się społeczności gminy, postępujące szybciej niż w całej Małopolsce**, musi wiązać się zatem z **podnoszeniem atrakcyjności gminy** i większym uwzględnianiem **potrzeb młodzieży i rodzin z dziećmi**.
- **Zwiększającą się liczbę starszych mieszkańców gminy**, co eskaluje konieczność dalszego **dostosowywania usług społecznych do ich potrzeb**.
- **Odływ młodych**, wiąże się mocno z **brakami atrakcyjnych dla nich miejsc pracy oraz mieszkań i przestrzeni** skłaniających ich do pozostania w gminie, istotnym jest zatem **inkubowanie i rozwój przedsiębiorczości**.
- **Bariery rozwojowe dla przedsiębiorstw związane ze stanem infrastruktury strefy aktywności gospodarczej** i brakami w zakresie dróg lokalnych, oraz tych o znaczeniu regionalnym, domagają się działań, które z jednej strony umożliwią **zwiększenie obszaru aktywnie działającej strefy dla zwiększenia liczby przedsiębiorstw oraz skali i jakości już prowadzonej działalności**.
- **Zmiany dokonujące się w przestrzeni gminy, domagają się aktualizacji przestrzennej wizji rozwojowej zgodnej z bieżącymi priorytetami i dbałości o środowisko życia**, kluczowa jest zatem **aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego oraz troska o przyjazne środowisko życia i prowadzenia działalności gospodarczej**.

Dlatego, **Strategia Chełmek 2030+** jako efekt podjętych analiz eksperckich, **połączonych ze spotkaniami** z interesariuszami – **mieszkańcami** (młodzi, rodzice, seniorzy, w tym przedstawiciele samorządu lokalnego), konkretyzuje cele i kierunki działań, by przełamać bariery rozwojowe, wykorzystać zasoby i szanse oraz rozwiązać lub zminimalizować problemy strategiczne.

1. JAK TO ZROBILIŚMY

1.1. Założenia metodologiczne

Prace nad strategią, skoncentrowane były na dwóch kluczowych etapach:

- Opracowaniu diagnozy stanu gminy
- Opracowaniu planu strategicznego – Strategii Chełmek 2030+.

I. OPRACOWANIE DIAGNOZY STANU GMINY.

Opracowanie diagnozy stanu gminy – czyli miejsca, w którym dziś jesteśmy jako społeczność lokalna, uwzględnia wszystkie kluczowe aspekty życia społeczno-gospodarczego.

Diagnoza, wraz z analizą kluczowych problemów została opracowana w oparciu o:

- **dane ilościowe:** dostępną statystykę publiczną, dane własne gminy;
- **dane jakościowe:** spotkania z interesariuszami procesu w gminie, analizy zasobów gminy i ich stanu, wizje lokalne, spotkania z przedstawicielami samorządu oraz informacje od jednostek gminnych.

Część diagnostyczna obejmowała trzy kluczowe elementy:

1. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej gminy

Założenia diagnozy

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Chełmek została opracowana w maju 2020 r. (zaktualizowana w lipcu 2021 r.). W diagnozie posłużono się możliwie najbardziej aktualnymi danymi dostępnymi w statystyce publicznej – dane na koniec 2020 roku. W podejściu dynamicznym użyto informacji sięgających do 10 lat wstecz. Uwzględniono też aktualne dane własne Gminy. Ponadto, w miarę dostępnych danych statystycznych w części analiz, podaje się **odniesienie do roku 2000** lub z czasu około tego okresu (w miarę dostępności w statystyce publicznej), dla uchwycenia i pokazania charakteru i kierunków zmian w Gminie, w kluczowych obszarach, które można właściwie definiować i nadawać im właściwe znaczenie w polityce rozwojowej, biorąc pod uwagę długofalowe spojrzenie, np. w zakresie demografii, rynku pracy czy rozwoju przedsiębiorczości.

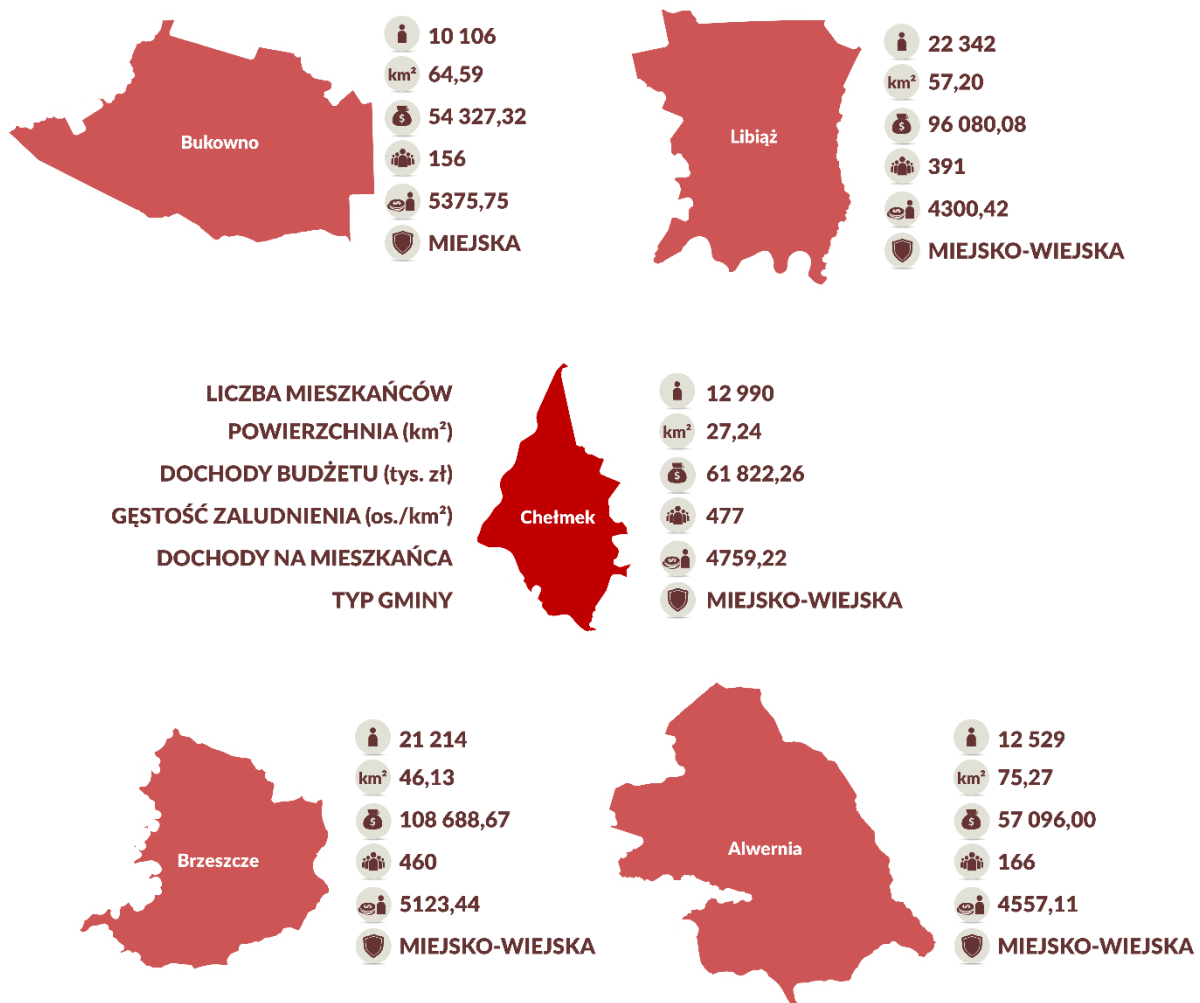
W diagnozie zastosowano ujęcie benchmarkingowe (układ porównawczy) – dane statystyczne dla Gminy Chełmek zestawiono z wartościami dla:

- województwa małopolskiego i powiatu oświęcimskiego – co pozwala na zobrazowanie pozycji gminy na tle, w szczególności najbliższego otoczenia,
- czterech innych gmin województwa małopolskiego, które zostały dobrane w taki sposób, aby ich główne charakterystyki były porównywalne z analogicznymi dla Gminy Chełmek. Do porównania wybrano gminy: Alwernia, Brzeszcze, Bukowno oraz Libiąż. Istotne w tym przypadku dane, które zdecydowały o doborze tych jednostek, to: liczba mieszkańców, powierzchnia, dochody budżetu i inne parametry, takie jak gęstość zaludnienia i dochody na mieszkańca.

Ponadto gminy Brzeszcze i Libiąż podobnie jak gmina Chełmek posiadają status gminy górniczej.

Takie podejście pozwala spojrzeć na sytuację gminy na tle gmin o porównywalnych cechach, co jest ważne w procesie oceny sposobu wykorzystywania potencjałów rozwojowych.

Rysunek 2. Zestawienie podstawowych charakterystyk Gminy Chełmek oraz porównywanych gmin – stan na koniec 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dodatkowo w wybranych obszarach analizy dane z Gminy Chełmek zestawiono również z pozostałymi gminami powiatu oświęcimskiego.

2. Analiza i opracowanie zestawienia kluczowych zasobów gminy wraz z określeniem ich potencjału i wyzwań / potrzeb inwestycyjnych.

Aby nazywać ścieżki rozwoju, stawiać nowe cele, konieczne jest określenie posiadanych zasobów, ich stanu i wyzwań, aby móc odpowiedzieć na pytania:

Co możemy zagospodarować w ramach opracowywanych rozwiązań?

Co wymaga interwencji / poprawy, w tym w zakresie inwestycji o dużym zakresie oraz inwestycji bieżących / odtworzeniowych?

Bardzo istotną w tym zakresie informacją były opinie mieszkańców, zebrane podczas pięciu warsztatów strategicznych, w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych.

3. Opracowanie analizy kluczowych problemów rozwojowych gminy, z uwzględnieniem ich przyczyn oraz skutków.

Biorąc pod uwagę wszystkie zebrane dane, kluczowym momentem w dokonywanych analizach było określenie najważniejszych problemów, stanowiących wyzwania rozwojowe – koniecznych do rozwiązania.

Aby rozwiązywać problemy, nie skierowując interwencji publicznej jedynie na ich skutki, ale przede wszystkim przyczyny, koniecznym jest jasne określenie dla każdego kluczowego problemu przyczyn oraz skutków.

Wnioski z tak przeprowadzonych analiz stały się podstawą do przejścia do drugiego etapu prac – opracowania planu strategicznego.

II. OPRACOWANIE PLANU STRATEGICZNEGO – STRATEGII CHEŁMEK 2030+

Opracowanie założeń strategii zrealizowano w odpowiedzi na zidentyfikowane na wcześniejszym etapie problemy, aby je zniwelować lub zminimalizować oraz wykreować nową jakość, w oparciu o zidentyfikowane zasoby / potencjały.

Plan strategiczny został opracowany w oparciu o metodę pracy partycypacyjnej, w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów określonych w efekcie prac diagnostycznych oraz analizy kluczowych kierunków polityki regionu, kraju i UE. Kluczowe w tym zakresie jednak były:

- **spotkania** z interesariuszami procesu w gminie,
- **spotkania** z przedstawicielami samorządu i pozostałych jednostek gminnych.

W efekcie analiz eksperckich i dyskusji z przedstawicielami samorządu, w tym Burmistrzem Chełmka i Radą Miejską w Chełmku opracowano cele i założenia strategii do 2030 roku.

1.2. Od diagnozy do wizji

KLUCZOWE KROKI W PRACACH NAD STRATEGIĄ – CZYLI JAK RAZEM PRACOWALIŚMY

Krok 1 - Analiza statystyczna i ogłoszenie pandemii Covid 19

Analiza danych zastanych oraz zasobów gminy.

Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej gminy w 2020 roku.

Prace nad strategią rozpoczęto na początku 2020 roku, jednakże ogłoszona niedługo później sytuacja związana z pandemią COVID 19 mocno wpłynęła na proces, zwłaszcza niepewność zdarzeń pierwszych miesięcy i niemożność realizacji spotkań partycypacyjnych wpłynęły na jego dynamikę i wydłużenie. Zamierzeniem władz lokalnych było opracowanie strategii **dla mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych i wraz z nimi**.

Spełnienie tego warunku stało się możliwe dopiero w 2021, kiedy to po aktualizacji diagnozy opartej o statystykę publiczną opracowanej rok wcześniej zorganizowano spotkania z mieszkańcami.

Krok 2 - Zmiana prawa - aktualizacja założeń dla opracowania strategii

Aktualizacja założeń dla opracowania planu strategicznego okazała się **być konieczna**, gdyż z końcem roku 2020 weszła w życie **nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**. Zmiany objęły także 20 innych aktów prawnych, w tym kilka bezpośrednio wiążących się z funkcjonowaniem organów samorządu terytorialnego.

Ustawa określiła szczegółowo wytyczne dla opracowania strategii (nie było żadnych wcześniej), w tym elementy obligatoryjne.

W procesie oznaczało to zmianę koncepcji dokumentu.

Krok 3 – Partycypacja – jakie widzimy problemy i co jest potrzebne?

Bardzo istotnym elementem w pracach nad strategią było zrealizowanie spotkań z interesariuszami procesu:

Czerwiec 2021

- 3 spotkania z interesariuszami procesu: spotkania z **mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz** przedstawicielami samorządu w **Chełmku, Bobrku i Gorzowie**.
- 1 spotkanie z **młodymi** od 12 do ok. 20 roku życia, zorientowane na ich spojrzenie na przestrzeń i społeczność gminy oraz ich potrzeby.

Październik 2021

- 1 spotkanie z **przedsiębiorcami** prowadzącymi działalność na terenie Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej
Przedsiębiorcy określili kluczowe potrzeby dla prowadzonej przez nich działalności – warunki dla dalszego rozwoju przedsiębiorstw.

Łącznie w spotkaniach uczestniczyło ponad 80 osób.

Krok 4 – Analiza problemowa – Problem-Przyczyna-Skutek: opracowanie

Sercem procesu było opracowanie analizy problemów, która jest połączeniem:

- wniosków z analiz statystycznych;
- informacji uzyskanych od mieszkańców (dużo danych jakościowych i propozycji rozwiązań), w tym co kluczowe od przedsiębiorców i osób młodych;
- informacji o posiadanych zasobach i potrzebach inwestycyjnych, w tym z poszczególnych jednostek gminnych;

Opracowanie to było jednym z największych wyzwań całego procesu.

Kluczowe problemy i kierunki ich przewyciężenia zostały przemyślane i przedyskutowane również z kluczowymi osobami odpowiadającymi za proces, w tym przede wszystkim: Burmistrzem Chełmka, Radą Miejską w Chełmku, Przedstawicielami samorządu.

Krok 5 – Opracowanie planu strategicznego – Strategii Chełmek 2030+

Mając na uwadze określone problemy i potrzeby, biorąc pod uwagę aktywność gminy, możliwe scenariusze rozwojowe w kontekście zewnętrznych źródeł finansowania na nową perspektywę programowa 2021-2027, wyznaczono:

- **3 kluczowe obszary - CELE STRATEGICZNE;**

- Dla każdego celu strategicznego – **CELE OPERACYJNE;**

- Dla każdego celu operacyjnego pożądane **KIERUNKI DZIAŁAŃ;**

- Dla niektórych celów / kierunków działań określono **KLUCZOWE PROJEKTY.**

Krok 6 – Konsultacje społeczne – Projektu Strategii Chełmek 2030+

Dyskusja nad założeniami strategii stanowi kluczowy – kulminacyjny punkt, w którym wraz z interesariuszami dyskutowano nad wizją rozwojową, uzupełniano i definiowano ją w odniesieniu do problemów strategicznych, rozumianych jak wyzwania, co do których pożądana jest zmiana. **Bo była już odNowa, jednak teraz potrzebny jest konkret działań ukierunkowany na rozwój gospodarczy i zwiększenie liczby mieszkańców, przy utrzymaniu i większym dopasowaniu standardu usług publicznych do potrzeb konkretnych grup wiekowych mieszkańców.**

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY – MIEJSCE, W KTÓRYM JESTEŚMY w odniesieniu do sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2.1. Kluczowe wnioski z analizy danych

Demografia – kluczowe wnioski

Gminę Chełmek na koniec roku 2020 zamieszkiwało 12 837 osób, w tym 16% zamieszkiwało sołectwo Bobrek, a 15% sołectwo Gorzów – pozostałe osoby, to mieszkańcy miasta Chełmek.

- Sytuacja demograficzna i struktura ludności gminy Chełmek niestety nie należy do korzystnych - zmniejszająca się liczba ludności ogółem i zarysowany jest stały trend spadkowy (z 13 106 w 2015 r.);
- charakteryzuje ją niemal najmniejsza liczba ludności od 20 lat (2000-2020) i trend spadkowy dużo intensywniejszy niż w regionie;
- **spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (33%) i produkcyjnym (5%)** biorąc pod uwagę 20-letni horyzont czasowy;
- stały i bardzo duży **przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym** - liczba ta się zwiększyła o 87% w odniesieniu do 2000 r.;
- utrzymujący się **ujemny przyrost naturalny (-0,82 w latach 2010-2019)**;
- spadek liczby zawartych małżeństw na 1 tys. mieszkańców (o 22%: z 5,7 w 2002 r., do 3,4 w 2019 r.);
-

szybko

postępujący proces podwójnego starzenia się populacji – udział osób 80+ w populacji osób powyżej 60 r.ż. zwiększa się - ponad trzykrotnie wyższa średnia dla gminy, niż średnia regionalna (lata 2010 do 2019), co świadczy o silnym i szybkim procesie starzenia się społeczności Gminy.

Zmiany w strukturze ludności gminy, polegające na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji oraz spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, choć wpisują się w ogólnokrajową i regionalną tendencję starzenia się społeczeństwa, to jednak poziom ich nasilenia w Chełmku znacznie przewyższa średnią – **proces „starzenia się” gminy Chełmek przebiega znacznie szybciej niż średnio w Małopolsce.**

Demografia – wyzwania

- Przygotowanie gminy do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób starszych – rozwój usług społecznych.
- Zwiększenie atrakcyjności osadniczej gminy, w tym miasta Chełmek, zwłaszcza w kontekście rynku pracy-miejsc zatrudnienia dla młodych jako element przeciwdziałania negatywnym zmianom demograficznym.

Zdrowie i polityka społeczna – kluczowe wnioski

- **Na przestrzeni lat 2010-2019 najbardziej wzrastała liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu:**
 - **wielodzietności** (z 23 do 49 osób, wzrost o 113%),
 - **oraz potrzeb ochrony macierzyństwa** (z 23 do 42 osób, wzrost o 82,3%).
- **Jednocześnie w analizowanym okresie czasu odnotowano znaczący spadek udzielanej pomocy z powodu:**
 - **bezrobocia** (-73,2%),

- ubóstwa (-48,5%),
- oraz **bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowych** (-34,5%).
- Zjawiska w obszarze narkomanii w gminie Chełmek mają charakter marginalny.
- Choć rosną nakłady na pomoc społeczną (głównie ze względu na świadczenia rodzinne, w tym 500+), **to spada w gminie liczba osób, którym udzielano wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej:**
 - w 2016 roku odsetek **osób korzystających z pomocy społecznej tj. 3,7%** mieszkańców, zmniejszył się do **3,1%** w 2019 r.
 - również wg najnowszych danych gminy, w roku 2020, pomimo wzrostu liczby osób bezrobotnych, na skutek SARS – CoV-2 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się (spadek wydatków na zasiłki rodzinne w latach 2018-2020 wyniósł 226 tys. zł – tj. 40%).
- W 2019 roku na terenie Gminy Chełmek na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 857 mieszkańców co było wynikiem nieco lepszym niż średnio w powiecie oświęcimskim, gdzie na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 898 mieszkańców.
- Na przestrzeni lat 2010-2019 **drastycznie zmalał potencjał opiekuńczy**, w tym w szczególności pielęgnacyjny w gminie. Na początku drugiej dekady XXI wieku, seniora pod opieką miała mniej więcej co szоста mieszkanka gminy w sytuacji, gdy pod koniec drugiej dekady już co trzecia. Problem ten nabiera dodatkowego znaczenia w kontekście występującego na terenie gminy braku dostępu do miejsc mogących zapewnić opiekę dzienną lub stałą dla najstarszej grupy mieszkańców.
- Istniejąca oferta systemu opieki zdrowotnej, choć ma stosunkowo dobry standard działania i w miarę szeroki wachlarz usług, nie ma oferty dostosowanej do potrzeb rosnącej grupy mieszkańców – osób w wieku poprodukcyjnym.

Zdrowie i polityka społeczna – wyzwania:

- Zapewnienie dostępu do opieki geriatrycznej oraz ośrodków wsparcia (w tym wsparcia dziennego) oraz zakładu opiekuńczo-leczniczego dla osób starszych w związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na tego typu usługi.
- Dalsza profesjonalizacja systemu wsparcia rodziny, w tym jako elementu tworzenia atrakcyjności osadniczej gminy.
- Rozwój oferty ośrodka zdrowia oraz systemu opiekuńczego, w zakresie usług dostosowanych do potrzeb najstarszej grupy mieszkańców, które ze względu na stan zdrowia i ogólną sprawność potrzebują wsparcia.

Kapitał społeczny – kluczowe wnioski

Mieszkańcy Gminy nie wyróżniają się w sensie pozytywnym na tle powiatu i regionu zarówno pod względem struktury wykształcenia, poziomu czytelnictwa czy wynikami z egzaminów.

- Oferta edukacyjna Gminy zapewnia dostęp do zajęć przedszkolnych i w zakresie szkoły podstawowej. Kolejne etapy kształcenia wiążą się z uczęszczaniem do szkół w Oświęcimiu, Chrzanowie, Libiążu lub w takich ośrodkach akademickich jak Kraków czy Katowice.
- Analiza wyników egzaminów na zakończenie edukacji w gimnazjum i szkole podstawowej pokazuje, że są one na poziomie średnim – zbliżone do wyniku średniego dla Małopolski. Warto też zauważyć, iż średni wynik dla powiatu oświęcimskiego jest nieco wyższy – w roku 2017 i 2019 nawet nieco powyżej 3 pp. Zatem stanowi to wyzwanie dla lokalnego

systemu edukacji - wobec bliskości szkół np. miasta Oświęcim, co do którego zdarza się już, iż rodzice dowożą dzieci dojeżdżając do pracy.

- Oferta kulturalna Gminy realizowana jest przede wszystkim poprzez prężnie działający Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chełmku z szeroką ofertą zajęć dla mieszkańców w różnym wieku, która może być nieustannie rozwijana nie tylko dzięki twórczej i zaangażowanej kadrze instytucji kultury, ale również dzięki:
 - sukcesywnemu wzrostowi wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych inwestycyjnych) - na przestrzeni lat 2018-2019 wzrost ten wynosi ponad 10%. Wydatki w roku 2019 r. na 1 mieszkańca (158,2 zł) były wyższe niż średnia dla 179 gmin małopolski (104,79 zł) - 16 pozycja w rankingu;
 - wyższym nakładom niż średnio w Małopolsce (Chełmek: 158,20 zł na osobę w 2019 r., a średnia dla małopolski 107,50 zł na osobę)
- Aktywność sportowa koncentruje się głównie wokół oferty MOKSiR oraz ludowych i uczniowskich klubów sportowych, realizujących zajęcia na dobrej i dobrze utrzymanej sieci infrastruktury sportowej (np. boiska, korty, sale gimnastyczne).
- Aktywność społeczna nie należy do najmocniejszych stron Gminy. Liczba organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców była znacznie niższa od średniej w Małopolsce (22 organizacje na 10 tys. mieszkańców w 2018 r. - gdy średnia dla powiatu oświęcimskiego wyniosła 28 podmiotów / 10 tys. mieszkańców, a dla regionu 37 podmiotów / 10 tys. mieszkańców). Słabsza jest też dynamika przyrostu organizacji pozarządowych. Warto jednak podkreślić różnorodność zakresu działania tych podmiotów.
- Biorąc pod uwagę **udział środków przekazanych organizacjom pozarządowym** i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w wydatkach bieżących w procentach, sytuacja wydaje się być **korzystna dla organizacji pozarządowych** - Gmina Chełmek mieści się w pierwszej 30-tce gmin pod względem ilości środków przekazywanych do NGO w latach 2017-2019.

Kapitał społeczny - wyzwania

- Poprawa jakości nauczania w szkołach, w szczególności w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych.
- Organizacja przestrzeni i oferty dedykowanej dla młodych powyżej 16 roku życia, jako element ich integracji i kształtowania więzi oraz tożsamości lokalnej, a także budowania przekonania o atrakcyjności najbliższej przestrzeni ich życia.
- Podniesienie atrakcyjności Gminy jako miejsca do nauki, życia i przyszłej pracy dla ludzi młodych.
- Podniesienie aktywności edukacyjnej i obywatelskiej mieszkańców, w tym włączającej i aktywizującej.

Przestrzeń, infrastruktura komunalna i techniczna - kluczowe wnioski

- Udział powierzchni objętej obowiązującym miejscowym **planem zagospodarowania przestrzennego** w powierzchni ogółem Gminy Chełmek w 2019 r. wynosił **zaledwie 12,2%**, co jest najniższym wynikiem w powiecie oświęcimskim (6 z 9 gmin posiada plany na 100% obszaru), a w regionie aż 103 z 179 gmin posiada MPZP dla całego obszaru.
- W gminie Chełmek w 2018 roku statystycznie wszyscy mieszkańcy (100%) korzystali z dostępu do sieci wodociągowej, co było wynikiem lepszym niż średnio w powiecie (98%) oraz w województwie małopolskim (82%). Z kolei **dostęp do sieci gazowej**

i kanalizacyjnej kształtował się na znacznie niższym poziomie (ok. 70%). Odsetek ten na tle gmin grupy porównawczej był przeciętny, ale jednocześnie wskazywał na wyższą dostępność tej infrastruktury niż średnio w województwie małopolskim.

- Według danych BDL GUS, nieco ponad połowa mieszkańców Chełmka (56,5%) korzystała w 2018 roku z **oczyszczalni ścieków, co było wynikiem poniżej przeciętnej** wśród gmin grupy porównawczej - jedynie w gminie Alwernia występował niższy odsetek mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków (33,4%). Jednocześnie odsetek ten w gminie Chełmek był niższy niż średnia w powiecie oświęcimskim (65,3%) oraz województwie małopolskim (92,9%).
- W ostatnich latach w gminie Chełmek obserwowana jest tendencja poprawy warunków mieszkaniowych, która znajduje odzwierciedlenie we wzroście takich wskaźników jak: przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (wzrost z 71,4 m² w 2010 r. do 74,6 m²) oraz przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca (wzrost z 23,4 m² w 2010 r. do 26,0 m²). Wciąż jednak wskaźniki te dla gminy Chełmek notują się poniżej przeciętnych wartości dla powiatu oświęcimskiego (przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 79,9 m² oraz przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca 27,1 m²) oraz dla województwa (odpowiednio 78,7 m² oraz 27,7 m²). Gmina Chełmek pod względem zasobów mieszkaniowych wypada również najslabiej wśród wszystkich gmin grupy porównawczej.
- **Sieć dróg wewnątrzgminnych** zabezpiecza kluczowe potrzeby mieszkańców, jednak potrzebna jest budowa obwodnicy Chełmka, ze względu na powstające korki oraz utrudnienia w komunikacji drogowej na obszarze gminy. Równie istotne, zwłaszcza dla rozwoju gospodarczego, jest wykorzystanie potencjału położenia Chełmka i bliskości autostrady. Dlatego tak istotna jest kontynuacja budowy **Drogi Współpracy Regionalnej – jej drugiego etapu**.
- Istniejące **ścieżki rowerowe** choć służą mieszkańcom, domagają się jednak uporządkowania (inwentaryzacji) i rozbudowy, w tym wykorzystując walory turystyczne nad Przemszą lub wzdłuż wałów Wisły oraz zwiększając mobilność rowerową wewnątrz Gminy i z sąsiednimi miejscowościami.

Przestrzeń, infrastruktura komunalna i techniczna – wyzwania

- Dopracowanie przestrzennej wizji rozwojowej i opracowanie MPZP, tak aby w miarę możliwości objąć nim cały obszar gminy.
- Budowa południowej obwodnicy Chełmka oraz kolejnego odcinka Drogi Współpracy Regionalnej łączącej Oświęcim z Jaworzmem.
- Inwentaryzacja i rozbudowa ścieżek rowerowych umożliwiających większą mobilność wewnątrzgminną oraz z sąsiednimi miejscowościami oraz wykorzystujących walory przyrodnicze i turystyczne gminy (wały Wisły, Przemszy).
- Realizacja działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym w szczególności pieszych.
- Zwiększenie odsetka mieszkańców Gminy korzystających z oczyszczalni ścieków.

Środowisko – kluczowe wnioski

- W strukturze przyrodniczej gminy największe znaczenie mają aktywne biologicznie ekosystemy leśne obejmujące 38,5% powierzchni gminy (przy czym udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni gminy Chełmek wynosi aktualnie ok. 39,4%).

- Gmina Chełmek wraz z gminami ościennymi posiada dobrze udokumentowane oraz zdiagnozowane złoża węgla kamiennego. Znaczną część (prawie 89% powierzchni gminy) stanowią obszary górnicze, na których częściowo prowadzone jest koncesjonowane wydobywanie węgla - posiada ona **status gminy górniczej**.
- **Możliwe są oddziaływania górotworu**, co jest spowodowane między innymi systematycznym powiększaniem obszaru, pod którym wybrano węgiel **oraz warunkami górniczo-geologicznymi. Może to powodować nieprzewidywalne skutki w obiektach powierzchniowych.**
- Biorąc pod uwagę wydatki budżetu gminy na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu na 1 mieszkańca w 2020 r. dla Gminy Chełmek kwota ta wyniosła 39,06 zł. Jest to słaby wynik, gdyż średnia dla powiatu wyniosła 46,5 zł, a dla 179 porównywanych gmin aż 71,13 zł.
- Przeprowadzona w 2019 roku inwentaryzacja źródeł ogrzewania na terenie Gminy Chełmek, wskazuje **na 1 732 źródła ciepła, w których wykorzystywane są paliwa stałe i powinny podlegać wymianie** m.in. ze środków gminnego programu wymiany starych pieców, programu Czyste Powietrze i innych.
W 2019 i 2020 r. wymieniono 167 kotłów węglowych na: 161 kotłów gazowych i zrealizowano 3 przyłączenia do sieci ciepłowniczej. Prace są kontynuowane.
- Aktualnie **stopień wykorzystania infrastruktury odnawialnych źródeł energii (OZE)** na terenie gminy jest bardzo ograniczony.
- Wśród obiektów gminnych i prywatnych, wiele zostało już objętych procesem **termomodernizacji**, jednakże jest to wciąż **głęboko niewystarczający poziom, zwłaszcza w zakresie budynków jednorodzinnych.**

Środowisko - wyzwania

- Dalsza intensywna wymiana kotłów i pieców, w których wykorzystywane są paliwa stałe, na ekologiczne piece lub podłączenie użytkowników do sieci ciepłowniczej.
- **Szersze wykorzystanie OZE** w gminnych obiektach użyteczności publicznej (np. panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła).
- W celu zwiększenia potencjału gminy w zakresie budowy wykorzystania odnawialnych źródeł energii stymulującym rozwiązaniem jest planowana **budowa farmy fotowoltaicznej**. Jeżeli na terenie gminy nie znajdzie się prywatny kapitał mający na celu tego typu inwestycję, pożądanym będzie inicjatywa Gminy w tym zakresie (samodzielna lub w partnerstwie).
- **Sukcesywna termomodernizacja budynków**, z priorytetowym podejściem do budynków użyteczności publicznej (efekt skali).
- **Zwiększenie przepustowości** istniejącego w gminie **systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.**

Gospodarka i rynek pracy - kluczowe wnioski

Miasto Chełmek rozwinęło się wokół jednego dużego zakładu przemysłowego - *Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego „Chełmek” S.A.* funkcjonującego w latach 1932–2003. Upadek największego pracodawcy w gminie w 2003 stanowił kluczowe wyzwanie przemian transformacyjnych.

- W efekcie, staraniem lokalnego samorządu utworzono Miejską Strefę Aktywności Gospodarczej w Chełmku **w której funkcjonuje około 100 podmiotów gospodarczych,**

- zatrudniających w sumie około 2000 pracowników. Dodatkowo 30 października 2011 r. utworzono **Krakowską Specjalną Strefę Ekonomiczną, Podstrefę Chełmek**,
- Według stanu na koniec grudnia 2020 r. w rejestrze REGON zarejestrowane były **1 134 podmioty** gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), działające na terenie gminy Chełmek, tj. o **16,9% więcej** niż w roku bazowym 2010 (odnosząc się do danych z 2002, wzrost ten wynosi 27%).
 - W 2020 roku, w gminie Chełmek zarejestrowane były **883 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców**, co obok gminy Libiąż (881 podmiotów) stanowi **najsłabszy wynik wśród jednostek grupy porównawczej. Wynik ten był ponadto słabszy niż średnia w powiecie oświęcimskim (1005), oraz znacznie niższy od średniej w województwie małopolskim (1 250 podmiotów na 10 tys. mieszkańców)**. Zatem rozwój przedsiębiorczości, w tym stymulowanie jej, poprzez stwarzanie warunków dla nowych inicjatyw, stanowi nadal istotne wyzwanie rozwojowe, dla polityk publicznych.
 - Biorąc pod uwagę Polską Klasyfikację Działalności, najczęściej podmiotów gospodarczych w Gminie Chełmek w 2018 roku funkcjonowało w następujących sekcjach:
 - sekcja G - **handel** hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (237 podmiotów - 21,6%),
 - sekcja C - **przetwórstwo przemysłowe** (165 podmiotów - 15,04%),
 - sekcja F - **budownictwo** (165 podmioty - 15,04%),
 - dotatkowo działające w ramach **sekcji M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna** - 59 podmiotów, stanowiło 6,55% wszystkich podmiotów. Jednakże średnia dla Małopolski stanowi 10,3%. Grupa tych podmiotów jest istotna, gdyż to właśnie w tym sektorze lokują się podmioty opierające się na wiedzy, z dużym potencjałem do wytwarzania innowacji.
 - **Gmina Chełmek** to stosunkowo mała jednostka administracyjna (jedno miasto i dwa sołectwa) i stosunkowo niewielki rynek pracy – wg danych GUS za rok 2019 wszystkich pracujących w Gminie było 2015 osób. W przeliczeniu do liczby mieszkańców oznacza to, że **zaledwie 15,5% mieszkańców to osoby pracujące**. W Małopolsce wskaźnik ten w analogicznym okresie był znacząco wyższy i wynosił 25,0%.
 - Istotną daną są rozbieżności w liczbie osób pracujących w ujęciu na 1000 mieszkańców – Chełmek na tle średniej regionalnej (ok. 250 os./1 tys. os.) wypada niekorzystnie z nieco ponad 150 osobami pracującymi na 1 000 mieszkańców. **W przypadku zarówno średniej regionalnej jak i powiatowej widać tendencję zwyżkową, natomiast w przypadku Chełmka pojawia się wyraźny trend przeciwny.**
 - Przeprowadzone zmiany transformacyjne doprowadziły do tego, iż **blisko połowa mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie w miejscu zamieszkania**. Pozostali aktywni zawodowo mieszkańcy pracują w większości w Województwie Śląskim (Katowice, Bielsko-Biała) lub Krakowie co jest typowym zjawiskiem na ścianie zachodniej regionu i wynika z dogodnego położenia w stosunku do drogi ekspresowej S1 i autostrady A4.
 - **Rolnictwo nie jest i raczej nie będzie priorytetową gałęzią gospodarki lokalnej gminy Chełmek**, gdyż wg aktualnych danych, w tej stosunkowo małej gminie użytki rolne zajmują 1 104 ha powierzchni, co stanowi 40,40% całego obszaru gminy. . Największą liczbę gospodarstw stanowią gospodarstwa o powierzchni do 5 hektarów gospodarstw). Jedynie 4 gospodarstwa posiadają powierzchnię powyżej 5 ha.

- W oparciu o analizy danych Izby Skarbowej, GUS określił strukturę (rozkład) dochodów tylko tych podatników mieszkających w 61 miastach Małopolski w 2018 roku, którzy byli pracownikami najemnymi (deklaracja PIT). **Pośród wszystkich miast w Małopolsce, mediana rocznych dochodów mieszkańców Chełmka wynosi 39 104 zł**, co plasuje Miasto na **stosunkowo wysokiej 9 pozycji**.
- Gmina Chełmek wraz z gminami ościennymi posiada dobrze udokumentowane oraz zdiagnozowane złoża węgla kamiennego. Dlatego z uwagi na bliskie sąsiedztwo **kopalń węgla kamiennego** głównie „Janina”, „Brzeszcze” i „Piast-Ziemowit”, „Sobieski” **duży udział wśród pracującej ludności gminy Chełmek stanowiły i stanowią osoby zatrudnione w przemyśle wydobywczym lub w branżach ściśle powiązanych z górnictwem**. Wg własnych szacunków pracowników Urzędu Miejskiego, przewiduje się, iż łącznie jest to około 250 osób (nie ma dostępnych na rynku dokładniejszych danych na ten temat).
Należy jednak zauważyć, iż w związku z planowanymi zmianami w sektorze górnictwa, do roku 2035 planowane jest zamknięcie kopalni „Piast-Ziemowit” (w zakresie ruchu „Piast”), natomiast do 2049 r. planowane jest zamknięcie pozostałych okolicznych kopalni, co wpłynie na sytuację na lokalnym rynku pracy.
- Na przestrzeni lat 2012-2019 liczba bezrobotnych zmniejszyła się z 593 do 158 w roku 2019, **co stanowi spadek o 73%**. Jednakże 2020 rok, który minął pod znakiem epidemii koronawirusa i związanych z nią licznych obostrzeń, które dotknęły przedsiębiorców, spowodował przełamanie tego pozytywnego trendu. W efekcie liczba bezrobotnych w gminie zwiększyła się w 2020 r. do 252 osób - o blisko 60% w stosunku do roku 2019 r.
- Gminę Chełmek w 2019 roku charakteryzował niższy niż średnio w powiecie oświęcimskim oraz województwie udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym – 2,01% (w powiecie odsetek ten wynosił 2,89% przy średniej wojewódzkiej 3,03%).
- Kluczową, dla podsumowania analiz strategicznych w dziedzinie gospodarki, jest informacja, iż **Gmina Chełmek znalazła się, wśród najwyżej ocenionych gmin małopolski – jako jedna z 23 gmin otrzymała klasę A pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla każdej z kluczowych sekcji gospodarki, czyli: przemysłu, handlu i napraw, zakwaterowania i gastronomii oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej**. Klasyfikacji dokonano w efekcie przeprowadzonego badania.

Gospodarka i rynek pracy – wyzwania

- Działania mające na celu inkubowanie i rozwój przedsiębiorczości, która jest na niższym poziomie niż średnia dla powiatu i małopolski (co w przyszłości wobec zwiększonych potrzeb opiekuńczych – osoby starsze, stanowi zagrożenie dla budżetu gminy, wobec zmniejszającej się liczby mieszkańców aktywnych zawodowo).
- Biorąc pod uwagę planowane zmiany strukturalne w sektorze górniczym mające doprowadzić do zamknięcia kopalń i odejścia od wykorzystania węgla w perspektywie do roku 2049 należy wyprzedzająco przygotować się na proces restrukturyzacji, który zdecydowanie odbije się na lokalnym rynku pracy.
- Zdecydowane działania i współpraca z instytucjami rynku pracy, na rzecz zmniejszania bezrobocia i tworzenia nowych, atrakcyjnych dla młodych miejsc pracy, mniej podatnych na „drgania” rynku (np. sektor IT, branża TIK).

- Wykorzystanie potencjałów położenia dla lokowania nowych przedsiębiorstw, dających zatrudnienie mieszkańcom, w tym przede wszystkim młodym.
- Dalszy rozwój strefy ekonomicznej z przygotowaną dla przedsiębiorców infrastrukturą jako element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.

Finanse publiczne – kluczowe wnioski

- Wartość wydatków budżetowych Gminy Chełmek w 2020 roku wynosiła 65,13 mln zł, a dochody równe były 65,80 mln zł, co wskazuje na zrównoważony budżet Gminy (nadwyżka wyniosła 0,67 mln zł),
- Największą część dochodów stanowiły dochody własne (30,8 mln zł – 46%) oraz dotacje celowe (23,2 mln zł – 35,2%).
- Największą część wydatków stanowiło finansowanie działań z zakresu oświaty i wychowania (16,7 mln zł – ponad 25%) oraz rodziny (16,6 mln zł – 25%).
- Po okresie systematycznego spadku (w latach 2012-2017), zadłużenie Gminy Chełmek w latach 2018 i 2019 odnotowało znaczący wzrost osiągając poziomy powyżej 10 mln zł. Osiągany jednak w ostatnich latach stały wzrost dochodów gminy spowodował utrzymanie wskaźników zadłużenia na umiarkowanym poziomie (21,7% w 2018 roku oraz 16,4% w 2019 roku).
- W okresie od 2010-2020 Gmina Chełmek pozyskiwała dotacje z UE na średnim poziomie wynoszącym około 2,43 mln złotych, co średniorocznie przynosiło ok. 185 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy. Wysokość dotacji pozyskanych przez gminę Chełmek w ostatnich dwóch latach (2019-2020), wyniosła łącznie ok. 14,99 mln zł i była rekordowo wysoka w historii pozyskiwania funduszy przez Gminę.
- Pomimo obserwowanego w ostatnich latach (2007-2018) sukcesywnego wzrostu poziomu **dochodów i wydatków budżetowych** na 1 mieszkańca w gminie Chełmek, ich wysokości **ciągle pozostają poniżej przeciętnych wartości notowanych w województwie małopolskim.**

Finanse publiczne – wyzwania

- Promocja i inkubowanie przedsiębiorczości w celu **zwiększenia przychodów z PIT i CIT**
- Podejmowanie strategicznych działań – inwestycji, w kluczowych obszarach dla rozwoju gminy w sposób przemyślany, gdyż ze względu na niższe dochody niż średnia w Małopolsce wskazują na ograniczony zasób **i możliwości inwestycyjne, mając na uwadze utrzymanie płynności finansowej Gminy.**

2.2. Nasze zasoby i potencjały

Poniższą identyfikację zasobów i potencjałów w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych mieszkańców gminy Chełmek sformułowano na podstawie spotkań z mieszkańcami oraz analiz własnych posiadanych zasobów.

Kluczowe zasoby – atuty – w odniesieniu do **młodych do lat 15:**

- Dobrze rozwinięta sieć placów zabaw – w gminie na trzy miejscowości jest 12 placów zabaw.
- Wydaje się, że sieć ta nie wymaga rozbudowy, jednakże wymaga sukcesywnego rozwoju oferty / możliwości każdego z nich i utrzymania w dobrym stanie.

- Utworzony w roku 2018 Skwer Dzieci i Młodzieży oraz znajdujący się na jego obszarze park linowy i skatepark dla dzieci starszych i młodzieży.
- Wystarczająca liczba miejsc w żłobkach, w tym w nowo wybudowanym w 2018 r. żłobku „Świetliki” w Chełmku, będącym odpowiedzią na potrzeby mieszkańców.
- Dobrze zorganizowana sieć przedszkoli i szkół podstawowych (aktualnie nie ma potrzeby rozbudowy tej sieci, lecz konieczna jest dalsza poprawa jakości infrastruktury i oferty. W placówkach oświatowych organizowane są zajęcia dla dzieci wynikające z ich potrzeb i zainteresowań.
- Przestrzeń nowego budynku biblioteki (Przestrzeni Słowa i Spotkania), jako szczególny potencjał dla dalszego rozwoju integracji mieszkańców, w szczególności dzieci i ich rodzin.
- Atrakcyjne zajęcia pozaszkolne dla dzieci organizuje również MOKSiR, a zwłaszcza biblioteka i jej filie.
- Dobrze rozwinięta baza sportowa oraz oferta zajęć sportowych (różnorodna oferta) organizowana przez Centrum Sportowe.
- Prężnie działająca na terenie gminy organizacja skupiająca harcerzy - Związek Drużyn Chełmek im. Bohaterów Westerplatte.

Kluczowe zasoby – atuty – w odniesieniu do młodych powyżej 15 roku życia:

- Chełmek zapewnia młodzieży atrakcyjne miejsca rekreacji:
 - „Rybakówka” na terenie kompleksu Stawy w Chełmku – Siedziba Koła Wędkarskiego w Chełmku,
 - paleniska grillowe,
 - rozbudowana infrastruktura do uprawiania wielu sportów (poza sportami wodnymi).
 - muszla koncertowa w Parku Rodzinnym w Chełmku.
- Prężnie działająca na terenie gminy organizacja skupiająca harcerzy - Związek Drużyn Chełmek im. Bohaterów Westerplatte.
- Organizacje zrzeszające młodzież: Klub Sportowy, Młodzieżowa Ochotnicza Straż Pożarna, schole przy parafiach.
- Domy Ludowe w Bobrku i Gorzowie, stanowiące potencjał dla spotkań młodzieży.

Kluczowe zasoby – atuty – w odniesieniu do rodzin z dziećmi:

- Rozwijająca się oferta MOKSiR, dedykowana dla rodzin z dziećmi.
- Utworzona, przyjazna dzieciom, przestrzeń dla aktywności rodzin z dziećmi – „Przestrzeń Słowa i Spotkania” w bibliotece miejskiej.
- Istniejąca, zróżnicowana infrastruktura, sportowa i rekreacyjna, sprzyjająca funkcjonowaniu i jakości życia mieszkańców (w tym m.in. 10 kortów tenisowych).
- Stosunkowo szeroka oferta wsparcia pozafinansowego i jakość działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Chełmek jest miastem, w którym postawiono sobie za cel poprawę jakości mieszkań dla rodzin - statystycznie zwiększa się średni metraż mieszkania przypadającego na jedną rodzinę.
- Dostęp do pięknej przyrody (lasy, zakola Przemszy, Soły i Wisły, pomniki przyrody; krajobraz) i bliskość ośrodków miejskich w których można znaleźć zatrudnienie, sprawiają, że Bobrek jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania (coraz więcej młodych rodzin osiedla się w nim).

- Gorzów ma duży potencjał terenów do zabudowy i jest coraz bardziej atrakcyjny osadniczo (do 2020 r. sukcesywnie zwiększała się liczba nowych domów).

Kluczowe zasoby – atuty – w odniesieniu do seniorów:

- Czynne i aktywne środowiska spotkań i spędzania wolnego czasu – lokalne organizacje senioralne, w tym działający uniwersytet trzeciego wieku.
- Świeżo oddany do użytku, po kapitalnym remoncie, Dom Seniora stanowiący przestrzeń realizacji oferty integrującej i aktywizującej, realizowanej przez MOKSiR i lokalne organizacje społeczne.
- Oferta realizowana w Domu Ludowym w Chełmku w „Starym Mieście”.
- Chełmek, Bobrek, Gorzów posiadają prężnie działające stowarzyszenia seniorów: koło gospodyń wiejskich, koła emerytów i rencistów, lokalny zespoły śpiewacze. Organizowane są przez te grupy / organizacje zajęcia z twórczą propozycją spędzania czasu wolnego (w tym różnego rodzaju wycieczki) oraz angażujące i włączające mieszkańców w życie społeczności lokalnej.

Strategiczne zasoby w odniesieniu do rozwoju społecznego gminy:

• Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku - Siedziba główna

MOKSiR powstał w roku 1996, a w 1999 r. oddano na jego potrzeby do użytku, wyremontowany ze środków własnych Gminy, budynek Centrum Kultury. Obiekt stworzył dogodne warunki do prowadzenia działalności artystycznej, sportowej i rekreacyjnej.

W chwili obecnej w ramach budynku:

- realizowana jest oferta kulturalna (zajęcia),
- znajduje się sala kinowo – widowiskowa, w której funkcjonuje kino ILUZJA,
- działa Galeria Epicentrum, która swą działalność rozpoczęła w 2000 roku i nadal przedstawia różne aspekty współczesnej plastyki, nie dokonując podziału na sztukę zawodową i amatorską.

Lokalizacja: Pl. Kilińskiego 3 w Chełmku

Działające w ramach struktury MOKSiR:

- Dom Pamięci Baty

Dom Pamięci Baty w Chełmku został oddany do użytku w czerwcu 2006 r. Powstał dzięki staraniom lokalnego samorządu oraz finansowemu wsparciu UE i budżetu państwa. Mieszczą się w nim sale muzealne poświęcone rodzinie Bata, historii przemysłu obuwniczego oraz przeszłości Ziemi Chełmeckiej.

Funkcjonuje tu również nowoczesna remiza straży pożarnej i sala spotkań (służy mieszkańcom).

Lokalizacja: ul. Staicha 3 w Chełmku (z dala od centrum)

- Centrum Sportowe w Chełmku

Centrum sportowe zlokalizowane jest w ścisłym centrum miasta. W jego pobliżu znajdują się przystanki komunikacji miejskiej i przystanek kolejowy.

W budynku głównym zlokalizowane są szatnie dla sportowców, siłownia, wypożyczalnia sprzętu sportowego oraz biura zespołu obsługującego Centrum Sportowe.

Centrum Sportowe stanowi sieć obiektów sportowych w Chełmku (hala widowiskowo-sportowa, boisko wielofunkcyjne, boisko do siatkówki plażowej, hala tenisowa, korty tenisowe, w zimie organizowane jest sezonowe lodowisko).

Lokalizacja: ul. Krakowska 22 w Chełmku

- **Park Rodzinny w Chełmku MOKSiR**

Park powstał w latach 30 XX wieku. Jego atuty to m.in. stary drzewostan, wyremontowana i zadaszona muszla koncertowa, fontanna w centralnej części parku, która spotęgowała efekt skupiania się mieszkańców w centralnej części miasta, wytyczono ścieżki rowerowo – spacerowe. Park jest oświetlony, monitorowany, a także posiada niezbędne media i węzeł sanitarny.

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmku**

Prężnie działająca instytucja, udzielająca pomocy społecznej zgodnie z zadaniami wynikającymi z ustawy, ale też prężnie i mobilnie reagująca na potrzeby mieszkańców

Lokalizacja: ul. Staicha 1 w Chełmku

- **Domy Ludowe/Kultury:**

- Dom Ludowy w Chełmku

Budynek Domu Ludowego wybudowano końcem XIX lub na początku XX wieku (w 1934 r. jest wzmianka o remoncie na potrzeby siedziby urzędu gminy).

Pełni rolę obiektu oddanego do dyspozycji mieszkańców, w ramach struktury MOKSiR.

lokalizacja: ul. Chrobrego 77 w Chełmku.

- Dom Ludowy w Bobrku - lokalizacja: ul. Nadwiślańska 150 w Bobrku

- Wiejski Dom Kultury w Gorzowie - lokalizacja: ul. Szkolna 5 w Gorzowie

- **Błonia w Chełmku**

Przestrzeń służąca między innymi organizacji gminnych wydarzeń plenerowych (np. Dni Chełmka). Dogodna lokalizacja blisko centrum miasta – przy Placu Wolności.

Lokalizacja: przestrzeń przylega do Al. Parkowej w Chełmku.

- **Stawy w Chełmku:**

Trzy stawy na terenie miasta wraz z przyległym terenem o charakterze rekreacyjnym.

- **Wzgórze Skała w Chełmku:**

Wzgórze Skała (295 m n.p.m.) w pd.-zach. części Pagórów Jaworznickich, które stanowią część Wyżyny Śląskiej, głównie tereny miasta Jaworzna oraz fragmenty miejscowości położonych w jego okolicach m.in.: Chełmka, Libiąża, Chrzanowa, Balina, Mysłowic, Katowic i Tychów. Łączna powierzchnia regionu 513 km². Od otaczających je Wyżyn-Pagóry Jaworznickie różnią się mniej zwartymi formami rzeźby terenu. Budujące region dolomity triasowe nie tworzą tu doskonale ciągłej i zwartej powierzchni, lecz izolowane pagóry porozdzielane różnorodnym systemem obniżen.

- **Organizacje pozarządowe/społeczne**

- Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga” w Chełmku,

- Fundacja im. Brata Alberta,

- ZHP Związek Drużyn Chełmek,

- Liczne organizacje o charakterze sportowym (LKS-y i UKS-y),

- Robotnicze Stowarzyszenie Twórców Kultury,

- Związek Emerytów i Rencistów,

- Uniwersytet III Wieku,

- **Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku**

Budynek ośrodka zdrowia oddany do użytku w latach 70 XX wieku. Został gruntownie zmodernizowany i dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Posiada wiele

gabinetów specjalistycznych i sprzętu medycznego zaspokajającego na poziomie podstawowym potrzeby mieszkańców gminy.

Lokalizacja: ul. Staicha 1 w Chełmku

Strategiczne zasoby w odniesieniu do rozwoju gospodarczego gminy:

- **Miejska Strefa Aktywności Gospodarczej**

Jest to jeden z głównych atutów gospodarczych gminy.

Powierzchnia strefy - 30 ha z przeznaczeniem na cele działalności przemysłowej. Na jej terenie funkcjonuje ok. 100 podmiotów gospodarczych, w tym z kapitałem zagranicznym, zatrudniających w sumie ok. 2000 osób. Największe z nich związane są z branżami: motoryzacyjną, produkcji opakowań, obuwniczą i około obuwniczą, budowlaną, produkcji mebli i okien.

- **Krakowska Specjalna Strefa Ekonomiczna - Podstrefa Chełmek**

W roku 2010 gmina Chełmek podjęła starania, związane z chęcią włączenia terenów leżących w bezpośrednim sąsiedztwie Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej do Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W ich wyniku, 30 października 2011 r. powstała Podstrefa Chełmek, której obszar wynosi ok. 12 ha.

Teren zlokalizowany jest w rejonie ulic Przemysłowej i Unii Europejskiej w Chełmku. Stanowi on własność gminy (2 ha) oraz Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe (10 ha).

- **Teren przyległy do ul. Unii Europejskiej**

Obejmuje on około 13 ha terenów znajdujących się wzdłuż nowo wybudowanej ul. Unii Europejskiej. Tereny te znajdują się w rękach prywatnych, dla których w studium zagospodarowania przestrzennego gminy Chełmek znajduje się zapis o przeznaczeniu ich jako tereny UP – pod działalność usługowo – przemysłową.

Niezagospodarowane budynki – potencjały do wykorzystania:

- **Budynek po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku**

Pustostan, nadający się do remontu i adaptacji do nowej funkcji.

Budynek z 1952 r. - wybudowany na potrzeby Szkoły Zawodowej i Technikum

Obuwniczego działającego do ok. 2018 roku

Lokalizacja: ul. Krakowska 18 w Chełmku

- **Przyziemie budynku przy ul. Krakowskiej 16 w Chełmku**

Miejsce z potencjałem do realizacji usług społecznych, stosunkowo duża powierzchnia, zasób sal dużych i małych nadających się na warsztatowe.

2.3. Problemy i ich przyczyny – jak je przezwyciężyć?

I. ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - wyzwania dla integracji i jakości życia

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Młodzi wyjeżdżający na studia, w zdecydowanej większości nie powracają w swoje rodzinne strony. <p>Za względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt małą liczbę i różnorodność miejsc pracy, w tym atrakcyjnych dla młodych. • Zmniejszającą się liczbę rodzin z dziećmi. <p>Średni przyrost naturalny z lat 2010-2019 w gminie Chełmek osiągnął drugi najniższy wynik w powiecie oświęcimskim (-0,82‰) po mieście Oświęcim (-3,80‰).</p>	<p>PROBLEM STRATEGICZNY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bardzo szybko postępujące starzenie się społeczeństwa: stały i bardzo duży przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym – liczba mieszkańców w tym wieku zwiększyła się w latach 2000 – 2020 aż o ponad 87% (zdecydowanie najwyższa wartość w całej grupie porównawczej) – średnia dla Małopolski to 47%, powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Szybko postępujący proces podwójnego starzenia się populacji – udział osób 80+ w populacji osób powyżej 60 r.ż. zwiększa się ponad trzykrotnie szybciej niż średnia regionalna (lata 2010 do 2019) co świadczy o silnym i szybkim procesie starzenia się społeczności Gminy. • Na przestrzeni lat 2010-2019 drastycznie zmalał potencjał opiekuńczy, w tym w szczególności pielęgnacyjny w gminie. Na początku drugiej dekady XXI wieku seniora pod opieką miała mniej więcej co szósta mieszkanka gminy, w sytuacji, gdy pod koniec drugiej dekady już co trzecia. Problem ten nabiera dodatkowego znaczenia w kontekście występującego na terenie gminy braku dostępu do miejsc mogących zapewnić opiekę dzienną lub stałą dla najstarszej grupy mieszkańców • Wciąż zbyt słabe przygotowanie gminy do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie gminy do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób starszych – rozwój usług społecznych. • Dalsza profesjonalizacja systemu wsparcia rodziny, w tym jako elementu tworzenia atrakcyjności osadniczej gminy. • Mocniejsze dostosowanie usług w zakresie zdrowia, w tym dostępności, do potrzeb osób starszych. 	Gmina Chełmek i jej jednostki

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
	oświęcimskiego - 54%	<p>starszych.</p> <ul style="list-style-type: none"> Istniejąca oferta systemu opieki zdrowotnej, choć ma stosunkowo dobry standard działania i w miarę szeroki wachlarz usług, nie ma oferty dostosowanej do potrzeb rosnącej grupy mieszkańców- osób w wieku poprodukcyjnym. 		
<ul style="list-style-type: none"> Istotna zmiana w strukturze funkcjonowania miasta Chełmek i okolicznych miejscowości, po zlikwidowaniu fabryki obuwia Bata w 2003 r. (upadek zakładu to lata 90), co wymusiło zmianę nie tylko w sposobie zatrudnienia (zakład zatrudniał dużą część mieszkańców gminy), ale i organizacji miasta oraz usług dla mieszkańców. Równoległa zmiana modelu funkcjonowania rodziny i miejskiego oraz wiejskiego stylu życia na przestrzeni ostatnich 30 lat (okres transformacji), zaistniały bez zasadniczej zmiany lub zbyt powolną zmianą w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – charakteru funkcjonowania 	<p>Bardzo istotnie słabnące poczucie tożsamości lokalnej i integracji społecznej, zwłaszcza wśród młodych mieszkańców oraz istotnie skorelowane z tym postępujący rozpad więzi społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Odływ młodych – po ukończonej edukacji (zwłaszcza studiów) młodzi praktycznie nie powracają do swego rodzinnego miasta, emigrując za pracą z dala od gminy. Biorąc pod uwagę 20-letni horyzont czasowy (lata 2000-2020) odnotowano aż 33% spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (biorąc pod uwagę wartości bezwzględne) i jest to bardzo wysoki poziom: dla całej Małopolski spadek ten wynosił średnio 20,6%, dla Powiatu Oświęcimskiego – 27%. Poczucie wykluczenia młodych z działań na ich rzecz jako społeczności lokalnej, biorąc pod uwagę potrzeby tej grupy wiekowej. Słabnąca tożsamość lokalna i poczucie atrakcyjności miejsca, w którym żyją młodzi. Rodzi wręcz 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu mieszkańców z różnych grup wiekowych (rodziny z dziećmi, młodzież (11-15 lat oraz 16 – 21 lat), osoby aktywne zawodowo, seniorzy do DOSTOSOWANYCH DO ICH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI: <ul style="list-style-type: none"> – MIEJSC i OFERTY integrującej i włączającej mieszkańców, – MIEJSC na wolnej przestrzeni i OFERTY integrującej i włączającej mieszkańców, Współpraca 	<ul style="list-style-type: none"> Gmina Chełmek i jej jednostki Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>instytucji gminnych;</p> <p>–przestrzeni instytucji gminnych (zwłaszcza instytucji kultury i bazy sportowej) – wiele z nich jest obecnie dość zużytych i nieatrakcyjnych dla mieszkańców, zwłaszcza najmłodszych (zniechęca do udziału we wspólnych wydarzeniach / ofercie);</p> <p>–oferty dostosowywanej do różnych grup wiekowych.</p> <p>•Braki/ niska jakość i utrudniony dostęp do przestrzeni (miejsc) oraz oferty sprzyjających integracji i aktywności społecznej (włączeniu społecznemu), w tym w szczególności:</p> <p>–Brak przestrzeni dla młodych</p> <p>– miejsc uwzględniających grupy wiekowe: wiek ok. 11-15 lat wiek ok. 16–21 lat Chodzi o miejsca spotkań młodzieży, które umożliwiłyby młodym integrację,</p>		<p>wrażenie / skojarzenie „tu nic nie ma” i powoduje narastającą chęć zmiany / ucieczki.</p> <p>•Niedostateczna (o obniżonym potencjale technicznym) INFRASTRUKTURA wielu INSTYTUCJI GMINNYCH niesprzyjająca aktywności, uczestnictwu w życiu społeczności lokalnej i integracji mieszkańców, a zatem włączeniu społecznemu, mających kluczowe znaczenie w życiu społeczności lokalnej, w tym osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie:</p> <p>–INFRASTRUKTURY INSTYTUCJI KULTURY, które oprócz oczywistej roli kulturotwórczej, pełnią w małych miejscowościach kluczową rolę w aktywizacji i włączeniu społecznym mieszkańców;</p> <p>–INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ, w tym gminne zewnętrzne i wewnętrzne obiekty sportowe (np. stadion sportowy, hala widowiskowo-sportowa), które dla utrzymania aktywności i dobrej kondycji istotne są dla wszystkich grup wiekowych, ale szczególnie zaś</p>	<p>z organizacjami pozarządowymi, na rzecz aktywizacji i włączenia społecznego mieszkańców oraz promowanie aktywności obywatelskiej (lokalnej).</p> <p>•Dokumentowanie, utrwalanie i kreowanie miejsc przybliżających mieszkańcom i turystom kluczowe momenty z dziejów ziemi chełmeckiej i jej dziedzictwo materialne oraz niematerialne dotyczące m.in.: Zespołu parkowo-pałacowego w Bobrku; Fabryki Baty; Podobożu KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek” (jeden z ok. 40 podobożów w Małopolsce, w którym zginęło łącznie ok. 400 osób); Wzgórza Skała, i postaci Rotmistrza Witolda Pileckiego</p>	

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>kształtowanie tożsamości lokalnej i wspólne podejmowanie twórczych inicjatyw lokalnych (poza harcówką ZHP, który ma w zasadzie jedyną ofertę dla młodych);</p> <p>–Brak animatora, którego zadaniem byłoby przyciągnięcie / animacja aktywności młodzieży i organizacja atrakcyjnej dla młodych przestrzeni i oferty spędzania czasu wolnego, poza wirtualnymi / społecznościowymi rozwiązaniami.</p> <p>•Zbyt mocne scentralizowanie, na terenie miasta Chełmka oferty zajęć dla grup mających szczególne ograniczenia w komunikacji wewnątrzgminnej (np. matki z dziećmi, młodzież, seniorzy), co zwiększa ryzyko wykluczenia społecznego tych grup mieszkańców (nieuwzględnienie choćby do części oferty parytetu</p>		<p>dla młodych;</p> <p>•Braki w ofercie czasu wolnego, utrudniają włączanie społeczne rodzin, seniorów (osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych), a przede wszystkim osób młodych.</p> <p>–Jest to powiązane ze stanem przestrzeni dla organizacji tej oferty (instytucji kultury i sportowych), które ze względu na ich stan, braki w wyposażeniu (w tym multimedialnym), narzucają charakter i dość ograniczony sposób realizacji oferty, a przede wszystkim stanowią element zniechęcający do udziału w zajęciach (są nieatrakcyjne).</p> <p>–Zbyt małe dostosowanie oferty do potrzeb / specyfiki różnych grup mieszkańców, z uwzględnieniem: rodzin z dziećmi, młodzieży (11-15 lat oraz 16–21 lat), osób aktywnych zawodowo, seniorów – dla których jest w gminie najbardziej kompleksowa oferta MOKSiR jako instytucji kultury.</p> <p>•CZĘŚCIOWO zdegradowane, zdezaktualizowane, stare</p>	<p>uciekającego z KL Auschwitz trasą w pobliżu wzgórza Skała oraz walory geologiczne tego wzgórza.</p>	

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>np. procentowego liczby mieszkańców w danej grupie wiekowej lub wynikającego z analiz odpowiedzi na kierowaną do mieszkańców ofertę).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niedostatecznie udokumentowane i zaprezentowane mieszkańcom do uczestnictwa / odbioru dziedzictwo materialne i niematerialne, jako element kształtowania tożsamości lokalnej i pamięci o wartościach wspólnoty lokalnej (edukacyjna i kształtująca rola tożsamości). 		<p>i/lub nieadekwatne do potrzeb PRZESTRZENIE PUBLICZNE, w tym TERENY ZIELONE niesprzyjające aktywności, spotkaniom i integracji mieszkańców, w tym międzypokoleniowej, w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodziny z dziećmi, – młodzież (11-15 lat oraz 16–21 lat), – aktywni zawodowo, – seniorzy. <ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność obywatelska i słabnące poczucie odpowiedzialności za wspólnotę, wyrażająca się m.in. w stosunkowo małej liczbie oddolnych inicjatyw i samych organizacji społecznych; • Zmiana sposobu życia /zarabiania, bez zasadniczej zmiany w zakresie charakteru funkcjonowania instytucji gminnych i kontentu oferty, nie jest dostosowana do współczesnych potrzeb adekwatnych do różnych grup wiekowych, mieszkańców – w efekcie nasila się zjawisko dezintegracji społecznej. 		

1.2. EDUKACJA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczna (o obniżonym potencjale technicznym) INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA- szkół podstawowych i przedszkoli, w częściowo wciąż niedostosowana do aktualnych potrzeb dzieci i nauczycieli, w tym związanych z prowadzeniem nauki online; • Zbyt mało zajęć dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz rozwijających uzdolnienia; • Braki w ofercie zajęć pozalekcyjnych i oferty edukacji nieformalnej, rozwijających talenty, pasje i kompetencje życiowe dzieci i młodzieży (wiedza dotycząca ekonomii, odpowiedzialnego korzystania z zasobów Internetu, poruszania się po rynku pracy itp.), czyli rozwijającej kompetencje kluczowe na rynku pracy przyszłości; 	<p>Jakość usług edukacyjnych i infrastruktura edukacji niewystarczająca wobec wyzwań dla rynku pracy przyszłości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słabsze wyniki egzaminów po szkole podstawowej i ponadpodstawowej; • Obniżenie szans młodzieży z gminy na zdobycie dobrego wykształcenia; • Oferta i kształcenie za mało przygotowujące pod świadomy wybór zawodu i włączenie do rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podwyższenie jakości infrastruktury edukacyjnej i oferty nauczania w jednostkach oświatowych podległych gminie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Przedsiębiorcy • PUP Oświęcim, • WUP Kraków • Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu i Chrzanowie jako organy prowadzące edukację w zakresie średnim i zawodowym

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Brak szkoły jako efekt polityki edukacyjnej prowadzonej przez Powiat Oświęcimski – w 2018 r. Powiat zamknął jedyną na terenie gminy szkołę średnią (nie zamykając żadnej z kilku szkół w mieście Oświęcimiu, nie dokonując też wcześniej gruntownej analizy pożądanego kierunku kształcenia i zmiany profilu szkoły, aby powiatowa sieć szkół miała racjonalny zasięg (powiatowy). 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak na terenie Gminy szkoły średniej – dojazdy młodzieży do szkół oddalonych od domu, przy słabych połączeniach komunikacyjnych Po ukończeniu edukacji (zwłaszcza studiów) młodzi praktycznie nie powracają do swego rodzinnego miasta, emigrując za pracą z dala od gminy. W sposób oczywisty pogłębia to coraz istotniejszy proces starzenia się społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdecydowanie utrudniony dostęp młodych do szkoły średniej – młodzież najczęściej uczęszcza do szkół w Oświęcimiu, czy w Chrzanowie, a nawet w Krakowie, przy czym dla młodzieży z Bobrka i Gorzowa ze względów na ograniczenia komunikacyjne jest to duże utrudnienie. • Skutkiem tego stanu rzeczy jest fakt, że młodzież z gminy, ze względu na dojazdy, późno wraca po zajęciach do domu, co praktycznie już na etapie szkoły średniej wyłącza ją z życia społeczności lokalnej, ze względu na brak czasu (późny powrót do domu, wiąże się z późnym czasem na przygotowanie do zajęć na następny dzień). – Jest to zatem „stracony czas” na budowanie tożsamości lokalnej i stanowi początek drogi 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie na terenie gminy dostępu do edukacji na poziomie ponadpodstawowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Powiat Oświęcimski • Województwo Małopolskie

1.1. SPOŁECZNOŚĆ CHEŁMKA – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, INTEGRACJA, AKTYWIZACJA I TOŻSAMOŚĆ - KLUCZOWE WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
		<p>opuszczania swoich rodzinnych miejscowości w gminie</p> <p>W efekcie</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <ul style="list-style-type: none"> Po ukończonej edukacji (zwłaszcza studiów) młodzi praktycznie nie powracają do swego rodzinnego miasta, emigrując za pracą z dala od Gminy. <p>W sposób oczywisty pogłębia to coraz istotniej proces starzenia się społeczeństwa.</p>		

1.3. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE- PRIORYTETY DLA PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I DLA ZWIĘKSZENIA WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> Bardzo szybki przyrost liczby osób w wieku produkcyjnym – liczba mieszkańców w tym wieku zwiększyła się w latach 2000 – 2020 aż o ponad 87% (zdecydowanie najwyższa wartość w całej grupie porównawczej) – średnia dla Małopolski to 47%, powiatu oświęcimskiego -54% 	<p>Niedostosowanie systemu usług społecznych i wsparcia mieszkańców do zmieniającej się sytuacji demograficznej i społeczno-gospodarczej, w tym w kontekście</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób i rodzin, zmagających się z życiowymi trudnościami, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, w tym w szczególności dzieci, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób pozostających bez zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie gminy do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób starszych oraz wsparcia dla osób niesamodzielnych poprzez rozwój usług społecznych. Działania umożliwiające wdrożenie praktycznych rozwiązań, 	<ul style="list-style-type: none"> Gmina Chełmek i jej jednostki Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Działające lokalnie

1.3. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE- PRIORYTETY DLA PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I DLA ZWIĘKSZENIA WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Szybko postępujący proces podwójnego starzenia się populacji – udział osób 80+ w populacji osób powyżej 60 r.ż. zwiększa się ponad trzykrotnie szybciej niż średnia regionalna (lata 2010 do 2019) co świadczy o silnym i szybkim procesie starzenia się społeczności Gminy. • Na przestrzeni lat 2010-2019 drastycznie zmalał potencjał opiekuńczy, w tym w szczególności pielęgnacyjny w gminie. Na początku drugiej dekady XXI w. seniora pod opieką miała mniej więcej co szóstka mieszkanka gminy, w sytuacji, gdy pod koniec drugiej dekady już co trzecia. • Na przestrzeni lat 2010-2019 najbardziej wzrastała liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu: <ul style="list-style-type: none"> – wielodzietności (z 23 do 49 osób, wzrost o 113%), 	<p>pandemii COVID 19 i jej konsekwencji.</p>	<p>oraz ich rodzin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rosnące obciążenie budżetu gminy wydatkami w zakresie pomocy społecznej, co wobec zmniejszającej się liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, a w perspektywie zmniejszeniem przychodów z podatku PIT, stanowi duże wyzwanie strategiczne dla możliwości budżetu wobec rosnących potrzeb i aspiracji mieszkańców. 	<p>które umożliwią rodzicom i opiekunom dzieci (w tym dzieci z niepełnosprawnościami) łączenie życia zawodowego z prywatnym i utrzymanie zatrudnienia lub powrót na rynek pracy (w tym np. budowa żłobka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesjonalizacja i rozwój systemu wsparcia rodziny, w tym jako elementu tworzenia atrakcyjności osadniczej gminy. • Rozwój systemu wsparcia społecznego w gminie - koordynacja i profesjonalizacja prac wszystkich podmiotów działających na terenie gminy na rzecz wsparcia mieszkańców. 	<p>organizacje pozarządowe.</p>

1.3. POLITYKA SPOŁECZNA I ZDROWIE- PRIORYTETY DLA PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I DLA ZWIĘKSZENIA WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>– oraz potrzeb ochrony macierzyństwa (z 23 do 42 osób, wzrost o 82,3%).</p> <p>• Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Chełmek w 2018 roku wynosił 93,7%. Jednocześnie wskaźnik ten kształtował się poniżej średniej powiatu oświęcimskiego (odsetek na poziomie 95,0%).</p> <p>• W 2019 r. tylko 24% dzieci przebywało w ciągu roku w żłobkach (tuż po otwarciu nowego żłobka), spośród dzieci w wieku 0-2 lat (82 dzieci spośród 338 dzieci w gminie).</p>				
<p>• Istniejąca oferta systemu opieki zdrowotnej, choć ma stosunkowo dobry standard działania i w miarę szeroki wachlarz usług, nie ma oferty dostosowanej do potrzeb rosnącej grupy mieszkańców – osób w wieku poprodukcyjnym.</p>	<p>Ograniczony dostęp do opieki medycznej dla rosnącej grupy mieszkańców gminy – osób w wieku poprodukcyjnym</p>	<p>• Zagrożenie pogorszeniem się stanu zdrowia mieszkańców, szczególnie osób w podeszłym wieku.</p>	<p>• Poprawa dostępu do dobrej jakości opieki medycznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców, w tym przede wszystkim osób w wieku poprodukcyjnym.</p>	<p>• Gmina Chełmek</p> <p>• Powiat Oświęcimski</p> <p>• Powiat Chrzanowski</p>

1.4. ADMINISTRACJA WSPIERAJĄCA I WSPÓŁPRACUJĄCA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Braki we wdrożonych procedurach e-usług • Zabezpieczenie administracji w zakresie cyberbezpieczeństwa 	<p>Wciąż zbyt wolno realizowane procesy administracyjne, w tym bez uwzględnienia e-usług dla niektórych spraw (np. w zakresie wydawania pozwoleń na budowę oraz przyłączy mediów, co choć nie jest zadaniem własnym gminy, to identyfikuje się to jako ważny problem dla działań rozwojowych potencjalnych inwestorów)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt duża czasochłonność załatwiania spraw mieszkańców, w szczególności z miejscowości o ograniczonym dostępie komunikacyjnym. • Ograniczenie aktywności inwestycyjnej mieszkańców. • Ograniczenia dla tempa rozwoju podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Chełmek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie e-administracji i cyberbezpieczeństwa mających na celu poprawę jakości i skrócenie realizacji procedur administracyjnych. • Współpraca z właściwymi podmiotami, na rzecz przyspieszenia i uproszczenia procedur administracyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu
<ul style="list-style-type: none"> • Brak ustrukturyzowanych standardów zbierania informacji o bieżących (zmieniających się) potrzebach mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko podejmowania działań nieadekwatnych do potrzeb mieszkańców – nie odpowiadających w pełni na bieżące potrzeby. <p>Ograniczony zasób</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone wykorzystywanie informacji o potrzebach mieszkańców w bieżących działaniach podejmowanych przez Gminę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie stałych mechanizmów pozyskiwania informacji o potrzebach mieszkańców. • Publikowanie komunikatów o różnorodnym charakterze i weryfikowanie komentarzy w mediach społecznościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek

1.4. ADMINISTRACJA WSPIERAJĄCA I WSPÓŁPRACUJĄCA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
	wiedzy o potrzebach mieszkańców.			

II. PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – priorytety dla inkubowania i rozwoju

2.1. Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

2.2. Transformacja zawodowa – z górnictwa do nowych aktywności mieszkańców

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> Bardzo niski poziom przedsiębiorczości –W 2020 roku, w gminie Chełmek zarejestrowane były 883 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, co obok gminy Libiąż (881 podmiotów) stanowi najslabszy wynik wśród jednostek grupy porównawczej. Wynik ten był ponadto słabszy o 12% niż średnia w powiecie oświęcimskim (1005), oraz znacznie niższy od średniej w województwie małopolskim – aż 29% (1 250 podmiotów na 10 tys. 	<p>PROBLEM STRATEGICZNY</p> <ul style="list-style-type: none"> Zbyt mała liczba i różnorodność miejsc pracy, w tym atrakcyjnych dla młodych 	<ul style="list-style-type: none"> Odływ młodych - po ukończonej edukacji (zwłaszcza studiów) młodzi praktycznie nie powracają do swego rodzinnego miasta, emigrując za pracą z dala od gminy. W sposób oczywisty pogłębia to coraz istotniej proces starzenia się społeczeństwa. Zmniejszająca się liczba rodzin z dziećmi, a w efekcie bardzo szybko postępujące starzenie się społeczeństwa. 	<p>Gmina Chełmek w 2019 r. znalazła się, wśród najwyżej ocenionych gmin małopolski – jako jedna z 23 gmin otrzymała klasę A pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla każdej z kluczowych sekcji gospodarki, czyli: przemysłu, handlu i napraw, zakwaterowania i gastronomii oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.</p> <p>Dlatego dla rozwiązania problemu, wykorzystując lokalne potencjały konieczne są działania mające na celu wykorzystanie potencjałów położenia dla lokowania nowych biznesów, dających zatrudnienie mieszkańcom, w tym przede wszystkim</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gmina Chełmek Lokalni przedsiębiorcy

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
mieszkańców).			<p>młodym, wśród nich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie Centrum Promocji Gospodarczej Gminy, mającego na celu profesjonalizację działań administracji samorządowej związanych z inkubowaniem i rozwojem przedsiębiorczości oraz promocją gospodarczą Gminy. • Rozwój strefy ekonomicznej z przygotowaną dla przedsiębiorców infrastrukturą jako element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy <p>Zgodnie z danymi zatwierdzonego w 24.06.2021 r. przez Zarząd Województwo Małopolskiego projektu Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Małopolski</p>	

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
			<p>Zachodniej, <i>Małopolska Zachodnia</i> cierpi na deficyt terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą (np. SAG, instalacje OZE) i komunalną (np. mieszkalnictwo, rekreacja).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkubowanie nowych i rozwój istniejących przedsiębiorstw – stworzenie inkubatora przedsiębiorczości. • System stypendiów lub nagród, jako efekt zachęty do powrotów i osiedlania się oraz prowadzenia aktywności zawodowej na terenie gminy. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Problemy z lokowaniem nowych inwestycji mieszkaniowych na terenie gminy ze 	<p>PROBLEM STRATEGICZNY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coraz większy i narastający problem 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska dostępność nowych mieszkań lub nieruchomości z rynku wtórnego o zadowalającym standardzie, umożliwiających 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępu do mieszkań o zadowalającym standardzie jako efekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Powiat Oświęcimski

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>względem na trudności związane z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Długotrwałym procesem związanym z realizacją inwestycji, ze względu na kwestie proceduralne (w lokalnej administracji architektonicznej) oraz kwestiami przekwalifikowania gruntów rolnych (tam, gdzie jest to możliwe); – Zdecydowanie niższa niż dla powiatu i dla regionu oraz kraju liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1 000 ludności: W roku 2019 było to: Chełmek -2,2 Powiat Oświęcimski - 2,8; Małopolska – 6,4; Polska – 5,4; – Gorzów ma duży potencjał terenów do zabudowy i jest coraz bardziej atrakcyjny osadniczo (do 2020 r. sukcesywnie zwiększała 	<p>z dostępem do kadr potrzebnych lokalnym przedsiębiorstwom (specjalistów oraz fachowców z technicznym wykształceniem)</p> <ul style="list-style-type: none"> – z wykształceniem technicznym / zawodowym – młodych i wykwalifikowanych; – brak wyspecjalizowanych pracowników fizycznych. 	<p>młodym specjalistom osiedlanie się na terenie Gminy Chełmek, biorąc pod uwagę ich oczekiwania oraz ich rodzin /Brak dostosowania oferty mieszkań w Chełmku do aktualnych oczekiwań rynku/.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bariery rozwojowe dla lokalnych przedsiębiorstw, co zwłaszcza wobec rosnącej konkurencji i problemów w obrocie gospodarczym w efekcie wprowadzenia pandemii Covid, stanowi istotne ryzyko. • Pogłębienie zjawiska odpływu młodych w wieku produkcyjnym, stanowiących kluczowy potencjał demograficzny Gminy. 	<p>zachęty dla młodych, w tym wykwalifikowanej kadry specjalistów, do pracy i osiedlanie się na terenie Gminy Chełmek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie Lokalnego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego, umożliwiającego podnoszenie i aktualizację wiedzy oraz umiejętności niezbędnych na lokalnym rynku pracy. 	<p>jako organ prowadzący szkoły kształcące zawodowo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalni przedsiębiorcy

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>się liczba nowych domów), jednakże z powodu złych wyliczeń Wód Polskich, obszar błędnie zakwalifikowano jako szczególnie zagrożony powodzią i okresowo zablokowano nowe inwestycje (stan na 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak szkoły kształcącej zawodowo fachowców (m.in. po likwidacji tej istniejącej). • Słaba współpraca szkół kształcących zawodowo z terenu powiatu oświęcimskiego, w zakresie badania potrzeb na zawody (fachowców) oraz organizowania praktyk zawodowych. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Brak ustalonego przed laty konsensusu / systemu zarządzania strefą (ustalonego zarządcy), co wobec braku czasu i zmienności 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak systemowego rozwiązania dla zarządzania istniejącą Miejską Strefą Aktywności Gospodarczej (SAG), 	<p>Bariery rozwojowe, będące efektem braku systemowego zarządzania terenem strefy i jej rozwojem, co przekłada się na sytuację przedsiębiorstw i prowadzi do degradacji terenu:</p>	<p>Działania mające na celu wsparcie przedsiębiorców w celu poprawy stanu infrastruktury strefy ekonomicznej (w odniesieniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalni przedsiębiorcy • Gmina Chełmek

2.1 Inkubowanie i rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
przedsiębiorców wpływa negatywnie na funkcjonowanie strefy (degradację terenu eksploatowanego od blisko 20 lat- od 2003 roku).	co w efekcie prowadzi do rozmycia odpowiedzialności i z braku czasu poszczególnych przedsiębiorców, utrudnia rozwój, wobec rodzących się problemów i niszczącej już istotnie tkanki jej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Drogi wewnątrz strefy – ich jakość (bardzo duży poziom zużycia przewozem wysokotonażowych samochodów – transport surowców i produktów). • Brak wystarczającego połączenia z autostradą A4 i drogą krajową S1 dla transportu kołowego produkowanych towarów / surowców, w tym szczególnie połączenie komunikacyjne ze Śląskiem. • Narastający problem z dostępnością miejsc parkingowych wewnątrz strefy. • Nieczytelny system adresowy wewnątrz strefy. • Problemy z infrastrukturą teletechniczną, w tym kluczowe problemy z dostępem do szybkiego Internetu szerokopasmowego (o dużej przepustowości). 	do identyfikowanych problemów) oraz usprawniające komunikację i transport towarów (np. budowa drugiego etapu Drogi Współpracy Regionalnej)	

2.2. Transformacja zawodowa – z górnictwa do nowych aktywności mieszkańców

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
• Realizacja planu transformacji energetycznej	• Zagrożenie zmniejszeniem liczby	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko wzrostu bezrobocia. • Pogorszenie się sytuacji 	Biorąc pod uwagę planowane zmiany strukturalne	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Powiat Oświęcimski,

2.2. Transformacja zawodowa – z górnictwa do nowych aktywności mieszkańców

<p>w kraju – zapowiedziana likwidacja kopalń węgla kamiennego w kraju do ok. 2049.</p>	<p>miejsc pracy osób powiązanych z górnictwem w najbliższych 30-tu latach.</p>	<p>bytowej wielu gospodarstw domowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko konieczności zwiększenia nakładów na pomoc społeczną. 	<p>w sektorze górniczym należy wyprzedzająco przygotować Gminę na proces restrukturyzacji, który zdecydowanie odbije się na lokalnym rynku pracy. W ramach minimalizacji negatywnych skutków, warto podjąć m.in. następujące przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie miejsca umożliwiającego przekwalifikowanie osób, które utraciły pracę w sektorze górnictwa; • Utworzenie ośrodka wspierającego tworzenie/inkubowanie i rozwój nowych przedsiębiorstw. 	<p>w tym Powiatowy Urząd Pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopalnie zatrudniające pracowników z Gminy Chełmek • Województwo Małopolskie
--	---	---	---	--

III. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – wymagania dla przyjaznego środowiska życia

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT (KOMUNIKACJA?) - PROBLEMY I WYZWANIA

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> Biorąc pod uwagę wydatki budżetu gminy na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu na 1 mieszkańca w 2019 r. dla Gminy Chełmek kwota ta wyniosła 26,16 zł. Jest to bardzo słaby wynik, gdyż średnia dla 179 porównywanych gmin wyniosła 50,6 zł, a dla powiatu aż 75,68 zł. Przeprowadzona w 2019 roku inwentaryzacja źródeł ogrzewania na terenie Gminy Chełmek, wskazuje na 1 732 źródła ciepła, w których wykorzystywane są paliwa stałe, które powinny podlegać wymianie w zakresie programu wymiany starych kotłów. W 2019 i 2020 r. wymieniono 167 kotłów węglowych na: 161 kotłów gazowych i zrealizowano 3 przyłączenia do sieci ciepłowniczej. Natomiast 	<p>Niewystarczający poziom zastosowania rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną budynków, w tym przede wszystkim mieszkalnych oraz wykorzystanie w zbyt małym stopniu odnawialnych źródeł energii, co przekłada się także na stan powietrza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stosunkowo słaba jakość powietrza. Stopień wykorzystania infrastruktury odnawialnych źródeł energii (OZE) na terenie gminy jest bardzo niski. Niewykorzystany potencjał energetyczny budynków wybudowanych przed rokiem 1980. 	<ul style="list-style-type: none"> Minimalizacja zużycia węgla jako paliwa do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, w tym: <ul style="list-style-type: none"> –Dalsza intensywna wymiana pieców, w których wykorzystywane są paliwa stałe, na ekologiczne piece Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych, gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych OZE Promocja i doradztwo wśród mieszkańców i przedsiębiorstw w zakresie OZE. 	<ul style="list-style-type: none"> Gmina Chełmek Powiat Oświęcimski

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>w 2021 r. wymieniono łącznie 65 kotłów na nowe źródła ciepła. W 2022 roku prace będą kontynuowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mało zrealizowanych inwestycji związanych z instalacją OZE. • Wśród obiektów gminnych i prywatnych, wiele zostało już objętych procesem termomodernizacji, jednakże jest to wciąż głęboko niewystarczający poziom. 				
<ul style="list-style-type: none"> • Nierównomierne rozłożenie prac w zakresie infrastruktury technicznej, w tym w zakresie projektowania i realizacji sieci kanalizacyjnej w gminie, ze względu na ograniczone zasoby finansowe, a także korzystanie z oczyszczalni ścieków. • Większa niż na obszarze miast rozproszona zabudowa, co podnosi koszty projektowania i realizacji kanalizacji (przede wszystkim w Bobrku). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wciąż zbyt mały dostęp do sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, co wpływa negatywnie na wody gruntowe i powierzchniowe. – szacowany na poziomie 70% dostęp do sieci kanalizacyjnej (przy czym dostęp do sieci wodociągowej ma 100% mieszkańców). 	<ul style="list-style-type: none"> • W zbyt małym stopniu realizowana zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa. • Wody gruntowe i powierzchniowe zanieczyszczane z powodu braku kanalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • W trosce o zasób lokalnych wód powierzchniowych i podziemnych, koniecznymi są działania mające na celu ograniczenie przedostawania się do nich zanieczyszczeń. • Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w Gminie w ramach zbiorowego systemu odprowadzania ścieków. • Rozwój systemu zaopatrzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
	<p>Ma to istotne znaczenie wobec faktu, iż brak kanalizacji jest kluczową przyczyną zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych).</p> <p>– dla realizacji polityki zrównoważonego rozwoju, skanalizowanie każdej aglomeracji ściekowej zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej (tzw. dyrektywa ściekowa) nie może być mniejsze niż 98%.</p>		magazynowania, dystrybucji wody.	
<p>• Tylko w roku 2019, statystycznie każdy mieszkaniec Polski wyprodukował o 7 kilogramów odpadów więcej niż przed rokiem.</p>	<p>Zbyt słaba przepustowość istniejącego w gminie punktu selektywnego zbierania odpadów</p>	<p>• Utrudnienia /bariery w organizacji selektywnego zbierania odpadów i ich utylizacji w związku ze wzrostem ilości śmieci</p>	<p>Minimalizacja ilości składowanych odpadów na poczet kierowania ich do recyklingu, przygotowania</p>	<p>• Gmina Chełmek</p>

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>Podając za raportem GUS „Rozwój regionalny Polski – raport analityczny 2020” ilość wytworzonych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca wzrosła z 325 kg w 2018 r. do 332 kg w 2019 r. Warto podkreślić, iż dane z okresu pandemii będą pewnie jeszcze wyższe.</p> <p>• Jak wskazują dane Gminy Chełmek, masa zebranych odpadów komunalnych w ramach działającego PSZOK, rośnie bardzo szybko z roku na rok, od początku działalności: wzrost na przestrzeni lat 2017-2020 wyniósł 301% (w tym w 2017 r.- 83,929 ton; 2018 r.-212,700 ton; 2019 r. 284,497 ton; 2020 r.-336,410 ton)</p>	<p>komunalnych (PSZOK), związana z co raz większą ilością śmieci na terenie gminy, a infrastruktura PSZOK zaplanowana została wg innych parametrów (ilości śmieci na mieszkańca). W konsekwencji rodzi to nowe problemy związane z utylizacją i możliwością recyklingu.</p>	<p>• Niemożność lub utrudnienia w zakresie pozyskania jak najwyższej jakości odpadów, aby mogły zostać poddane recyklingowi w możliwie najbardziej efektywny sposób, co przedkłada się wzrost ponoszonych przez Gminę kosztów zagospodarowania odpadów.</p>	<p>do ponownego użycia lub odzysku innymi metodami, stanowi wyzwanie lokalne, wpisujące się jako priorytet w szerszy kontekst realizowanych polityk.kluczowym działaniem będzie</p> <p>• Rozbudowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym instalacji do odzysku i recyklingu.</p> <p>• Wdrożenie nowego elementu systemu działania PSZOK, komplementarnego do istniejącego systemu – utworzenie oraz promocja punktu napraw i ponownego użycia.</p> <p>• Jest Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy i przedsiębiorców działających na jej terenie, poprzez działania informacyjno-edukacyjne.</p>	
• Zmiany klimatu stanowiące	Wzrost ryzyka	• Niewystarczająca zdolność	• Zwiększenie	• Gmina Chełmek

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
coraz większe zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju lokalnego, w tym przede wszystkim negatywnie wpływające na gospodarkę wodną.	wystąpienia powodzi i okresów suszy, związany z postępującymi negatywnymi procesami klimatycznymi, uwzględniając lokalizację gminy przy ciekach wodnych (np. Wisła, Przemsza, Soła).	retencyjna naturalnych i sztucznych zbiorników oraz wzrost udziału powierzchni nieprzepuszczalnych, szczególnie w Chełmku. <ul style="list-style-type: none"> • Występujące w efekcie anomalii klimatycznych stany okresowego nadmiaru jak i deficytu wody. • Regularne podtopienia ul. Rzecznej w Gorzowie, przy występujących intensywnych opadach deszczu. 	retencyjności zlewni położonych na terenie Gminy Chełmek (głównie Wisły i Przemszy). <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiat Oświęcimski • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
<ul style="list-style-type: none"> • Działające kopalnie – istotne zagrożenie związane z występowaniem tąpnięć w strefie kopalni Janina i Piast. • Występowanie szkód górniczych na obszarach oddziaływania kopalni, nawet wiele lat po zakończeniu eksploatacji górniczej. 	Ruchy związane z osiadaniami terenu, wstrząsami w kopalniach, powodujące tzw. szkody górnicze.	<ul style="list-style-type: none"> • Zniszczenia w infrastrukturze gminy w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – lokalnych dróg; – budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej. • Dyskomfort i pogarszająca się jakość życia mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie mieszkańców, w egzekwowaniu i naprawianiu szkód górniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Kopalnie prowadzące eksploatację w obrębie gminy • Powiat Oświęcimski
• Działalność przemysłowa prowadzona na terenie miasta Chełmek	• Obniżenie jakości środowiska naturalnego na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ na ekosystem lasów w Chełmku, • Pogorszenie stanu środowiska naturalnego w 	• Rozwój i tworzenie terenów zielonych w mieście m.in.: parków spacerowo-	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Przedsiębiorcy prowadzący działalność

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>W strukturze przyrodniczej gminy największe znaczenie mają aktywne biologicznie ekosystemy leśne. 38,5 % powierzchni gminy zajmują dwa duże, zwarte kompleksy leśne znajdujące się w środkowej części gminy – sołectwo Bobrek oraz w północnej części gminy – miasto Chełmek.</p> <p>Lasy te pełnią funkcje ochronne (bioklimatyczne) na obszarach sąsiadujących z kopalniami węgla, a także funkcje glebochronne i wodochronne. Wśród siedliskowych typów lasu występują bory świeże i wilgotne, w których dominują monokulturowe drzewostany sztucznego pochodzenia tj. sosna przy mniejszym udziale gatunków liściastych głównie: brzozy, dębu, oraz modrzewia, olszy i osiki. W strukturze wiekowej wyróżniamy lasy klas młodych i średnich.</p>	<p>Chełmek, w tym w odniesieniu do różnorodności biologicznej przez przedsiębiorców.</p>	<p>Gminie – obniżenie standardu życia mieszkańców,</p>	<p>wypoczynkowych wraz z małą infrastrukturą, parków kieszonkowych, zielonych dachów, ścian i fasad na budynkach użyteczności publicznej, zielonych przystanków, zielonej infrastruktury na terenach placówek edukacyjnych i ogólnodostępnych placów zabaw (jako infrastruktura towarzysząca), zieleni towarzyszącej ulicom, oraz infrastruktury przyczyniającej się do walki ze smogiem (np. chodniki antysmogowe, rośliny pyłolubne, tworzenie ogrodów deszczowych).</p> <p>• Budowa świadomości ekologicznej mieszkańców oraz stwarzanie warunków do</p>	<p>gospodarczą na obszarze gminy Chełmek,</p>

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
			<p>ekologicznych zachowań.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie standardów w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w tym poprzez rozwój wiedzy i wyposażenie odpowiednich jednostek. 	

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie obwodnicy północnej Oświęcimia etap I, jako części trasy Drogi Współpracy Regionalnej, która ma połączyć Oświęcim z Jaworzniem, sprawiło, że ruch na drogach lokalnych Gminy Chełmek znacznie wzrósł, w dużej mierze za sprawą rosnącej liczby turystów odwiedzających Muzeum Auschwitz czy zatorską Energylandię. • Bieżące potrzeby 	<p>PROBLEM STRATEGICZNY Mocno niewystarczające rozwiązania komunikacyjne w zakresie dróg o znaczeniu strategicznym dla funkcjonowania wszystkich miejscowości gminy, a zatem mobilności mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmożony ruch przekładający się na: <ul style="list-style-type: none"> – korki; – niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, w tym pieszym i rowerowym dla mieszkańców. <p>Wg szacunków Gminy wg danych za rok 2019, przez Chełmek przejeżdża około 15 tys. pojazdów/dobę, a przez Gorzów około 7 tys./d. Takie nasilenie ruchu powoduje okresowo</p>	<p>Projektowanie i wdrażanie rozwiązań zwiększających efektywność lokalnego systemu transportowego, dla zapewnienia mobilności mieszkańców, w powiązaniu z systemem regionalnym, adekwatnie do potrzeb bieżącego rozwoju gospodarczego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa II etapu Drogi Współpracy Regionalnej jako części infrastruktury łączącej Oświęcim z Jaworzniem (Śląsk z Małopolską). • Budowa południowej obwodnicy Chełmka, 	<ul style="list-style-type: none"> • Województwo Małopolskie • Gmina Chełmek • Powiat Oświęcimski

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
rozwojowe - rosnąca liczba samochodów w ruchu lokalnym.		<p>bardzo duże utrudnienia w ruchu (korki) i zagraża bezpieczeństwu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemy komunikacyjne w Chełmku sprawiają, iż utrudniona jest mocno komunikacja z SAG - narastające coraz mocniej korki w mieście i na trasie do autostrad negatywnie wpływają na funkcjonowanie lokalnych przedsiębiorstw (w tym transport surowców / produktów). • Ograniczona mobilność mieszkańców związana z aktywnością zawodową, czy edukacją. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa układu drogowego komunikującego SAG z pozostałą częścią Chełmka celu obsługi ul. Przemysłowej. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca liczba samochodów w ruchu lokalnym. • Zbyt mało ścieżek rowerowych na terenie 	<p>Zwiększające się zagrożenia dla mieszkańców w ruchu drogowym, zwłaszcza jako pieszych, którzy z racji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące poczucie zagrożenia mieszkańców. • Pojawiające się problemy z mobilnością 	<p>Mając na uwadze bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w tym pieszych, a zwłaszcza grup często przemieszczających się pieszo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek • Powiat Oświęcimski, • Województwo Małopolskie,

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
<p>gminy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bieżące zniszczenia dróg. • Braki w zakresie bezpiecznych rozwiązań infrastruktury drogowej np. <ul style="list-style-type: none"> – chodników – przejść dla pieszych; – sygnalizacji świetlnej; – oświetlenia. 	<p>braku możliwości użycia samochodu</p> <p>przemieszczają się pieszo do szkoły, na zajęcia pozaszkolne, do przedszkola, lekarza czy urzędu.</p>	<p>najmłodszych mieszkańców i seniorów, co może zwiększać problemy z wykluczeniem społecznym.</p>	<p>lub rowerem do szkoły, na zajęcia, zakupy, do lekarza, czy do urzędu lub przedszkola. pożądanym jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach w zakresie między innymi: budowy chodników, budowy parkingów wzdłuż tych dróg lub parkingów skomunikowanych z tymi drogami, budowy i modernizacji przejść dla pieszych w szczególności dla dzieci i osób niepełnosprawnych. • Budowa obiektów przeznaczonych do nauki dla dzieci i młodzieży przepisów ruchu drogowego oraz praktycznego szkolenia z zakresu ruchu pieszych, a także nauki jazdy na rowerze, motorowerze, czy alternatywnych środkach transportu. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Braki w ścieżkach rowerowych, które umożliwiłyby bezpieczną 	<p>Istotne braki w zakresie komunikacji wewnątrzgminnej,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utrudniony lub w niektórych porach wręcz niemożliwy 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie systemu ścieżek rowerowych ułatwiających komunikację wewnątrzgminną 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
rekreację czy bezpieczny dojazd do pracy, szkoły czy przedszkola.	<p>utrudniające mobilność mieszkańcom, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym nie dysponujących własnym samochodem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzin z dziećmi / matek z dziećmi; • młodzieży; • seniorów. 	<p>dojazd do Chełmka z Bobrka oraz Gorzowa komunikacją zbiorową – brakuje busa.</p> <p>Utudnia to np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostęp do lekarza pierwszego kontaktu (dla mieszkańców Bobrka najbliższy jest w Chełmku), co stwarza szczególne trudności dla rodzin z dziećmi oraz osób starszych; – możliwość załatwienia jakichkolwiek czynności urzędowych w urzędzie miejskim mieszkańcom, w tym seniorom. <p>• Ograniczone uczestnictwo młodzieży w jakichkolwiek wydarzeniach dedykowanym młodym.</p>	<p>oraz z sąsiednimi miejscowościami, będącego równocześnie atrakcyjną ofertą turystyczną, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa, modernizacja i/lub przebudowa odcinków dróg gminnych, zwiększających mobilność mieszkańców, z miejsc najsłabiej skomunikowanych. 	

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
		W konsekwencji wpływa negatywnie na kształtowanie tożsamości lokalnej.		
<ul style="list-style-type: none"> • Udział powierzchni objętej obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP) w powierzchni ogółem Gminy Chełmek w 2019 r. wynosił zaledwie 12,2%, co jest najniższym wynikiem w powiecie oświęcimskim (6 z 9 gmin posiada plany na 100% obszaru), a w regionie aż 103 z 179 gmin posiada MPZP dla całego obszaru. • Wskazane 12,2% terenów stosunkowo małej gminy, pokrytych jest ok. 9 planami zagospodarowania przestrzennego, które wobec zachodzących zmian społeczno- 	<p>PROBLEM STRATEGICZNY Brak jednolitej i spójnej wizji rozwoju obszaru gminy, uzgodnionego społecznie i pokrywającego cały obszar gminy.</p> <p>/Działania związane z opracowaniem / aktualizacją planów zagospodarowania przestrzennego zostały okresowo zablokowane w zakresie planowania przestrzennego i zabudowy przez PGW Wody Polskie. Spowodowane jest to błędem obliczeniowym dotyczącym wyznaczenia terenów zalewowych w Gorzowie. Interwencja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący rozwój zabudowy w nie dość uporządkowany sposób. • Brak jednoznacznie ustalonej prawnej funkcji terenu, co stanowić może przeszkodę dla potencjalnych inwestorów. • Istotne wydłużenie procesu inwestycyjnego na terenie gminy (minimum 60 dni, lecz okres ten bywa dużo dłuższy). Brak możliwości zabudowy nieruchomości, w obszarach nieobjętych MPZP, zabudową o innej funkcji niż zabudowa sąsiednia, pomimo 	<p>Dopracowanie przestrzennej wizji rozwojowej Gminy Chełmek, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizację założeń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. • Dopracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego i doprowadzenie do ich uchwalenia, tak aby w miarę możliwości objąć nimi cały obszar gminy. • Opracowanie innych adekwatnych aktów prawa miejscowego (np. wynikających z tzw. Ustawy krajobrazowej czy związanych z ochroną środowiska). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Chełmek

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I TRANSPORT - PROBLEMY I WYZWANIA

Przyczyna	Problem	Skutek	Propozycje rozwiązań	Realizatorzy
gospodarczych w dużej mierze wymagają aktualizacji.	Gminy doprowadziła do weryfikacji stanowiska i wstępnej odpowiedzi o wycofaniu się z wcześniejszych ustaleń, jednakże wymaga to potwierdzenia stosownymi dokumentami. Procedowane plany miały zapewnić pokrycie ok. 85% powierzchni gminy) /.	istotnych potrzeb rozwojowych w gminie.		

3. JAKIE OBIERAMY CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA ICH REALIZACJI?

W oparciu o nazwane problemy, określono kluczowe obszary dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Chełmek, tak aby wykorzystując zasoby i potencjały (to co mamy - nasze wartości) rozwiązać lub zminimalizować występujące problemy (to z czym musimy sobie poradzić).

Poniżej prezentuje się cele operacyjne i kierunki działań, dla każdego z trzech obszarów - celów strategicznych Strategii Chełmek 2030+

CEL STRATEGICZNY I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.

Kierunki działań:

- 1.1.1. Integrująca i włączająca oferta oraz infrastruktura instytucji kultury, dostosowana do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców, w tym dla różnych grup wiekowych
- 1.1.2. Infrastruktura i oferta obiektów sportowych uwzględniająca potrzeby i możliwości mieszkańców, w tym różnych grup wiekowych oraz umożliwiającą rozwój zainteresowań oraz uzdolnień sportowych i sprzyjającą aktywnemu trybowi życia.
- 1.1.3. Infrastruktura rekreacyjna umożliwiająca aktywne spędzanie czasu wolnego i integrację mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości różnych grup wiekowych.
- 1.1.4. Dziedzictwo materialne i niematerialne dokumentowane, utrwalane i przetwarzane, na rzecz kształtowania tożsamości lokalnej oraz kreowania miejsc przybliżających mieszkańcom i turystom kluczowe momenty z dziejów ziemi chełmeckiej
- 1.1.5. Samorząd współpracujący z organizacjami pozarządowymi, na rzecz aktywizacji i włączenia społecznego mieszkańców oraz promowanie aktywności obywatelskiej /lokalnej

Cel operacyjny 1.2 Młodzi kształceni dla lokalnego rynku pracy i realizacji aspiracji.

Kierunki działań:

- 1.2.1. Oferta edukacyjna poszerzająca wiedzę i kształtująca kompetencje kluczowe uczniów.
- 1.2.2. Infrastruktura edukacyjna szkół podstawowych i przedszkoli, stanowiących sieć placówek gminnych, umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących uczniów, w tym z wykorzystaniem ICT oraz mająca coraz wyższe standardy dostępności.

Cel operacyjny 1.3. Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów

Kierunki działań:

- 1.3.1. Profesjonalizacja i rozwój systemu wsparcia rodziny jako elementu podnoszenia atrakcyjności osadniczej gminy
- 1.3.2. Rozwój usług społecznych przygotowujących gminę do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób starszych oraz wsparcia dla osób niesamodzielnych
- 1.3.3. Poprawa dostępu do dobrej jakości opieki medycznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców

1.3.4. Rozwój systemu wsparcia społecznego w gminie - koordynacja i profesjonalizacja prac wszystkich podmiotów działających na terenie gminy na rzecz wsparcia różnych grup mieszkańców, ich aktywności i włączenia społecznego.

Cel operacyjny 1.4. Samorząd otwarty na dialog poprzez uruchomienie mechanizmów partycypacji społecznej oraz wdrażanie nowych rozwiązań w świadczeniu usług

Kierunki działań:

1.4.1. Inicjatywa samorządu na rzecz partycypacji i pogłębienia dialogu z mieszkańcami by, adekwatniej i szybciej odpowiadać na ich zmieniające się potrzeby

1.4.2. Profesjonalizacja i dalsze wprowadzanie nowych rozwiązań, w tym w zakresie e-administracji, umożliwiających mieszkańcom szybsze załatwianie spraw godząc to z obowiązkami zawodowymi.

CEL STRATEGICZNY II

PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.1 Rozwijana strefa ekonomiczna w Chełmku jako kluczowy element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.

Kierunki działań:

2.1.1. Zwiększony obszar faktycznego działania strefy ekonomicznej wpływający na rozwój przedsiębiorczości.

2.1.2. Podniesiony standard i jakość działania istniejącej Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku.

Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.

Kierunki działań:

2.2.1. Utworzony inkubator przedsiębiorczości i ośrodek edukacyjno-szkoleniowy jako narzędzia rozwoju społeczno-gospodarczego

2.2.2. Stworzone mechanizmy zachęty dla młodych do pracy i prowadzenia biznesu na lokalnym rynku pracy.

2.2.3. Utworzone Centrum Promocji Gospodarczej Gminy, dla profesjonalizacji działań administracji samorządowej związanych z inkubowaniem i rozwojem przedsiębiorczości oraz promocją gospodarczą gminy.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.1 Świadomie planowana i realizowana polityka przestrzenna gminy, jako warunek długofalowego rozwoju.

Kierunki działań:

3.1.1. Opracowane, uzgodnione społecznie i realizowane założenia polityki przestrzennej gminy.

Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Kierunki działań:

3.2.1. Zrealizowane strategiczne rozwiązania drogowe zwiększające efektywność lokalnego systemu transportowego dla zapewnienia mobilności mieszkańców w powiązaniu z systemem regionalnym i powiatowym,

3.2.2. Zrealizowane rozwiązania w zakresie dróg gminnych i ścieżek rowerowych, zwiększające mobilność wszystkich grup wiekowych mieszkańców oraz dostępność do oferty instytucji gminnych.

3.2.3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zwłaszcza osób często przemieszczających się pieszo lub rowerem.

Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.

Kierunki działań:

3.3.1. Wdrażanie rozwiązań w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i szerszego wykorzystania OZE, jako elementów zrównoważonej polityki środowiskowej, w tym transformacji energetycznej.

3.3.2. Zrównoważony system gospodarowania wodą i ściekami oraz poprawione bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

3.3.3. Więcej zieleni w mieście oraz rosnąca świadomość ekologiczna mieszkańców dla poprawy stanu środowiska naturalnego i podniesienia standardów życia w gminie.

3.3.4. Minimalizacja ilości składowanych odpadów na poczet kierowania ich do recyklingu, przygotowania do ponownego użycia lub odzysku innymi metodami.

3.3.5. Minimalizowanie i łagodzenie skutków szkód górniczych na terenie Gminy Chełmek.

W kolejnych częściach rozdziału prezentuje się główne ścieżki realizacji dla poszczególnych kierunków działania oraz priorytetowe projekty w ich obszarze.

3.1. Życie społeczności lokalnej – wyzwania dla integracji i jakości życia

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.

Działania w tym obszarze mają zapewnić mieszkańcom szerszy dostęp do miejsc i oferty instytucji gminnych. Działania będą uwzględniały zróżnicowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, młodzieży (11-15 lat oraz 16-21 lat), osób aktywnych zawodowo i seniorów.

Kierunek działań 1.1.1. Integrująca i włączająca oferta oraz infrastruktura instytucji kultury, dostosowana do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców, w tym dla różnych grup wiekowych

**ODPOWIEDŹ
NA PROBLEM
STRATEGICZNY**

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów lokalnych instytucji kultury**, wraz z zapewnieniem wyposażenia (doposażenia) ich, w tym w nowe technologie oraz stworzenie warunków technicznych w zakresie ich **dostępności**,
- **Rozwój oferty** uwzględniającej potrzeby i zainteresowania, każdej z ww. grup odbiorców oraz w miarę potrzeb i możliwości zapewniającej dostępność dla osób z niepełnosprawnościami;
- **Przebudowa strony www prezentującej ofertę MOKSiR**, w tym w szczególności w odniesieniu do:
 - grup wiekowych mieszkańców;
 - poszczególnych miejsc/ obiektów (oferta stała / zmienna);
 - i poszczególnych miejscowości.
- **Decentralizacja miejsc / oferty** w odniesieniu do poszczególnych przestrzeni, które oprócz oczywistej roli kulturotwórczej, pełnią w małych miejscowościach kluczową rolę w aktywizacji i włączeniu społecznym mieszkańców. Szczególnie dotyczy to realizacji większego pakietu zajęć w Gorzowie i Bobrku.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Młoda ChATA - Młodzież Chełmecka Aktywna Twórcza i z Aspiracjami**

Utworzenie klubu młodych mieszkańców stanowiącego miejsce codziennych spotkań oraz realizacji oferty edukacji kulturalnej i lokalnej, w oparciu o przestrzeń najniższej kondygnacji budynku przy ul. Krakowskiej 16 w Chełmku lub w razie konieczności inny obiekt zasobów gminnych (po dokonaniu szczegółowych analiz wykonawczych).

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

Miejsce to uwzględniać ma wydzielone przestrzenie klubowe dla dwóch grup młodych:

1/ Klub dla młodych w wieku ok. **11-15 lat**;

2/ Klub dla młodych w wieku ok. **16 - 21 lat**;

oraz wspólne sale warsztatowe do zajęć rozwijających pasje i umiejętności, np. warsztatownia muzyki, warsztatownia plastyczna, warsztatownia majsterkowania i rzemiosła.

Ramowy okres na realizację: 2023-2025

Szacunkowy budżet: 2 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym fundusze UE

- **Modernizacja/remont pomieszczeń głównej siedziby MOKSiR w Chełmku przy pl. Kilińskiego**

Działanie objąć ma modernizację/remont wszystkich przestrzeni, w tym: kina, galerii, sal warsztatowych, tak by odpowiadały aktualnym standardom i potrzebom instytucji kulturotwórczej, integrującej i włączającej mieszkańców.

Obiekt w szczególny sposób ma służyć dorosłym mieszkańcom gminy, w tym osobom aktywnym zawodowo (z wyłączenie uniwersalnej funkcji kina i galerii).

Ramowy okres na realizację: 2023-2027

Szacunkowy budżet: 4 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

- **Modernizacja/remont Domu Ludowego w Chełmku, wraz z zagospodarowaniem terenu.**

Działanie powinno objąć modernizację / remont substancji budynku wraz z dachem, niezbędnymi instalacjami, pomieszczeniami budynku w odniesieniu do funkcji jakie ma pełnić wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego, między innymi w zakresie budowy miejsc do zabawy, rekreacji, uprawiania sportów oraz wypoczynku.

Przestrzeń ta ze względu na lokalizację w „starej” części miasta Chełmek, ma stanowić dywersyfikację dla realizacji oferty kulturalnej, w tym dla najmniej mobilnych mieszkańców gminy, dla których utrudnieniem lub wręcz niemożliwym jest przedostać

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

się do „nowej” części miasta tzw. Kolonii.

Dlatego w efekcie modernizacji w budynku powinny powstać przestrzenie umożliwiające realizację oferty czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców, w tym dla: dzieci z rodzicami i opiekunami, seniorów i młodzieży.

Planuje się wykonanie:

- strefy oferty i integracji międzypokoleniowej mieszkańców, z miejscami na spotkania i zajęcia dedykowane dzieciom z rodzicami i opiekunami oraz seniorom,
- strefy młodych obejmującej w miarę możliwości dwa pomieszczenia: salę klubową (tzw. przystań młodych) oraz salę warsztatową do realizacji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia młodych.

Ramowy okres na realizację: 2023-2027

Szacunkowy budżet: 3 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

**Kierunek działań
1.1.2.**

Infrastruktura i oferta obiektów sportowych uwzględniająca potrzeby i możliwości mieszkańców, w tym różnych grup wiekowych oraz umożliwiająca rozwój zainteresowań oraz uzdolnień sportowych i sprzyjająca aktywnemu trybowi życia.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Budowa, rozbudowa i modernizacja lokalnych obiektów sportowych** (wewnętrznych i zewnętrznych), wraz zapewnieniem ich wyposażenia, w tym w sprzęt sportowy i wspomagający działalność obiektów sportowych oraz stworzeniem warunków technicznych w zakresie ich dostępności.
- **Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej** uwzględniającej dostępność, dla określonych grup odbiorców.
- **Decentralizacja** w miarę możliwości w odniesieniu do istniejących miejsc, oferty dedykowanej do poszczególnych grup wiekowych mieszkańców.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

- **Modernizacja boiska sportowego wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną i towarzyszącą na obszarze Centrum Sportowego w Chełmku.**

Projekt obejmuje:

- przebudowę boiska piłkarskiego wraz z niezbędną infrastrukturą dla realizacji treningów i zawodów piłkarskich;
- modernizację infrastruktury lekkoatletycznej przy/na boisku wraz z pełnowymiarowymi bieżniami o nawierzchni pozwalającymi uprawiać lekkoatletykę i organizować zawody sportowe;
- modernizację niezbędnych instalacji - rozbudowie sieci infrastruktury technicznej: energetycznej, wodociągowej, p-poż., odwodnienia;
- modernizację infrastruktury towarzyszącej, polegającej m.in. na wykonaniu budynku sanitarno-magazynowego, zadanej trybuny, ogrodzenia, elementów małej architektury.

Ramowy okres na realizację: 2023-2026

Szacunkowy budżet: 15 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

**Kierunek działań
1.1.3.**

Infrastruktura rekreacyjna umożliwiająca aktywne spędzenie czasu wolnego i integrację mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości różnych grup wiekowych.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

Budowa, rozbudowa i przebudowa wielofunkcyjnych obiektów rekreacyjnych i turystycznych oraz stref aktywności, w tym:

- Placów zabaw dla dzieci młodszych wraz z miejscem do rodzinnych spotkań (integracji międzypokoleniowej);
- Placów zabaw/ aktywności dla młodzieży (11-15 lat oraz 16 – 21 lat);
- Miejsc odpoczynku i rekreacji dla osób aktywnych zawodowo oraz seniorów w poszczególnych miejscowościach;
- Miejsc do grupowych spotkań i rekreacji, np.: grillowiska, miejsca na ogniska, miejsca odpoczynku w przestrzeni publicznej (np. ławki, stoliki);

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

• **Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA**

Centrum będzie przestrzenią rekreacyjną dla mieszkańców i gości, wpływającą pozytywnie na wizerunek Chełmka, jako miasta, ale również stanie się potencjałem do rozwoju branży turystycznej, co zwiększy szansę na rozwój zatrudnienia w gminie.

Ramowy zakres inwestycji:

Budowa kąpieliska otwartego w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Sportowego w Chełmku przy ulicy Krakowskiej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

Ramowy okres na realizację: 2023-2029

Szacunkowy budżet: 13 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

**Kierunek działań
1.1.4.**

Dziedzictwo materialne i niematerialne dokumentowane, utrwalane i przetwarzane, na rzecz kształtowania tożsamości lokalnej oraz kreowania miejsc przybliżających mieszkańcom i turystom kluczowe momenty z dziejów ziemi chełmeckiej.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Budowa, rozbudowa i promocja produktów turystycznych, np. turystycznych szlaków tematycznych, odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych Gminy Chełmek, w tym stworzenie niezbędnej infrastruktury wraz z drogami dojazdowymi umożliwiającymi / zwiększającymi dostępność dla mieszkańców i turystów;
- Dokumentowanie, zachowywanie i upowszechnianie dziedzictwa niematerialnego m.in. poprzez badania terenowe, sporządzanie wywiadów i dokumentacji etnograficznej.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

• **NA SZLAKU PAMIĘCI PODOBOZU KL Auschwitz „AUSSENKOMMANDO CHELMEK” – PAPROTNİK – Pomnik Ofiar Faszyzmu**

Utworzenie w dzielnicy Paprotnik, chełmeckiego miejsca pamięci po byłym Podoboziu KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek” wraz zagospodarowaniem otaczającego terenu oraz modernizacją dróg dojazdowych.

Obszar miejscowości Chełmek w trakcie II Wojny Światowej

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym. Istniejąca tu od lat 30 tych XX w. Fabryka Obuwia Firmy BATA posiadała ogromne znaczenie strategiczne.

Chełmek wraz z sąsiednimi miejscowościami leżał na terenie pierścienia obronnego, zbudowanego przez Niemców, w celu obrony obozu KL Auschwitz, a przede wszystkim *Zakładów Chemicznych IG Farben* w Oświęcimiu. Z badań naukowych, literatury oraz relacji świadków wynika, że w 1942 roku na terenie Chełmka, na obszarze zwanym Paprotnik, powstał podobóz *KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek”* (jeden z ok. 40 podobozów w Małopolsce i na Śląsku, w którym zginęło łącznie ok. 400 osób).

Głównym celem niewolniczej pracy była praca w fabryce obuwia, oczyszczanie kompleksu stawów, praca w kamieniołomie przy wydobyciu i wypale wapienia oraz szereg prac interwencyjnych.

Ramowy zakres inwestycji:

- **Utworzenie w dzielnicy Paprotnik miejsca pamięci** po byłym podobozie KL Auschwitz poprzez zagospodarowanie terenu wraz z powstaniem **pamiątkowego obelisku i ścieżki edukacyjnej;**
- **Zapewnienie dostępności komunikacyjnej** oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zarówno kołowego jak też pieszego osób odwiedzających miejsce historyczne, w tym modernizacja ulicy Ofiar Faszyzmu w Chełmku.

Ramowy okres realizacji: 2024-2025

Szacunkowy budżet: 1 400 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy na lata 2021-2025, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

- **NA SZLAKU PAMIĘCI PODOBOZU KL Auschwitz „AUSSENKOMMANDO CHELMEK” – STAWY**

Utworzenie przy stawach, chełmeckiego miejsca pamięci po byłym Podobozie KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek” wraz zagospodarowaniem otaczającego terenu oraz infrastrukturą umożliwiającą dostęp do obiektu, w tym budową ścieżek rowerowych i drogi dojazdowej.

Na obszarze Chełmka, który w trakcie II Wojny Światowej w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym od 1942 r. istniał podobóz KL Auschwitz „*Aussenkommando Chelmek*”

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

Głównym celem niewolniczej pracy więźniów były m.in. praca w fabryce obuwia i oczyszczanie kompleksu stawów.

Praca przy oczyszczaniu stawów miała ogromne znaczenie dla funkcjonowania fabryki, gdyż zbiorniki te miały dostarczać odpowiednie ilości wody, potrzebnej do produkcji i działania fabryki obuwia. Miejsce to charakteryzowały bardzo trudne warunki terenowe – praca w bagnie i wodzie, niezależnie od pory roku.

Warto podkreślić, iż był to jeden z ok. 40 podobozów KL Auschwitz w Małopolsce i na Śląsku, w którym zginęło łącznie ok. 400 osób.

Ramowy zakres inwestycji:

- **Utworzenie przy Stawach miejsca pamięci** po byłym podobozie KL Auschwitz poprzez stosowne zagospodarowanie terenu;
- **Budowa infrastruktury towarzyszącej**, w tym budowa obiektu na stworzenie ekspozycji o „historii stawów” wraz zapleczem sanitarno-gastronomicznym dla mieszkańców i odwiedzających to miejsce turystów;
- **Zapewnienie dostępności komunikacyjnej do miejsca pamięci przy stawach** poprzez budowę ścieżek rowerowych wraz z oświetleniem oraz budowę drogi dojazdowej, miejsc postojowych i chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Ramowy okres na realizacji: 2021-2023

Szacunkowy budżet: 3 600 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy na lata 2021-2025, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

- **NA SZLAKU PAMIĘCI OFIAR KL AUSCHWITZ I PODOBOZU „AUSSENKOMMANDO CHELMEK” – SKAŁA**

Utworzenie na wzgórzu Skała chełmeckiego miejsca pamięci ofiar KL Auschwitz, w tym budowa wieży widokowej imienia Rotmistrza Witolda Pileckiego jako „Najodważniejszego z odważnych”

Chełmek zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie Oświęcimia, w trakcie II Wojny Światowej w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym – wraz z sąsiednimi miejscowościami leżał na terenie pierścienia obronnego, zbudowanego przez Niemców, w celu obrony obozu KL Auschwitz, a od 1942 r. istniał tu podobóz KL

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

Auschwitz „*Aussenkommando Chelmek*”.

Dominujące w chełmeckim krajobrazie wzniesienie Skała (295 m n.p.m.) wznosi się na równoleżnikowym paśmie wzgórz ciągnących się wzdłuż doliny Wisły. Z wierzchołka Skały roztacza się widok na pasma Karpat. Kotlinę Oświęcimską i Wyżynę Śląsko – Krakowską. To niezwykle miejsce, zarówno pod względem przyrodniczym, jak i historycznym oraz kulturowym – miało również związek z działalnością „*Aussenkommando Chelmek*”. Według relacji żyjących świadków, między innymi inż. Romana Witkowskiego, więźniowie wykonywali niewolniczą pracę w usytuowanym na zboczu kamieniołomie dolomitu. Pracowali również przy wypalaniu wapna w nieistniejących już piecach wapienniczych. W okresie przedwojennym i w czasie okupacji hitlerowskiej u podnóża Skały funkcjonował prywatny zakład betoniarski rodziny Szymutków. Okupanci zlecieli rzemieślnikom z Chełmka wykonać kilkadziesiąt żelbetowych schronów obserwacyjnych typu „Luftschutz-Splitterschutzzelle”. Do specjalistycznych prac betoniarskich zostali również skierowani więźniowie z podbozu. Według znajdującego się w zbiorach MOKSiR planu sytuacyjnego, na terenie fabryki obuwia oraz zamieszkałej przez Niemców fabrycznej kolonii, dzielnic Nowopole i Paprotnik, takich budowli zainstalowano ok. pięćdziesięciu. W okresie powojennym schrony były wyburzane, co wymagało ogromnych nakładów sił i środków. Ostatnie osiem obiektów zostało wywiezionych do lasu Kamionka. Swoiste cmentarzysko stanowi obecnie plenerową ekspozycję militarnych obiektów z okresu II Wojny Światowej.

W pobliżu wzgórza przebiegał szlak ucieczek więźniów z Auschwitz – Birkenau, w tym Rotmistrza Witolda Pileckiego i innych więźniów, którym udało się zbiec.

Dlatego z wieży będzie można w naoczny sposób prześledzić trasę bohaterskiej ucieczki Rotmistrza Witolda Pileckiego oraz zobaczyć panoramę Chełmka wraz z miejscami, w których podczas II Wojny Światowej pracowali więźniowie Auschwitz – kompleks STAWÓW, była Fabrykę BATA, miejsce podbozu w dzielnicy PAPROTNIK.

Ramowy zakres inwestycji:

- **Utworzenie na wzgórzu Skała chełmeckiego miejsca pamięci ofiar KL Auschwitz** poprzez stosowne zagospodarowanie terenu oraz budowę wieży widokowej, wraz z infrastrukturą

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.1 Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.**

towarzystwającą, wyposażeniem (np. w urządzenia audio-wizualne) i oświetleniem;

- **Budowa infrastruktury towarzyszącej wraz z oświetleniem**, w tym dla stworzenia ekspozycji upamiętniającej więźniów *KL Auschwitz* i podoboju „*Aussenkommando Chelmek*”, w szczególności obrazującej trasę ucieczki Witolda Pileckiego z obozu Auschwitz;
- **Zapewnienie, dla mieszkańców i turystów, dostępności komunikacyjnej do miejsca pamięci przy wzgórzu Skała** poprzez przebudowę dróg dojazdowych, w szczególności ulic: Na Skałce, Słowackiego i Bolesława Krzywoustego.

Ramowy okres realizacji: 2022-2024

Szacunkowy budżet: 4 500 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy na lata 2021-2025, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

Kierunek działań 1.1.5. Samorząd współpracujący z organizacjami pozarządowymi, na rzecz aktywizacji i włączenia społecznego mieszkańców oraz promowanie aktywności obywatelskiej /lokalnej.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- Inkubowanie i rozwój organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne
- Promowanie działalności charytatywnej – włączającej i integrującej;
- Realizacja działań wspierających, mających za zadanie profesjonalizację pracy organizacji pozarządowych;
- Budowanie potencjału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego poprzez realizację lokalnych inicjatyw na rzecz mieszkańców;
- Wspieranie i powierzanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.2 Młodzi kształceni dla lokalnego rynku pracy i realizacji aspiracji.**

Działania w tym obszarze mają poprawić jakość edukacji w kierunku kształtowania wiedzy i umiejętności kluczowych dla lokalnego rynku pracy i realizacji aspiracji edukacyjnych oraz życiowych młodych mieszkańców Gminy. Elementem procesu podnoszenia jakości edukacji będą działania poprawiające standard infrastruktury edukacyjnej i realizowanej oferty.

Kierunek działań 1.2.1. Oferta edukacyjna poszerzająca wiedzę i kształtująca kompetencje kluczowe uczniów.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- Rozwój u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności przekrojowych;
- Rozwój współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z przedsiębiorcami i uczelniami/szkołami wyższymi (np. Realizacja projektów badawczych, realizacja zajęć wirtualnych, wizyty zawodoznawcze i poznanie oferty pracy w lokalnych firmach);
- Weryfikacja i wzmocnienie oferty zajęć pozalekcyjnych o charakterze korepetycyjnym i wyrównawczym;
- Rozwinięcie oferty edukacyjnej dającej szansę na rozwój talentów, a w konsekwencji na zdobycie dobrego wykształcenia z wykorzystaniem potencjału partnerów społecznych;
- Działania edukacyjne z zakresu edukacji ekologicznej i przyrodniczej, w szczególności uwrażliwiające na problem zmian klimatycznych i zagrożeń z nich wynikających;
- Działania edukacyjne z zakresu tożsamości regionalnej;
- Podnoszenie wiedzy i umiejętności nauczycieli i odpowiednie przygotowanie ich do wsparcia dzieci o różnych potrzebach.

Kierunek działań 1.2.2. Infrastruktura edukacyjna szkół podstawowych i przedszkoli, stanowiących sieć placówek gminnych, umożliwiająca prowadzenie zajęć aktywizujących uczniów, w tym z wykorzystaniem ICT oraz mająca coraz wyższe standardy dostępności.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- Budowa, rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej (szkoły, przedszkola) oraz poprawa warunków technicznych w zakresie ich dostępności;

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.2 Młodzi kształceni dla lokalnego rynku pracy i realizacji aspiracji.

- Sukcesywne doposażanie szkół i przedszkoli w pomoce dydaktyczne, w tym tworzenie pracowni przedmiotowych;
- Rozwój infrastruktury /zakup i implementacja nowych technologii związanych ICT, jak również z nauką online, uwzględniającej aspekty szerokiej dostępności.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Przebudowa i rozbudowa szkoły i przedszkola w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie;**

Ramowy zakres inwestycji:

- **Przebudowa istniejącego przedszkola w adaptowanym pomieszczeniu na samodzielny budynek przedszkolny z salami do zajęć przedszkolnych, niezależnym wejściem z pomieszczeniami szatniowymi i sanitarnymi dla 50 dzieci.**
- **Modernizacja budynku szkolno-przedszkolnego pod kątem uzyskania poprawy efektywności energetycznej obiektu – modernizacja instalacji c.o. wraz z montażem pompy ciepła i instalacji fotowoltaicznej, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, ocieplenie ścian i stropów, wymiana oświetlenia.**

Ramowy okres na realizację: 2022-2024

Szacunkowy budżet: 4 900 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

- **Stworzenie bezpiecznej i o podniesionych standardach siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku;**

Ramowy zakres inwestycji:

- **Zabezpieczenie / stworzenie odpowiedniej siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku;**

Ramowy okres na realizację: 2022-2028

Szacunkowy budżet: 3 500 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.3. Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów

Działania w tym zakresie mają mocniej dopasować system usług społecznych, w tym w zakresie służby zdrowia i wsparcia mieszkańców do zmieniającej się sytuacji demograficznej i społeczno-gospodarczej. Szczególnie istotnym jest dopasowanie usług społecznych do seniorów jako najbardziej rosnącej grupy mieszkańców gminy.

Kierunek działań 1.3.1. Profesjonalizacja i rozwój systemu wsparcia rodziny jako elementu podnoszenia atrakcyjności osadniczej gminy.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Działania umożliwiające wdrożenie praktycznych rozwiązań, które pozwolą rodzicom i opiekunom dzieci (w tym dzieci z niepełnosprawnościami) na łączenie życia zawodowego z prywatnym i utrzymanie zatrudnienia lub powrót na rynek pracy.
 - Zwiększanie dostępności miejsc w żłobkach i rozszerzanie ich oferty;
 - Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości edukacji przedszkolnej, w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
 - Rozwój kadry żłobków i przedszkoli;
 - Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- Wsparcie rodziców i opiekunów w zakresie pełnienia funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci na każdym etapie.

Kierunek działań 1.3.2. Rozwój usług społecznych przygotowujących gminę do zapewnienia opieki dla rosnącej populacji osób starszych oraz wsparcia dla osób niesamodzielnych.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych zapewniającego również dostęp dla osób z niepełnosprawnościami
- Usługi w zakresie zapewnienia opieki osobom niesamodzielnym, w tym ze względu na wiek;
- Deinstytucjonalizacja wsparcia dla osób niesamodzielnych – wsparcie opiekunów nieformalnych świadczących opiekę domową
- Promocja i stymulowanie pomocy sąsiedzkiej.

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.3. Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów

PRIORYTETOWY PROJEKT:

- **Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych**

Ramowy zakres inwestycji:

- **Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych** w ramach przestrzeni wydzielonej w budynku po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku.

Ramowy okres na realizację: 2025 – 2030

Szacunkowy budżet: 6 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Kierunek działań 1.3.3. Poprawa dostępu do dobrej jakości opieki medycznej dostosowanej do potrzeb mieszkańców.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Budowa, przebudowa, modernizacja obiektów infrastruktury ochrony zdrowia wraz z doposażeniem;
- Poprawa dostępu do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów dla mieszkańców gminy, w tym w szczególności dla mieszkańców Bobrka i Gorzowa, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych;
- Rozszerzanie pakietu usług ośrodka zdrowia do zmieniającej się sytuacji demograficznej oraz epidemicznej w gminie.

Kierunek działań 1.3.4. Rozwój systemu wsparcia społecznego w gminie - koordynacja i profesjonalizacja prac wszystkich podmiotów działających na terenie gminy na rzecz wsparcia różnych grup mieszkańców, ich aktywności i włączenia społecznego.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Utworzenie **Centrum Usług Społecznych** w ramach przestrzeni wydzielonej w budynku po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku;
Umożliwi to świadczenie różnego typu usług, oferowanych przez MOPS wielu grupom mieszkańców w jednym miejscu i w podniesionym standardzie dostępności pomieszczeń.

W ramach CUS wsparcie ukierunkowane będzie na:

- **Rodziny, w tym z dziećmi** - realizacja pakietu usług i oferty

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.3. Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów**

skierowanych do rodzin, w ramach rozwoju i dezinstytucjonalizacji systemu **pomocy społecznej**;

- **Seniorzy** - realizacja pakietu usług, w tym opiekuńczych i w ramach rozwoju i dezinstytucjonalizacji systemu **pomocy społecznej**;
- **Osoby niesamodzielne i osoby z niepełnosprawnościami** - realizacja pakietu usług, w tym opiekuńczych i służby zdrowia, w ramach rozwoju i dezinstytucjonalizacji wsparcia;

Dodatkowo w ramach CUS funkcjonować może:

- **Dom dziennego pobytu dla osób starszych** zapewniający dostęp również dla osób z niepełnosprawnościami.

DASCh - Dom Aktywnych Seniorów Chełmka ma wspierać osoby powyżej 60 roku życia z terenu gminy Chełmek, zapobiegając ich wykluczeniu i samotności.

Kluczowe zadania to aktywizacja osób starszych i włączenie społeczne, poszerzenie wiedzy, polepszenie kondycji psychofizycznej, a także integracja międzypokoleniowa i włączanie się poprzez wolontariat seniorów w życie społeczności lokalnej.

Równocześnie organizacja ośrodka stanowić będzie wsparcie dla rodzin, w których funkcjonują seniorzy.

- **CAL - Centrum Aktywności Lokalnej**

CAL pomyślane jako przestrzeń do spotkań, aktywizacji i integracji mieszkańców.

CAL to przestrzeń realizacji twórczych pomysłów, integracji, wzajemnej pomocy,

CAL to przestrzeń aktywności i działania organizacji działających na terenie gminy Chełmek i na rzecz jej mieszkańców.

CAL to przestrzeń dedykowane dla rozwoju NGO, ich szkoleń, ofert i profesjonalizacji działań.

CAL to przestrzeń do realizacji zajęć i warsztatów integrujących, motywujących do zmiany, edukujących i podnoszących kompetencje, w tym realizowanych w ramach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (sprzyja dezinstytucjonalizacji usług).

CAL to miejsce dedykowane do wszystkich mieszkańców gminy Chełmek.

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia

Cel operacyjny 1.3. Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów

PRIORYTETOWY PROJEKT:

• ***Utworzenie Centrum Usług Społecznych***

Ramowy zakres inwestycji:

- Utworzenie **Centrum Usług Społecznych** w ramach przestrzeni wydzielonej w budynku po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku.

Ramowy okres na realizację: 2025 – 2030

Szacunkowy budżet: 6 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Cel strategiczny I ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia**Cel operacyjny 1.4 Samorząd otwarty na dialog poprzez uruchomienie mechanizmów partycypacji społecznej oraz wdrażanie nowych rozwiązań w świadczeniu usług.**

Działania w tym zakresie mają zminimalizować problem zbyt małej wiedzy na temat bieżących potrzeb mieszkańców dotyczących przestrzeni, oferty i usług gminy oraz poprawić standard ich realizacji.

Kierunek działań 1.4.1. Inicjatywa samorządu na rzecz partycypacji i pogłębienia dialogu z mieszkańcami by adekwatniej i szybciej odpowiadać na ich zmieniające się potrzeby.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- Wprowadzenie stałych mechanizmów pozyskiwania informacji o potrzebach i mieszkańców np.:
 - Cykliczne spotkania z mieszkańcami
 - Ankiety;
 - Wykorzystywanie mediów społecznościowych do nawiązania kontaktu z różnymi grupami mieszkańców.
- Publikowanie komunikatów gminnych o różnorodnym charakterze i weryfikowanie komentarzy w mediach społecznościowych.

Kierunek działań 1.4.2. Profesjonalizacja i dalsze wprowadzanie nowych rozwiązań, w tym w zakresie e-administracji, umożliwiających mieszkańcom szybsze załatwianie spraw.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- **Rozwój i wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie e-administracji i cyberbezpieczeństwa** mających na celu poprawę jakości i skrócenie realizacji procedur administracyjnych, w tym:
 - zwiększenie dostępności do instytucji i usług publicznych;
 - wzmocnienie bezpieczeństwa świadczenia e-usług;
 - zapewnienie otwartego dostępu do cyfrowych zasobów danych administracyjnych;
 - wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników urzędu i instytucji gminnych.
- Współpraca z właściwymi podmiotami, na rzecz **przyspieszenia i uproszczenia procedur administracyjnych umożliwiających realizację inwestycji, w szczególności dla przedsiębiorców** (np. zakresie wydawania pozwoleń na budowę czy przyłączy mediów).

3.2. Przedsiębiorstwa i przedsiębiorczość – priorytety dla inkubowania i rozwoju

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.1 Rozwijana strefa ekonomiczna w Chełmku jako kluczowy element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.

Działania w tym obszarze mają z jednej strony rozszerzyć obszar działającej strefy ekonomicznej w Chełmku i przygotować ją na przyjęcie większej liczby przedsiębiorstw, z drugiej zaś strony poprawić standard i jakość jej funkcjonowania.

Kierunek działań 2.1.1. Zwiększony obszar faktycznego działania strefy ekonomicznej wpływający na rozwój przedsiębiorczości.

ODPOWIEDŹ NA PROBLEM STRATEGICZNY

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Rozwój istniejącej i działającej Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku o nowe tereny z przygotowaną dla przedsiębiorców infrastrukturą.
- Współpraca z Krakowskim Parkiem Technologicznym, w zakresie zasad i struktury funkcjonowania stref gospodarczych na terenie gminy Chełmek, jako zarządcy Podstrefy Chełmek w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej powstałej w 2011 r., lecz nie działającej efektywnie.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Zwiększenie obszaru działania Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku „Chełmek jako Centrum Innowacyjno-Inwestycyjne na pograniczu regionów”**

Ramowy zakres inwestycji:

Moduł 1/ Na obszarze Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku o powierzchni około 31 ha:

- wykup nieruchomości zajętych pod drogami;
- przebudowa układu komunikacyjnego – modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej wraz z sieciami uzbrojenia terenu między innymi takimi jak: kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, sieci energetyczne i ciepłownicze.

Moduł 2/ Na obszarze przyległym do MSAG w Chełmku o powierzchni około 25 ha (w tym 12 ha położonych w Krakowskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej i 13 ha przyległych do ul. Unii Europejskiej):

- nabycie nieruchomości od osób prywatnych i Lasów

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.1 Rozwijana strefa ekonomiczna w Chełmku jako kluczowy element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.

Państwowych,

- rozbudowa układu komunikacyjnego wraz z sieciami uzbrojenia terenu między innymi takimi jak: kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa, sieci energetyczne, ciepłownicze, teletechniczne i gazowe.

Ramowy okres na realizację: 2025-2030

Szacunkowy budżet: 13,00 mln PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

Kierunek działań 2.1.2. Podniesiony standard i jakość działania istniejącej Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Poprawa stanu infrastruktury liniowej i układu komunikacyjnego w tym:
 - Przebudowa układu drogowego komunikującego teren MSAG z pozostałą częścią Chełmka;
 - Budowa dodatkowej infrastruktury parkingowej w okolicach MSAG (np. wzdłuż ul. Przemysłowej),
- Wypracowanie efektywnego systemu zarządzania Miejską Strefą Aktywności Gospodarczej dla poprawy stanu jej infrastruktury, poprzez współpracę przedsiębiorców będących współwłaścicielami / działającymi na terenie strefy oraz przy wsparciu samorządu lokalnego.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Przebudowa układu drogowego komunikującego teren MSAG z pozostałą częścią Chełmka;**

Ramowy zakres inwestycji:

- Przebudowa istniejącego układu drogowego, w tym w okolicy ul. Przemysłowej,
- Rozwiązania usprawniające połączenie MSAG z pozostałą częścią Chełmka, dla sprawnego transportu surowców i produktów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa oraz podróży do pracy przedsiębiorców i ich pracowników.

W efekcie ma to usprawnić również połączenia z autostradą A4,

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane**Cel operacyjny 2.1 Rozwijana strefa ekonomiczna w Chełmku jako kluczowy element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.**

droga krajową S1, i Drogą Współpracy Regionalnej.

Ramowy okres na realizację: 2023-2027

Szacunkowy budżet: 7 000 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

- ***Budowa dodatkowej infrastruktury parkingowej w okolicach SAG***

Ramowy zakres inwestycji:

Budowa dodatkowej infrastruktury parkingowej w okolicach SAG, np. wzdłuż ul. Przemysłowej) wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Ramowy okres na realizację: 2023-2027

Szacunkowy budżet: 2 500 000 PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.

Działania w tym obszarze zmierzają do wypracowania instrumentów polityki samorządu lokalnego, które są w stanie implikować pożądane zmiany w obszarze przedsiębiorczości, tj. **tworzenie nowych miejsc pracy**, w tym atrakcyjnych dla młodych oraz **zwiększyć dostępność do kadr potrzebnych lokalnym przedsiębiorstwom**.

Bardzo istotnym aspektem jest też fakt, iż instrumenty te mają **stanować narzędzia dla transformacji zawodowej mieszkańców odchodzących z pracy w sektorze górnictwa do nowych aktywności**. Działania te mają zatem długofalowo łagodzić negatywne skutki transformacji energetycznej Małopolski Zachodniej.

Kierunek działań 2.2.1. Utworzony inkubator przedsiębiorczości i ośrodek edukacyjno-szkoleniowy jako narzędzia rozwoju społeczno-gospodarczego.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Inkubator przedsiębiorczości** jako narzędzie kreowania nowych przedsiębiorstw i rozwoju istniejących MSP – utworzenie i rozwój.
- **Utworzenie regionalnego centrum edukacyjno-szkoleniowego** dla kształtowania i rozwoju kompetencji i umiejętności kadr lokalnej gospodarki.

ODPOWIEDŹ NA PROBLEM STRATEGICZNY

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Komponent 1: ChIP- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości**

Ramowy zakres projektu:

Inkubator z racji funkcji, jest podmiotem, którego głównym celem jest tworzenie i rozwój przedsiębiorstw - w praktyce dla młodych przedsiębiorców lub studentów. Planowany na siedzibę tego inkubatora jest budynek po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku.

Kluczowa oferta możliwa do realizacji:

Moduł 1- WSPARCIE INFRASTRUKTURALNE, w tym:

- **Wynajem powierzchni biurowej** - udostępnianie przedsiębiorcom komfortowej przestrzeni biurowej wyposażonej w wysokiej klasy połączenie internetowe.
- **Wspólne powierzchnie i infrastruktura techniczna** - w inkubatorze przedsiębiorczości powinno znaleźć się kompletne zaplecze biurowo-techniczne, w tym: **Sala konferencyjno-szkoleniowa**, pozwalająca na realizację

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane**Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.**

spotkań biznesowych i wydarzeń edukacyjno-doradczych (wyposażona w sprzęt multimedialny).

Urządzenia wielofunkcyjne, np. drukarki, kserokopiarki, niszczarki.

Moduł 2- DORADZTWO W ZAKRESIE ZAKŁADANIA I PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, w tym:**– Doradztwo dotyczące podstawowych aspektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej**

Do dyspozycji mieszkańców /przedsiębiorców jest dedykowany Opiekun Inkubatora, czuwający nad prawidłowym procesem inkubacji.

– Bieżące doradztwo dotyczące:

Aspektów **prawnych** związanych z działalnością gospodarczą.

Aspektów związanych z **informatyką, księgowością** i usługami rachunkowymi

Moduł 3 Realizacja programów rozwoju przedsiębiorczości, w tym: kursy, szkolenia, doradztwo itp.**Moduł 4 Działania promujące, wspierające i inkubujące rozwój innowacji i cyberbezpieczeństwa, w tym kursy, szkolenia, doradztwo****Moduł 5 Promocja i wdrażanie dostępnych instrumentów finansowych, mających na celu wsparcie planów rozwojowych przedsiębiorców (np. pożyczki)****Uruchomienie funduszy, które obejmą wsparciem:**

- osoby nieaktywne zawodowo/przewidziane do zwolnienia;
- start-upy;
- przedsiębiorstwa, które wymagają dywersyfikacji gospodarczej oraz restrukturyzacji ekonomicznej.

Rodzaje wsparcia (ramowo):

- bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- opracowanie indywidualnych planów działania (IPD) dla osób zagrożonych utratą zatrudnienia. IPD adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości objąć mogą: szkolenia, doradztwo, subsydiowane zatrudnienie mające na celu rozwijanie kompetencji pracowników oraz ich przekwalifikowanie. Istotnym jest też przeciwdziałanie wykluczeniu na rynku pracy osób odchodzących z górnictwa oraz

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane**Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.**

branż współpracujących z górnictwem, jako element zmniejszania negatywnych skutki transformacji energetycznej.

Zasady wsparcia - fundusze zwrotne - pożyczki płynnościowo inwestycyjne, w tym:

- dla Start-upów;
- dla firm działających powyżej 2 lat na rynku.

- **Komponent 2: Utworzenie Regionalnego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego**

Ramowy zakres projektu:

Wsparcie ma na celu aktualizację wiedzy i zdobywanie nowych umiejętności, pozwalających na lepsze adaptowanie się do potrzeb rynku pracy, w tym lokalnych przedsiębiorców z terenu Małopolski Zachodniej. Planowany na siedzibę tego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego jest budynek po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku.

Wsparcie udzielane będzie dla:

- Pracowników przedsiębiorstw ulokowanych w Inkubatorze Przedsiębiorczości i Miejskiej Strefie Aktywności Gospodarczej w Chełmku;
- Pracowników przedsiębiorstw z terenu Małopolski Zachodniej;
- Osób chcących zdobyć kompetencje / umiejętności.

Formy wsparcia:

- Szkolenia, kursy
- Doradztwo zawodowe
- Przekwalifikowanie pracowników, w tym osób odchodzących z górnictwa i branż z nim związanych;

Ramowy okres na realizację:

- **Komponent 1, moduły 1 do 4 oraz Komponent 2:** 2025-2030
- **Komponent 1, moduł 5:** 2025-2030

Szacunkowy budżet:

- **Komponent 1, moduły 1 do 4 oraz Komponent 2:** 14 mln. PLN
- **Komponent 1, moduł 5:** 5 mln zł

Potencjalne źródła finansowania: Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.

Kierunek działań 2.2.2. Stworzone mechanizmy zachęty dla młodych do pracy i prowadzenia biznesu na lokalnym rynku pracy.

ODPOWIEDŹ NA PROBLEM STRATEGICZNY

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Stworzenie systemu rozwoju i promocji zawodowych praktyk u przedsiębiorców z terenu gminy Chełmek**, w tym w szczególności wśród uczniów zamieszkujących Chełmek, z uwzględnieniem stypendiów „wakacyjnych”
/Potencjalne zadanie dla utworzonego inkubatora przedsiębiorczości/.
- **System stypendiów lub nagród, jako efekt zachęty do powrotów po zakończeniu edukacji i osiedlania się oraz prowadzenia aktywności zawodowej na terenie gminy**, w tym:
 - **Stypendia na zawodowy start „Tam i z powrotem”**
System stypendiów dla studentów IV i V roku studiów, powiązany z deklaracją zatrudnienia na lokalnym rynku pracy (w tym założenia własnej działalności gospodarczej);
 - **Stypendia / dotacja na start – „Młody biznes tu”**
Stypendia na założenie działalności gospodarczej na terenie Gminy Chełmek jako dodatkowy element zachęty dla młodych.
/Potencjalne zadania dla utworzonego inkubatora przedsiębiorczości lub Centrum Promocji Gospodarczej Gminy/.

Kierunek działań 2.2.3. Utworzone Centrum Promocji Gospodarczej Gminy, dla profesjonalizacji działań administracji samorządowej związanych z inkubowaniem i rozwojem przedsiębiorczości oraz promocją gospodarczą gminy.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Utworzenie centrum i stworzenie systemu promocji gospodarczej gminy** i pozyskiwania inwestorów;
- **Wzmocnienie wiedzy i kompetencji pracowników instytucji gminnych** (w tym utworzonego inkubatora lub innej jednostki pełniącej jego zadania), w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności/ oraz stworzenie / uporządkowanie standardów dobrej współpracy urzędu z przedsiębiorcami (zasad obsługi

Cel strategiczny II PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – inkubowane i rozwijane

Cel operacyjny 2.2 Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.

przedsiębiorcy);

- Aktywna współpraca z Centrum Business in Małopolska oraz innymi powiatowymi, regionalnymi i krajowymi centrami promowania i rozwoju przedsiębiorczości;
- Określenie stanowiska / osoby odpowiedzialnej za działania związane z inkubowaniem i rozwojem przedsiębiorczości, w tym promocję gospodarczą Gminy.

3.3. Przestrzeń i środowisko życia – wymagania dla przyjaznego środowiska życia

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.1 Świadomie planowana i realizowana polityka przestrzenna gminy, jako warunek długofalowego rozwoju.

Działania w tym obszarze, mają stanowić odpowiedź na zidentyfikowane mocne potrzeby **dookreślenia przestrzennej wizji rozwoju obszaru gminy**, aby uczestnicy życia społeczno-gospodarczego na terenie gminy, mogli długofalowo planować swoje działania rozwojowe. Ważnym zagadnieniem dla tworzonych planów w tym zakresie jest uwzględnienie w planowaniu przestrzennym **zwartych i atrakcyjnych terenów pod zabudowę mieszkaniową** jako odpowiedź na zidentyfikowane zapotrzebowanie rynkowe - baza mieszkaniowa o odpowiednim (oczekiwanym) standardzie dla osiedlania się młodych niezbędnych na lokalnym rynku pracy.

Kierunek działań 3.1.1. Opracowane, uzgodnione społecznie i realizowane założenia polityki przestrzennej gminy.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

ODPOWIEDŹ NA PROBLEM STRATEGICZNY

- Aktualizacja założeń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Dopracowanie i przyjęcie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, tak aby w miarę możliwości objąć nimi cały obszar gminy.
- Opracowanie innych adekwatnych aktów prawa miejscowego (np. wynikających z tzw. Ustawy krajobrazowej czy związanych z ochroną środowiska).
- Zwiększenie dostępu do mieszkań o zadowalającym standardzie jako efekt zachęty dla młodych, w tym wykwalifikowanej kadry specjalistów, do osiedlania się i pracy na terenie Gminy Chełmek:
 - „Uwalnianie” gruntów pod nowe inwestycje, analiza planistyczna pod kątem nowej zabudowy, w tym kwestia klasyfikacji gruntów, z jednoczesnym przeciwdziałaniem rozpraszaniu zabudowy;
 - Rozwinięcie bazy mieszkaniowej w gminie - pozyskanie nieruchomości pod nowe inwestycje mieszkaniowe.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Działania w tym zakresie mają stanowić odpowiedź na zidentyfikowane braki w zakresie komunikacji zarówno w zakresie dróg o znaczeniu strategicznym dla funkcjonowania wszystkich miejscowości gminy, a zatem mobilności mieszkańców, ale również mobilności wewnątrzgminnej – drogi lokalne i ich bezpieczeństwo, ścieżki rowerowe i transport zbiorowy.

Kierunek działań 3.2.1. Zrealizowane strategiczne rozwiązania drogowe zwiększające efektywność lokalnego systemu transportowego dla zapewnienia mobilności mieszkańców, w powiązaniu z systemem regionalnym i powiatowym.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

ODPOWIEDŹ NA PROBLEM STRATEGICZNY

- **Budowa II etapu Drogi Współpracy Regionalnej** jako części infrastruktury łączącej Oświęcim z Jaworzmem (Śląsk z Małopolską), co nie tylko wpłynie na rozwiązanie bieżących problemów, ale stanowi też istotny element dla wykorzystania potencjału położenia Chełmka w pobliżu autostrady.
- **Budowa południowej obwodnicy Chełmka**, która powinna rozładować ruch komunikacyjny w centrum miasta i stanowiłaby alternatywę dla ruchu tranzytowego na osi wschód-zachód. Planowany przebieg obwodnicy obejmuje odcinek na południe od istniejącej drogi wojewódzkiej DW780.

Realizacja tych zadań, choć nie leży w kompetencjach gminy, to stanowi priorytet dla jej polityki rozwojowej w zakresie transportu. Dlatego wymaga podejmowania wszelkich inicjatyw, w tym z udziałem sąsiednich gmin i we współpracy z Województwem Małopolskim, dla jego realizacji.

Kierunek działań 3.2.2. Zrealizowane rozwiązania komunikacyjne w zakresie dróg gminnych i ścieżek rowerowych, zwiększające mobilność wszystkich grup wiekowych mieszkańców oraz dostępność do oferty instytucji gminnych.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Rozbudowa układu komunikacyjnego gminy Chełmek oraz modernizacja i/lub przebudowa odcinków dróg gminnych, zwiększających mobilność mieszkańców, z miejsc najslabiej skomunikowanych;
 - Rozbudowa i poprawa jakości całego układu komunikacyjnego gminy Chełmek -- budowa, modernizacji, przebudowa, i poprawa bezpieczeństwa dróg gminnych.
 - Budowa miejsc parkingowych na terenie gminy, związanych z realizacją usług publicznych i innych potrzeb mieszkańców.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia**Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.**

- **Stworzenie systemu ścieżek rowerowych ułatwiających komunikację wewnętrzną oraz z sąsiednimi miejscowościami**, będącego równocześnie atrakcyjną ofertą turystyczną, w tym:
 - Inwentaryzacja, projektowanie i rozbudowa ścieżek rowerowych, w tym połączenie ścieżek rowerowych z lokalnym układem komunikacyjnym;
 - Budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych do miejsc najczęściej odwiedzanych przez mieszkańców, w tym do obiektów użyteczności publicznej, miejsc atrakcyjnych przyrodniczo czy kulturowo;
 - Budowa i rozbudowa miejsc odpoczynku rowerzystów;
 - Budowa i rozbudowa parkingów rowerowych w miejscach przesiadkowych i przy obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy;
 - System promocji poruszania się z wykorzystaniem rowerów.
- **Optymalizacja i wprowadzanie rozwiązań związanych z transportem zbiorowym dla zwiększenia mobilności mieszkańców oraz dostępności oferty rynku pracy, edukacji i usług publicznych**, w tym:
 - Rozbudowa sieci połączeń komunikacyjnych oraz zwiększanie częstotliwości kursów istniejących połączeń wewnątrz gminy, jak i gminy z ościennymi miejscowościami, w szczególności w zakresie dojazdu do Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku oraz placówek oświatowych i innych instytucji gminnych, a także innych stref gospodarczych i zakładów pracy zlokalizowanych na obszarze gminy, oraz poza nią na terenie oddziaływania Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o. o. w Oświęcimiu i Związku Komunalnego „Komunikacja Międzygminna” w Chrzanowie;
 - Współpraca z podmiotami organizującymi transport zbiorowy na terenie gminy Chełmek w zakresie wymiany taboru na ekologiczne autobusy (np. o napędzie elektrycznym, wodorowym lub gazowym – CNG) oraz budowy infrastruktury towarzyszącej takiej jak między innymi stacje ładowania elektrycznego, punkty tankowania np. ciekłym sprężonym gazem CNG/wodorem.
 - Rozbudowa infrastruktury obsługi podróżnych, dla zapewnienia wysokiej jakości sieci połączeń, w tym w zakresie:
budowy w wybranych miejscach inteligentnych wiat

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.

przystankowych (ekrany e-papierowe- aktualizowany rozkład jazdy, informacje o zmianach, utrudnieniach; adaptacyjne oświetlenie uruchamiające się po wykryciu użytkownika, natężenia światła dopasowane do pogody, pory dnia; możliwość skorzystania z ładowarki do telefonu; urządzenie do pomiaru poziomu pyłów i hałasu- czujnik/wyświetlacz), na pozostałych przystankach montaż tablic informacji pasażerskiej, biletomatów, opracowanie dedykowanej aplikacji na smartfony, strony internetowej.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Rozbudowa DG nr 510951K ul. Brzechwy wraz z rozbudową DG nr 510609K ul. Leśnej oraz budową i przebudową infrastruktury w mieście Chełmek**

Ramowy zakres inwestycji:

Rozbudowa drogi gminnej nr 510951K ul. Brzechwy o długości ok. 710 m w zakresie:

- Budowy drogi jednojezdniowej dojazdowej o szerokości jezdni 5,0 z obustronnymi poboczami, rowem otwartym, oświetleniem i oznakowaniem;
- Rozbudowa skrzyżowania dróg gminnych ul. Leśnej i ul. Sadowej na rondo wraz z włączeniem projektowanej drogi ul. Brzechwy i przebudową istniejących wlotów;
- Budowa zbiornika retencyjnego, kanalizacji deszczowej oraz kanału technologicznego;
- Przebudowa istniejących zjazdów do posesji.

Ramowy okres na realizację: 2022-2024

Szacunkowy budżet: 7 mln PLN

Potencjalne źródła finansowania: Program Polski Ład, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE

Kierunek działań 3.2.3.

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zwłaszcza osób często przemieszczających się pieszo lub rowerem (np. w zakresie wydawania pozwoleń na budowę oraz przyłączy mediów).

GLÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- Inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach, w tym: budowa chodników, parkingów wzdłuż dróg gminnych lub parkingów

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowanie i ochrona dla przyjaznego środowiska życia**Cel operacyjny 3.2 Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.**

skomunikowanych z tymi drogami, budowa i modernizacja przejść dla pieszych, w tym w zakresie ich doświetlenia.

- Budowa obiektów dla dzieci i młodzieży przeznaczonych do nauki przepisów ruchu drogowego oraz praktycznego szkolenia z zakresu ruchu pieszego, a także nauki jazdy na rowerze, motorowerze, czy alternatywnych środkach transportu (hulajnoga).

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia**Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.**

Działania w tym zakresie skoncentrowane będą na minimalizowaniu występujących negatywnych skutkach prowadzonego rozwoju społeczno-gospodarczego (np. śmieci, emisja CO₂) oraz na podniesieniu standardu infrastruktury, aby w zrównoważony sposób zarządzać zasobami naturalnymi, mając na uwadze różnorodność biologiczną obszaru gminy i sąsiadujących ekosystemów.

Kierunek działań 3.3.1. Wdrażanie rozwiązań w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków i szerszego wykorzystania OZE, jako elementów zrównoważonej polityki środowiskowej, w tym transformacji energetycznej.**GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:**

- **Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych, gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, w tym:**
 - **Sukcesywna termomodernizacja budynków**, z priorytetowym podejściem do budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej (efekt skali);;
 - **Promocja i wdrażanie wśród mieszkańców i przedsiębiorstw rozwiązań w zakresie poprawy efektywności energetycznej.**
- **Szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych OZE – kluczowe działania:**
 - **Zwiększenie wykorzystania OZE w gminnych obiektach użyteczności publicznej** (np. panele fotowoltaiczne czy pompy ciepła);
 - Budowa farmy fotowoltaicznej jako elementu podnoszącego bezpieczeństwo energetyczne gminy.
 - **Promocja i doradztwo wśród mieszkańców i przedsiębiorstw dotyczące OZE.**
- **Minimalizacja zużycia węgla jako paliwa do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, w tym:**
 - **Dalsza intensywna wymiana pieców**, w których wykorzystywane są paliwa stałe, na bardziej ekologiczne źródła ciepła lub podłączenie użytkowników do sieci ciepłowniczej;
 - Wdrożenie w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej i Gospodarki Wodno-Ściekowej ENWOS Sp. z o.o., technologii

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia**Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.**

w zakresie odejścia od węgla, w tym poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

PRIORYTETOWE PROJEKTY:

- **Wykonanie termomodernizacji i instalacji OZE w budynkach oświatowych i użyteczności publicznej na obszarze gminy Chełmek**

Ramowy zakres inwestycji:

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją odnawialnych źródeł energii, w tym w pierwszej kolejności **obejmuje między innymi następujące obiekty:**

1. **Samorządowy Zespół Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza w Chełmku** – wykonanie termomodernizacji budynku oraz montaż instalacji fotowoltaicznej;
2. **Samorządowy Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Chełmku** – wykonanie termomodernizacji budynku oraz montaż instalacji fotowoltaicznej;
3. **Samorządowy Zespół Szkół im. Marii Konopnickiej w Gorzowie** – wykonanie termomodernizacji budynku, montaż pompy ciepła i instalacji fotowoltaicznej;
4. **Samorządowy Zespół Szkół im. Kard. A. S. Sapiehy w Bobrku** – wykonanie termomodernizacji budynku, montaż pompy ciepła i instalacji fotowoltaicznej;
5. **Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku** – montaż instalacji fotowoltaicznej;
6. **Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku** – montaż instalacji fotowoltaicznej;
7. **Budynek Urzędu Miejskiego w Chełmku** – montaż instalacji fotowoltaicznej;
8. **Obiekty Centrum Sportowego w Chełmku przy ul. Krakowskiej** – montaż instalacji fotowoltaicznej.

Ramowy okres na realizację: 2022-2030

Szacunkowy budżet: 14 mln PLN

Potencjalne źródła finansowania: Program Polski Ład, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.

- **Budowa farmy fotowoltaicznej w Gorzowie**

Ramowy zakres inwestycji:

Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy około 3-4 MW w Gorzowie

Ramowy okres na realizację: 2022-2030

Szacunkowy budżet: 12 mln PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

- **DO-OZE - DOPLĄTY do OZE**

Ramowy zakres inwestycji:

Projekt zakłada dopłaty dla mieszkańców budynków jednorodzinnych położonych na obszarze gminy Chełmek na: zakup i montaż instalacji OZE

Ramowy okres na realizację: 2022-2030

Szacunkowy budżet: 4,5 mln PLN

Potencjalne źródła finansowania: Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z funduszy UE.

Kierunek działań**3.3.2.**

Zrównoważony system gospodarowania wodą i ściekami oraz poprawione bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej** w Gminie w ramach zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.
- Rozwój systemu zaopatrzenia, magazynowania, dystrybucji wody.
- Zwiększenie **retencyjności zlewni** położonych na terenie gminy Chełmek (głównie Wisły i Przemszy), w tym:
 - Rozwój różnych **form małej retencji** jako sposobów magazynowania wody w celu zapobiegania powodziom i suszom zlewni;
 - Wdrażanie działań obejmujących m.in. zrównoważone i **zaadaptowane do zmian klimatu systemy gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwój zielono-niebieskiej**

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.

infrastruktury.

- Poprawa bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców m.in. poprzez:
 - prace melioracyjne i utrzymanie rowów melioracyjnych;
 - rozwiązanie problemu podtopień, np. poprzez budowę stanowisk dla pomp o dużej wydajności.

Kierunek działań**3.3.3.**

Więcej zieleni w mieście oraz rosnąca świadomość ekologiczna mieszkańców dla poprawy stanu środowiska naturalnego i podwyższenia standardów życia w gminie.

GŁÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Rozwój i tworzenie terenów zielonych w mieście** m.in.: parków spacerowo-wypoczynkowych wraz z małą infrastrukturą, parków kieszonkowych, zielonych dachów i ścian w budynkach, zielonych przystanków, zielonej infrastruktury na terenach placówek edukacyjnych i ogólnodostępnych placów zabaw (jako infrastruktura towarzysząca), zieleni towarzyszącej ulicom, oraz infrastruktury przyczyniającej się do walki ze smogiem (np. chodniki antysmogowe, tężnie, rośliny pyłolubne, tworzenie ogrodów deszczowych).
- **Budowa świadomości ekologicznej mieszkańców oraz stwarzanie warunków do ekologicznych zachowań**, w tym:
 - projekty z zakresu edukacji ekologicznej dedykowane do różnych grup wiekowych mieszkańców;
 - promowanie prawidłowego sposobu postępowania z odpadami i korzyści z tego wynikających;
 - usprawnienie działalności lokalnego PSZOK.
- Podnoszenie standardów w zakresie **przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska**, w tym poprzez rozwój wiedzy i doposażenie odpowiednich jednostek.

Cel strategiczny III PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia

Cel operacyjny 3.3 Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjających bardziej zrównoważonemu rozwojowi.

Kierunek działań 3.3.4. Minimalizacja ilości składowanych odpadów na poczet kierowania ich do recyklingu, przygotowania do ponownego użycia lub odzysku innymi metodami.

GLÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Rozbudowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym instalacji do odzysku i recyklingu:**
 - odpadów komunalnych;
 - odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych (w tym przede wszystkim usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest);
 - odpadów wielkogabarytowych;
 - odpadów budowlanych;
 - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- **Wdrożenie nowego elementu systemu działania PSZOK, komplementarnego do istniejącego systemu – utworzenie oraz promocja punktu napraw i ponownego użycia.**

Jest to element faktycznego wdrożenia zasad gospodarki o rzeczywiście zamkniętym obiegu (wprowadzenie cyklu życia produktów w sposób pozwalający oszczędzić zasoby – wykorzystanie tego co jest już niepotrzebne, do ponownej produkcji), jako realizacja założeń jak najbardziej zrównoważonej produkcji i konsumpcji.
- **Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy i przedsiębiorców działających na jej terenie, poprzez działania informacyjno-edukacyjne, w zakresie:**
 - zapobiegania powstawaniu odpadów;
 - promowania prawidłowego sposobu postępowania z odpadami i korzyści z tego wynikających.

Kierunek działań 3.3.5. Minimalizowanie i łagodzenie skutków szkód górniczych na terenie Gminy Chełmek.

GLÓWNE ŚCIEŻKI REALIZACJI:

- **Wsparcie mieszkańców, w egzekwowaniu i naprawianiu szkód górniczych.**

4. JAKIE MAMY OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI)?

4.1. Region – OSI Małopolska – założenia i wnioski dla Gminy

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zdefiniowano 6 typów obszarów strategicznej interwencji (3 typy obszarów problemowych, 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz typ obszarów wzrostu). W szczególności są to:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- Miejskie obszary funkcjonalne (MOF),
- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia,**
- Gminy zmarginalizowane,
- Miejscowości uzdrowiskowe,
- Obszary prawnie chronione.

Dla Gminy Chełmek jako właściwy terytorialnie wskazuje się jedynie Obszar Transformacji Energetycznej – Małopolska Zachodnia. Poniżej przedstawiono jego podstawowe założenia.

Rysunek 3. Obszar Transformacji Energetycznej – Małopolska Zachodnia

Źródło: opracowanie własne

OSI - Obszar Transformacji Energetycznej - Małopolska Zachodnia

W kolejnych latach Małopolskę, jak i inne regiony w kraju, czekać będą nowe wyzwania społeczno-gospodarcze związane z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. **Jednym z warunków osiągnięcia celu jest transformacja regionów zależnych gospodarczo od węgla. Transformacja energetyczna będzie wymagać podjęcia dodatkowych wysiłków na rzecz wsparcia tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami.** W Małopolsce niewątpliwie takim obszarem są tereny w zachodniej części województwa.

Podregion oświęcimski jest zwartym obszarem, obejmującym swoim zasięgiem 4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki, który ze względu na specyficzne cechy i dużą koncentrację ludności jest najbardziej zurbanizowaną częścią województwa. Gospodarka na tym obszarze oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach związanych z przemysłem ciężkim, a także działalnością górniczą. Wyraźnie widoczne są powiązania gospodarcze z sąsiadującym województwem śląskim. Na terenie powiatu oświęcimskiego i chrzanowskiego funkcjonują kopalnie węgla kamiennego (w Brzeszczach i w Libiążu). Mieszkańcy gminy Chełmek pracują także w kopalniach węgla kamiennego Piast-Ziemowit w Bieruniu i Sobieski w Jaworznie.

Obszar Małopolski Zachodniej (w tym Gmina Chełmek) rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (*Just Transition Fund*), dedykowanego dla regionów przemysłowych, węglowych i energochłonnych, które przechodzą znaczące przekształcenia. Korzystanie z tych środków w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 jest warunkowane przyjęciem przez UE Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji dla Małopolski Zachodniej. Ma on pełnić rolę celowego planu zarządzania zmianą gospodarczą, społeczną i środowiskową na danym terytorium, polegającą na zmniejszeniu gospodarczego znaczenia paliw kopalnych, w tym szczególnie węgla, oraz wsparciu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Dla Małopolski Zachodniej plan ten powinien stać się narzędziem koordynacji różnorodnych działań podejmowanych przez różnych partnerów: zarówno amortyzujących niekorzystne efekty społeczne odchodzenia od gospodarki węglowej, jak i przyspieszających tworzenie nowych miejsc pracy dla osób odchodzących z kopalni lub branż współpracujących z górnictwem. Ponadto powinien przyczynić się do rozwijania niskoemisyjnych przedsięwzięć komercyjnych i komunalnych zmniejszających zanieczyszczenie środowiska.

Gmina Chełmek, przygotowując się strategicznie i włączając w działania w tym zakresie, planuje podjąć przedsięwzięcia, które mają wspomóc proces płynnej transformacji, w tym:

- Utworzenie ośrodka wspierającego tworzenie/inkubowanie i rozwój nowych przedsiębiorstw oraz umożliwiającego przekwalifikowanie osób, które utraciły pracę w sektorze górnictwa;
- Działania mające na celu minimalizację zużycia węgla jako paliwa do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej.

Określona perspektywa na podjęcie działań przygotowawczych, czyli do ok. 2040 r., powinna istotnie zminimalizować ryzyka transformacji gospodarczej, w tym dla mieszkańców i przedsiębiorstw działających na terenie Gminy, których aktywność była istotnie powiązana z działającymi pod obszarem gminy i sąsiadującymi kopalniami.

4.2. Gmina – Lokalne OSI– kluczowe dla gminy

Prowadząc analizy na potrzeby opracowania strategicznego, dokonano szczegółowej analizy problemów występujących w gminie, zidentyfikowanych na podstawie analiz statystycznych, spotkań z interesariuszami procesu (5 warsztatów z mieszkańcami, reprezentującymi różne grupy wiekowe), rozmów z decydentami oraz analiz eksperckich.

Pozwoliło to na opracowanie specyficznej **mapy kluczowych problemów** będących wyzwaniem dla działań rozwojowych w gminie do roku 2030, podejmując próbę określenia ich przyczyn i skutków.

Następnie tylko kilku problemom „*przypięto flagę*” – **problem strategiczny**, rozumiany jako **kluczowy dla osiągnięcia przełomu – faktycznej zmiany potrzebnej do przewyciężenia negatywnych trendów i/lub wykreowania nowej jakości w danym obszarze.**

Zabieg ten zastosowano, aby wyznaczyć i uświadomić wszystkim interesariuszom procesu, **jakie działania należy traktować jako „kamienie milowe” dla rozwoju, w wypadku których zaniechanie ich realizacji może stanowić nie tylko zaniedbanie, ale przede wszystkim pogłębić negatywne trendy, które ignorowane wcześniej (jak w wielu europejskich miastach), mogą za chwilę być nie do przewyciężenia.**

Po określeniu problemów, w tym tych strategicznych dokonano analizy mającej na celu wskazanie rozwiązań dla problemów, w tym określenia **INWESTYCJI STRATEGICZNEJ INTERWENCJI**, które w sposób istotny mogą się przyczynić do osiągnięcia oczekiwanych zmian.

Następnie zlokalizowano przestrzennie projekty, które wydają się być kluczowe dla **przełamania negatywnych trendów i występujących zjawisk w gminie, w tym w zakresie bardzo istotnego problemu depopulacji**, powiązanego ze starzeniem się społeczeństwa i odpływu młodych do dużych ośrodków miejskich (wyjazd w celu kształcenia / za atrakcyjną pracą).

Obszar, na którym zlokalizowane są te określone **inwestycje strategicznej interwencji** **wyznaczono jako LOKALNY OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI Chełmek 2030+.**

Zatem Lokalny OSI w przedmiotowej strategii stanowi bezpośrednie przełożenie celów strategicznych/operacyjnych na wymiar przestrzenny - **wynika bezpośrednio z celów strategii – są one wskazaniem, gdzie i w jaki sposób należy priorytetowo interweniować.**

Oczywiście nie oznacza to, że wszystkie pozostałe obszary i działania można zignorować, bo długofalowo oprócz pogorszenia jakości życia, mogłyby one również wygenerować inne zjawiska kryzysowe.

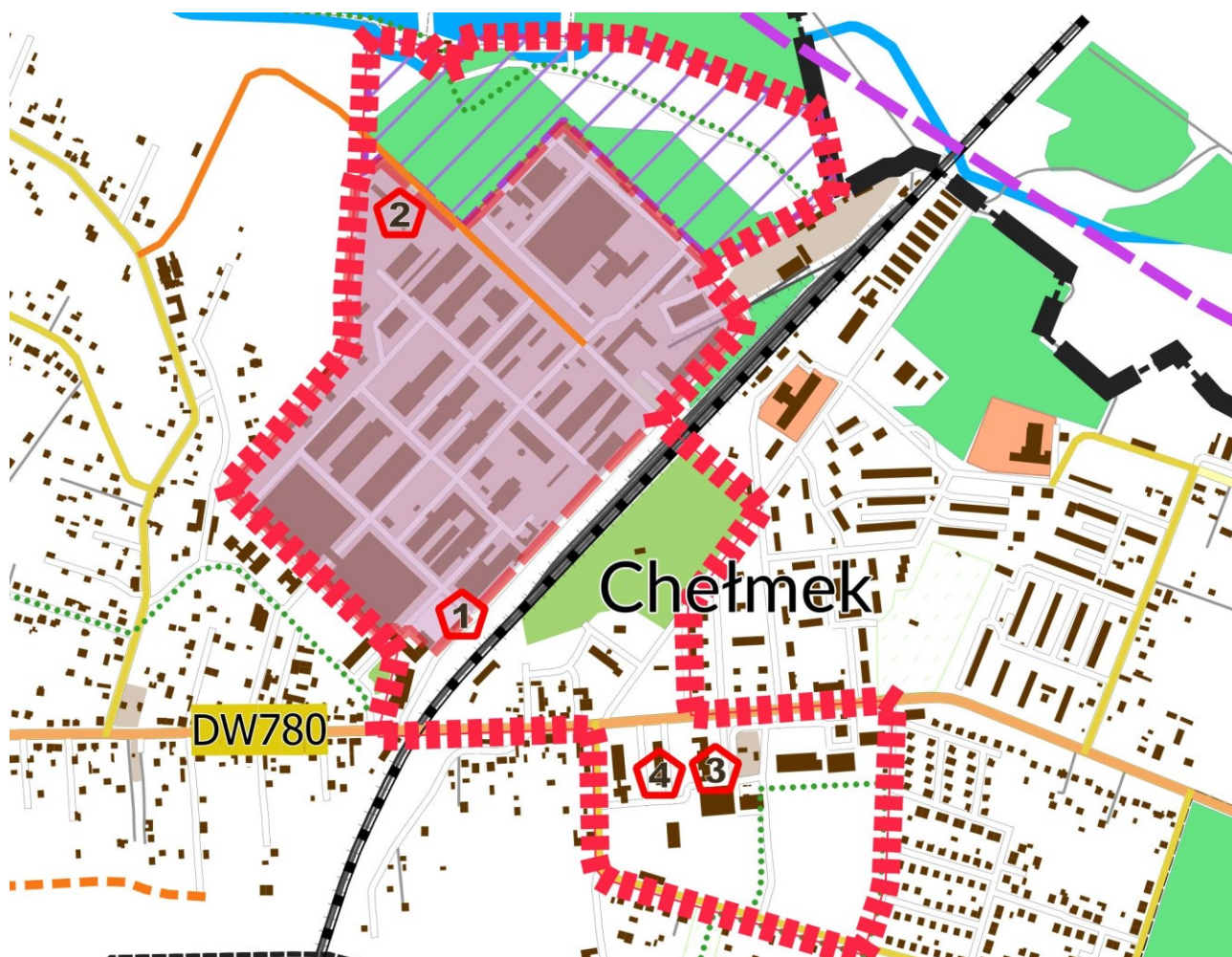
ZDEFINIOWANY LOKALNY OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI CHEŁMEK 2030+

Lokalizacja i charakterystyka obszaru

W ramach przeprowadzonej analizy zdefiniowano na poziomie lokalnym zwarty Obszar Strategicznej Interwencji (OSI).

Lokalny OSI CHEŁMEK 2030+ znajduje się w centrum miejscowości Chełmek i obejmuje oprócz terenu Stref Aktywności Gospodarczych (SAG) w gminie oraz miejsc będących potencjalnymi obszarami rozwoju SAG, również miejsca w których mogą i powinny zostać zlokalizowane najważniejsze inwestycje, czyli przestrzeń centrum miasta w okolicach ul. Krakowskiej oraz obszar między ul. Krakowską a linią kolejową od strony zachodniej i ulicami Brzozową oraz Głogową od strony wschodniej. Przez obszar ten przebiega droga wojewódzka DW 780. OSI Chełmek 2030+ prezentuje mapa na rysunku 4.

Rysunek 4. Obszar Strategicznej Interwencji – kluczowe inwestycje

 Lokalny Obszar Strategicznej Interwencji "Chełmek 2030+"

GOSPODARKA+

 Przebudowa układu drogowego komunikującego teren MSAG z pozostałą częścią Chełmka

 Zwiększenie obszaru działania Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku

 ChIP - Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości

MŁODY CHEŁMEK

 Młoda ChATA - Młodzież Chełmecka Aktywna Twórcza i Atrakcyjna
lokalizacja projektu zostanie ustalona w oparciu o posiadane zasoby gminy Chełmek

Źródło: opracowanie własne

Kluczowe aspekty funkcjonalne dla wyznaczonego obszaru

Dla Lokalnego OSI CHEŁMEK 2030+ z punktu widzenia celu niezbędnych interwencji określono dwa aspekty funkcjonalne:

1. GOSPODARKA+ - skoncentrowany na inkubowaniu i rozwoju przedsiębiorczości

- Zwiększenie obszaru działania Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku;

- **Przebudowa układu drogowego** komunikującego teren **SAG** z pozostałą częścią Chełmka;
- **ChIP** - Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości
„Chełmek jako Centrum Innowacyjno-Inwestycyjne na pograniczu regionów”.

2. MŁODY CHEŁMEK – skoncentrowany na poprawie atrakcyjności i warunków życia dla młodych

- **Młoda ChATA** - *Młodzież Chełmecka Aktywna Twórcza i z Aspiracjami* - Utworzenie klubu młodych mieszkańców.

Wyznaczone Lokalne OSI CHEŁMEK 2030+ zaprezentowano powyżej na rysunku nr 4.

Warto zauważyć, iż w przestrzeni tej znajdują się kluczowe niezagospodarowane zasoby, dające możliwość utworzenia miejsc, stanowiących odpowiedź na potrzebę stworzenia oferty dla młodych, w tym kluczowej grupy wiekowej 15+ oraz rozwoju gospodarczego sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy, w tym atrakcyjnych dla młodych.

Na obszarze tym znajdują się **niezagospodarowane budynki, stanowiące istotne potencjały do wykorzystania:**

- **Budynek po byłym Powiatowym Zespole nr 8 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Chełmku**
Pustostan, nadający się do remontu i adaptacji do nowej funkcji.
Lokalizacja: ul. Krakowska 18 w Chełmku
- **Przyziemie budynku przy ul. Krakowskiej 16 w Chełmku**
Miejsce z potencjałem do realizacji usług społecznych, stosunkowo duża powierzchnia, zasób pomieszczeń dużych i małych nadających się na sale warsztatowe.

4.3. Zgodność strategii z celami rozwojowymi UE, Polski i Małopolski.

Rozwój lokalny, planowany i realizowany musi być w odniesieniu do otoczenia - kontekstu społeczno-gospodarczego. Dlatego w ramach prac nad Strategią Chełmek 2030+, zweryfikowano aktualne kierunki rozwoju i zgodność przyjmowanych założeń, dla kluczowych wyzwań rozwojowych, polityki regionalnej, krajowej i na poziomie UE. w tym:

- celami tematycznymi UE dla perspektywy finansowej 2021–2027;
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Wnioski z analizy, w uproszczonym układzie tabelarycznym przedstawiono poniżej.

Tabela 1. Zgodność Strategii „Chełmek 2030+” z dokumentami wyższego rzędu

Cele strategiczne Strategii Gminy	Życie Społeczności Lokalnej	Przedsiębiorstwa i Przedsiębiorczość	Przestrzeń i Środowisko Życia
Priorytety UE 2021-2027			
Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa		X	
Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa			X
Lepiej Połączona Europa		X	X
Europa o silniejszym wymiarze społecznym	X		
Europa bliżej obywateli	X	X	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR 2030)			
Zwiększenie spójności w rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	X	X	X
Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	X	X	X
Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	X	X	
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju			
Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną		X	
Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie			X

Cele strategiczne Strategii Gminy	Życie Społeczności Lokalnej	Przedsiębiorstwa i Przedsiębiorczość	Przestrzeń i Środowisko Życia
zrównoważony			
Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	X		
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego Małopolska 2030			
Małopolskie	X		
Gospodarka		X	
Klimat i Środowisko			X
Zarządzanie Strategiczne Rozwojem	X		
Rozwój Zrównoważony Terytorialnie	X	X	X
Strategia Rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2021-2030			
Trwały wzrost gospodarczy powiatu oświęcimskiego, oparty coraz silniej o wiedzę i przedsiębiorczość lokalną		X	
Rozwój wszechstronnej oferty wykorzystania czasu wolnego, bazującej na historii, walorach i tradycjach powiatu oświęcimskiego	X		
Kreowanie komfortowych warunków i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu oświęcimskiego			X

5. JAKA JEST MIARA SUKCESU REALIZACJI CELÓW I WYZWAŃ?

5.1. Oczekiwane efekty planowanych działań – wskaźniki realizacji dla celów

Strategia Rozwoju Gminy Chełmek przygotowana w sposób angażujący mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców i samorząd gminny stanowi emanację z jednej strony zdiagnozowanych potrzeb i aspiracji, z drugiej możliwości realizacyjnych. Kluczowe do osiągnięcia sukcesu jest uruchomienie takich mechanizmów i środków, które pozwolą na jej konsekwentną, prowadzoną w sposób partnerski i z pełnym zaangażowaniem realizację. Strategia pokazuje, jak będą rozłożone akcenty długofalowej polityki rozwoju Gminy Chełmek i jakie działania będą podejmowane do osiągnięcia celów.

Efektom przewidywanym, sukcesywnie podejmowanych kroków określonych w Strategii **powinno być co najmniej spowolnienie procesu depopulacji i starzenia się społeczności Gminy.**

Zminimalizowane powinno zostać zjawisko emigracji młodych mieszkańców do takich ośrodków jak Kraków czy Katowice.

Działania na rzecz młodych jak i w zakresie rozwoju lokalnego rynku pracy będą stanowić skuteczną zachętę dla tych, którzy wyjechali na studia do powrotu na ziemię Chełmecką.

Poprawa dostępu do infrastruktury społecznej, rozwój oferty turystycznej i sportowej, podniesienie jakości edukacji czy zadbanie o lepszą jakość życia w Gminie – wszystkie te działania powinny przełożyć się na decyzje o wyborze Gminy jako miejsca do życia i pracy nie tylko dotychczasowych mieszkańców, ale i ich kolejnych pokoleń.

Wymiernym obrazem zmieniającej się sytuacji będą wskaźniki obrazujące poszczególne aspekty: społeczne, środowiskowe i gospodarcze, a ich okresowy przegląd i gotowość władz Gminy do elastycznego reagowania pozwolą na ewentualne korygowanie przyjętych w Strategii założeń mając na uwadze determinację do osiągnięcia celu Strategii.

Niezależnie od nastawienia na sukces, zmienność i nieprzewidywalność niektórych sytuacji i zjawisk społeczno-gospodarczych, czego głównym przykładem z ostatnich lat jest pandemia Covid-19, powodują, że zdecydowano się na przyjęcie modelu monitorowania wskaźników opartego o zdefiniowanie oczekiwanych trendów. Zestawienie poniżej przedstawia strukturę przyjętych wskaźników monitorowania wraz z wartościami bazowymi oraz wskazaniem oczekiwanego kierunku zmiany wartości każdego ze wskaźników.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji celów Strategii

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa (2020r.)	Oczekiwany trend
ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ			
1. Liczba ludności	BDL GUS	12 837	wzrost
2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	BDL GUS	3,1% (2019)	spadek
3. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych edukacją przedszkolną	BDL GUS	88,78%	wzrost
4. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w części matematycznej	Zasoby własne Gminy Chełmek na podstawie danych OKE w Krakowie	14 (2019)	wzrost
5. Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	BDL GUS	22	wzrost
6. Wydatki gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (z wyłączeniem wydatków majątkowych - inwestycyjnych) na 1 mieszkańca	BDL GUS	158,2 zł (2019)	wzrost
7. Udział środków w wydatkach gminy ogółem, przekazanych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego, na realizację oferty czasu wolnego, integrującej i aktywizującej mieszkańców	Dane własne Gminy	418,8 tys. zł	wzrost
PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ			
1. Przychody Gminy z tytułu podatku CIT	Dane własne Gminy	306,6 tys. zł	wzrost
2. Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	BDL GUS	883	wzrost
3. Liczba bezrobotnych	PUP Oświęcim	252	spadek
4. Powierzchnia SAG - aktywna	Dane własne Gminy	30 ha	wzrost
PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA			
1. Odsetek powierzchni Gminy objęty Planem Zagospodarowania Przestrzennego	Dane własne Gminy	12,2%	wzrost
2. Ilość źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe	Dane własne Gminy	1 732	spadek
3. Odsetek ludności korzystających z oczyszczalni ścieków	BDL GUS	61,29	wzrost
4. Odpady zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów komunalnych	Dane własne Gminy	13,6%	wzrost

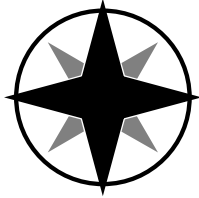
5.2. Rezultaty planowanych działań w układzie przestrzennym

Planowanie rozwoju, domaga się również uwzględnienia aspektów przestrzennych, które są informacją o dostępności do nowych usług / oferty dla mieszkańców i wskazują, gdzie w przestrzeni lokuje się rozwiązania problemów – poniższe mapy prezentują efekty w tym aspekcie.

LEGENDA:

- GRANICA GMINY
- GRANICE SOŁECTW

ŚRODOWISKO

PLANOWANE INWESTYCJE

- Budowa farmy fotowoltaicznej
- Rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
- Dekarbonizacja produkcji ciepła w Enwos Sp. z o.o.
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bobrku

PLANOWANE INWESTYCJE - OZE

Termomodernizacja budynków:

- Samorządowy Zespół Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza w Chełmku
- Samorządowy Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Chełmku
- Samorządowy Zespół Szkół im. Marii Konopnickiej w Gorzowie
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku
- Budynki mieszkalne - ul. Krakowska/ul. Żeromskiego

Montaż instalacji fotowoltaicznej:

- Budynek Urzędu Miejskiego w Chełmku
- Obiekty Centrum Sportowego
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji
- Samorządowy Zespół Szkół w Bobrku

KOMUNIKACJA

PLANOWANE INWESTYCJE

- Przebudowa układu komunikującego SAG z Chełmkiem
INWESTYCJA STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Rozbudowa ul. Brzechwy wraz z rozbudową ul. Leśnej oraz budową i przebudową infrastruktury w m. Chełmek
- Budowa południowej obwodnicy Chełmka
- Budowa Drogi Współpracy Regionalnej
- Ścieżki rowerowe - potencjał rozwoju

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

PLANOWANE INWESTYCJE

- Zwiększenie obszaru działania Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku
INWESTYCJA STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Potencjał rozwoju MSAG
- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości (ChIP)
INWESTYCJA STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Utworzenie Centrum Promocji Gospodarczej Gminy
- Utworzenie Regionalnego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego

OPIEKA SPOŁECZNA

PLANOWANE INWESTYCJE

- Utworzenie Centrum Usług Społecznych
- Stworzenie bezpiecznej i o podniesionych standardach siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku
- Przebudowa i rozbudowa szkoły i przedszkola w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie
- Modernizacja budynku Samorządowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Chełmku

KULTURA I SPORT

PLANOWANE INWESTYCJE

- Młoda ChATA - Młodzież Chełmecka Aktywna Twórcza i Atrakcyjna
Ostateczna lokalizacja obiektu zostanie ustalona w oparciu o zasoby Gminy Chełmek
INWESTYCJA STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Modernizacja/remont pomieszczeń głównej siedziby MOKSiR w Chełmku przy pl. Kilińskiego
- Modernizacja/remont Domu Ludowego w Chełmku, wraz z zagospodarowaniem terenu
- Modernizacja boiska sportowego wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną i towarzyszącą na obszarze Centrum Sportowego w Chełmku.
- Modernizacja/remont Domu Ludowego w Bobrku wraz z zagospodarowaniem terenu
- Modernizacja/remont Domu Ludowego w Gorzowie wraz z zagospodarowaniem terenu

REKREACJA I TURYSTYKA

PLANOWANE INWESTYCJE

Nowe produkty turystyczno-rekreacyjne:

- Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA NA SZLAKU PAMIĘCI OFIAR KL AUSCHWITZ I PODOBOZU „AUSENKOMMANDO CHELMEK”:
- Miejsce pamięci i spotkań – PAPROTNIK
Pomnik Ofiar Faszyzmu
- Miejsce pamięci i spotkań – SKAŁA
- Miejsce pamięci i spotkań – STAWY

1 0 1 2 km

6. JAKI JEST MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY DO 2030 R.?

6.1. Wizja – model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Chełmek wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Założenia do modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Chełmek stanowi próbę zobrazowania planowanych i oczekiwanych w strategii procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Model stanowi wypadkową z jednej strony takich uwarunkowań jak ukształtowanie terenu, użytkowanie przestrzeni, w tym sieć osadniczą, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne szczególnie z Oświęcimiem. Z drugiej zaś strony jest wynikiem zdiagnozowanych problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych. W ramach modelu przedstawiono również różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji działalności inwestycyjnej i planowane zmiany w przestrzeni gminy.

Ogólne uwarunkowania modelu

- Gmina Chełmek zlokalizowana jest w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim (ok. 2,5 km na północ od centrum Oświęcimia). **Z racji bliskości Oświęcimia miasto to jest najsilniej oddziałującym ośrodkiem** gospodarczym, społecznym i kulturalnym.
- Ponadto ważne z punktu widzenia gminy jest jej położenie w granicach **oddziaływania trzech dużych aglomeracji miejskich, tj. Krakowa** – odległego o ponad 40 km, **konurbacji śląskiej** – ok. 30 km oraz **Bielska-Białej** (ok. 40 km).
- W bliskiej odległości od Chełmka położone są również **mniejsze ośrodki miejskie o znaczeniu lokalnym**, jak Libiąż czy Zator, który w ostatnich latach stał się istotnym celem turystyki z uwagi na powstałe atrakcje.

Chełmek jest gminą miejsko-wiejską obejmująca trzy jednostki osadnicze: miasto Chełmek oraz sołectwa Bobrek i Gorzów stanowiące część wiejską, na które istotnie oddziałują przestrzenie i na kierunki zmian ww. ośrodki.

Proporcje użytkowania przestrzeni - funkcje terenów w gminie

Podstawowe funkcje terenów w gminie zobrazowano na poniższym rysunku.

W zakresie terenów zabudowanych jako dominujące funkcje wskazuje się:

- tereny zabudowy **mieszkaniowej** (ok. 720 ha – **26% powierzchni gminy**),
- tereny usługowo-mieszkaniowe,
- tereny o dominującej funkcji usługowej,
- tereny pod zabudowę produkcyjno-magazynową i składową.

Z kolei w ramach terenów niezabudowanych jako podstawowe wyróżnia się:

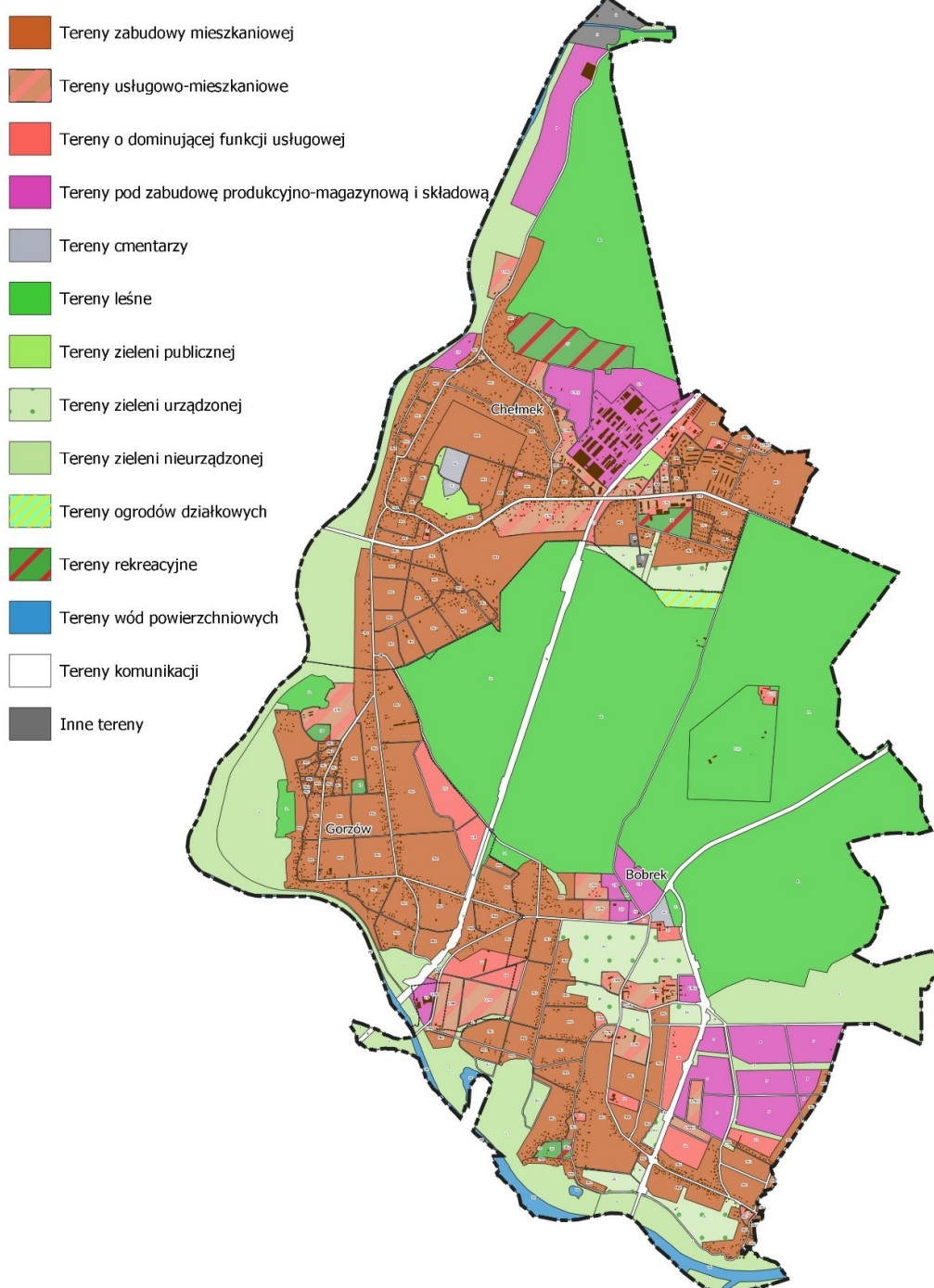
- tereny leśne (ok. 980 ha – **38% powierzchni gminy**),

- tereny zieleni publicznej,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny **zieleni nieurządzonej** (ok. 340 ha – 12,5% powierzchni),
- tereny ogrodów działkowych, tereny rekreacyjne.

Ponadto wskazuje się tereny wód powierzchniowych, tereny cmentarzy oraz komunikacji.

Rysunek 5. Podstawowe funkcje terenów w gminie

LEGENDA:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SUIKZP Gminy Chełmek

Warto podkreślić, iż układ komunikacyjny stanowiąc bazę dla wszelkich aspektów życia społeczno-gospodarczego, zasługuje na szczególną uwagę, gdyż implikuje nowe kierunki i możliwości rozwoju. Dlatego poświęca mu się więcej miejsca w tej części opracowania.

- Jednym z najistotniejszych uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych gminy jest jej układ komunikacyjny, którego **główną oś stanowi przebiegająca ze wschodu na zachód droga wojewódzka nr 780 (relacji: Kraków – Chełm Śląski)** oraz przebiegająca w południowej części gminy **droga wojewódzka nr 933 (relacji Chrzanów – Libiąż – Oświęcim –Pszczyna)**.
- Uzupełnienie dla powyższych dróg stanowi sieć **dróg powiatowych i gminnych** w klasach użytkowych stanowiących drogi lokalne, dojazdowe i wewnętrzne.
- Ponadto bardzo ważne z punktu widzenia rozwoju układu drogowego Gminy jest jej **położenie w bliskim sąsiedztwie autostrady A4 i drogi krajowej S1**. Stanowią one bardzo ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym i zapewniają dobre połączenie z innymi regionami Polski, co ma również istotne znaczenie w kontekście zlokalizowanej na terenie Chełmka Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej.
- Równie istotny wpływ na funkcjonowanie wewnątrzgminnego układu komunikacyjnego mają położone w jej sąsiedztwie drogi krajowe S1 oraz A 4 oraz przebiegająca przez gminę droga wojewódzka nr 780 z uwagi na turystyczny ruch tranzytowy do Zatora.
- Istotnym jest również przebiegająca przez Gminę linia kolejowa nr 93, mająca zastosowanie przede wszystkim w transporcie mieszkańców (dojazdy do pracy i szkoły) i zapewniającą łączność z takimi ośrodkami jak Oświęcim, Chrzanów, Libiąż, Trzebinia, Kraków.

Wyzwania

Jako jedno z podstawowych wyzwań wskazuje się konieczność przebudowy układu drogowego komunikującego SAG z centrum Chełmka. Ponadto jako istotne inwestycje należy wskazać **usprawnienie komunikacji w gminie na osi północ-południe, a tym samym powiązania autostrady A4 z terenami przemysłowymi** zlokalizowanymi we wschodniej części Oświęcimia. Realizację tego celu ma zapewnić tzw. **Droga Współpracy Regionalnej**, której odcinek w południowej części gminy (od DW933 w Bobrku do skrzyżowania ul. Chemików i ul. Fabrycznej w Oświęcimiu) został oddany w marcu 2018 r. Wciąż pozostaje do wykonania dalszy etap DWR, biegnący na północ od DW933.

Równie istotnym przedsięwzięciem jest realizacja **południowej obwodnicy Chełmka**, która powinna doprowadzić do zmniejszenia ruchu komunikacyjnego w centrum miasta.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Poza powyższym kontekstem komunikacyjnym w niniejszym modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej **uwzględniono następujące przestrzenie interwencji:**

1. Kultura i sport;
2. Zdrowie, opieka społeczna i edukacja;
3. Przedsiębiorczość;
4. Rekreacja i turystyka;

5. Środowisko naturalne.

W każdej z powyższych przestrzeni:

- Zlokalizowano istniejącą **infrastrukturę/zasoby w każdym z ww. obszarów.**
- **Wskazano planowane inwestycje** - kierunki interwencji publicznych w ramach planowanej inwestycji określające ramowo zakres najistotniejszych inwestycji. Czyli wskazano jak uzupełniona zostanie istniejąca sieć usług i jakie nowe działania uzupełnią przestrzeń oferty gminy, w tym dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego.
- **Inwestycje Strategicznej Interwencji**, czyli wskazanie tzw. „kamieni milowych rozwoju”, odpowiadających na strategiczne (kluczowe) problemy rozwojowe w toku prowadzonych wcześniej analiz (wskazanych w analizie problemowej będących podstawą do opracowania (opisano je w pkt. 2.3. *Problemy i ich przyczyny – jak je przezwyciężyć?*). Inwestycje o takim charakterze oznaczono na mapach następującym symbolem

LEGENDA:

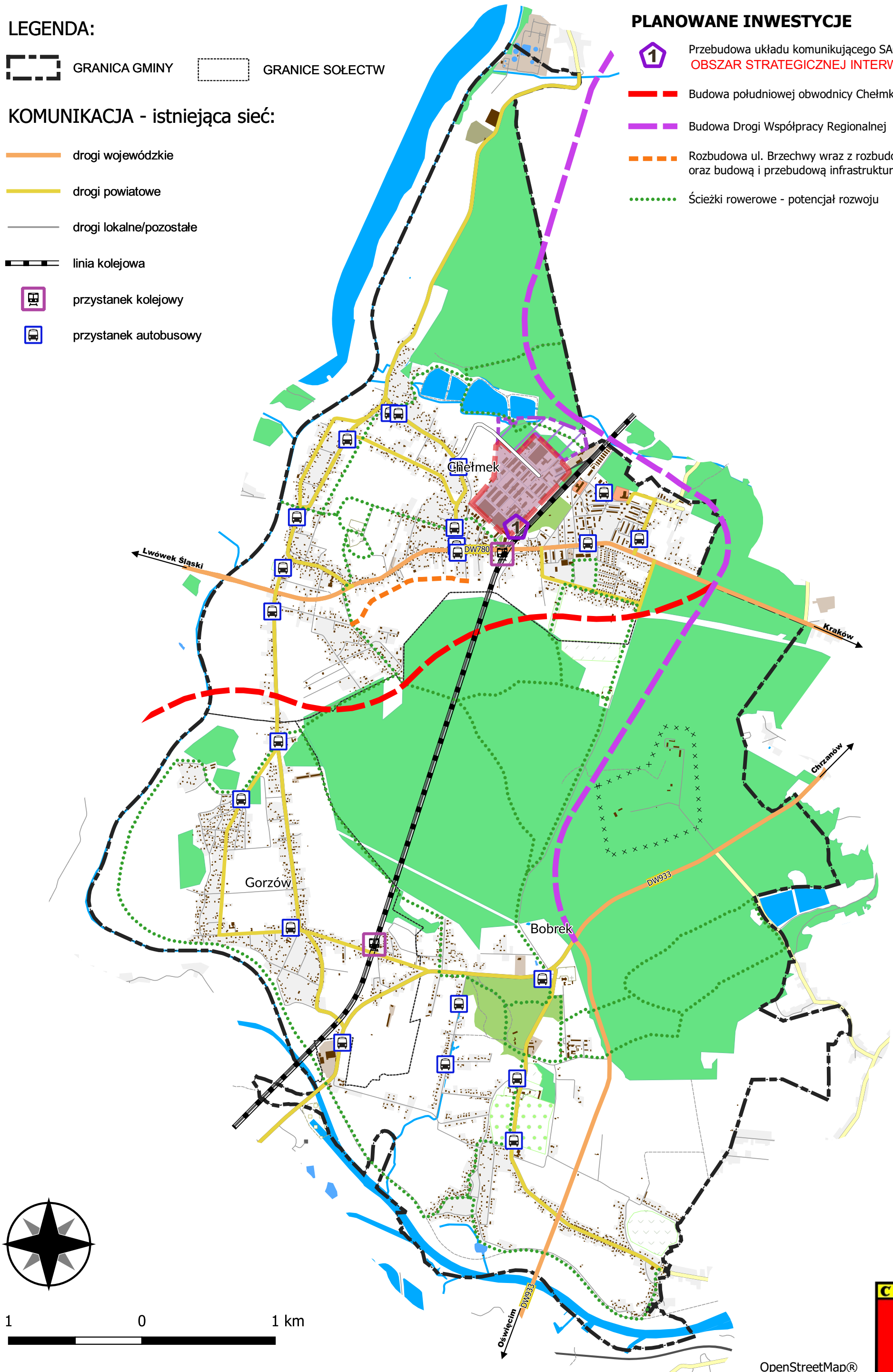
GRANICA GMINY GRANICE SOŁECTW

KOMUNIKACJA - istniejąca sieć:

- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi lokalne/pozostałe
- linia kolejowa
- przystanek kolejowy
- przystanek autobusowy

PLANOWANE INWESTYCJE

- 1 Przebudowa układu komunikującego SAG z Chełmką
OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Budowa południowej obwodnicy Chełmka
- Budowa Drogi Współpracy Regionalnej
- Rozbudowa ul. Brzechwy wraz z rozbudową ul. Leśnej oraz budową i przebudową infrastruktury w m. Chełmek
- Ścieżki rowerowe - potencjał rozwoju

OpenStreetMap®

LEGENDA:

Przestrzeń kultury - istniejące obiekty:

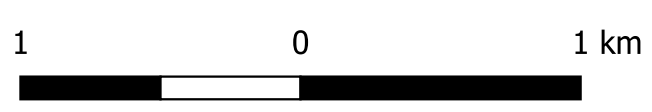
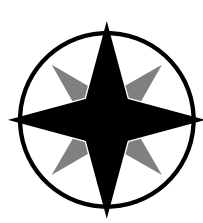
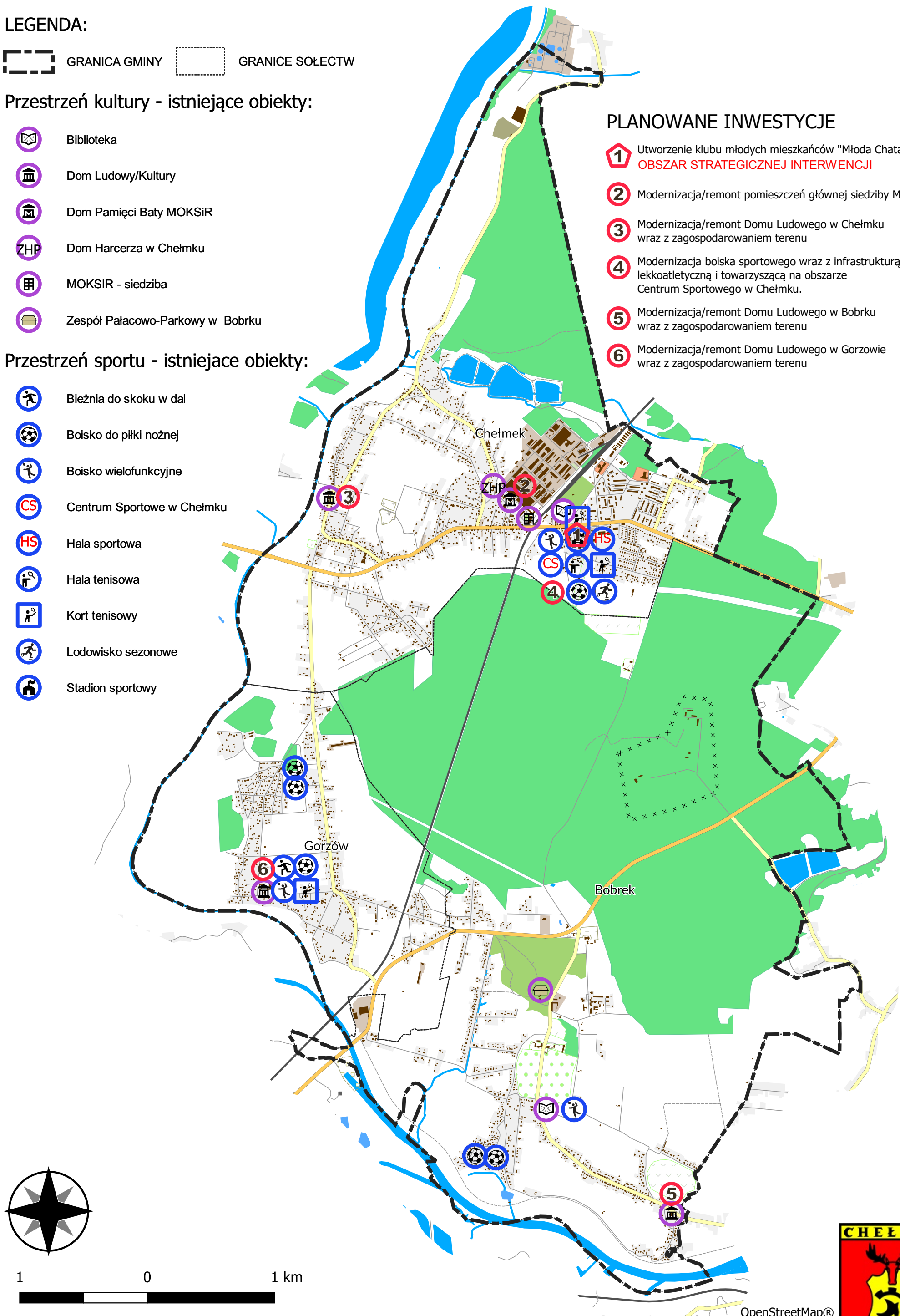
- Biblioteka
- Dom Ludowy/Kultury
- Dom Pamięci Baty MOKSiR
- ZHP
- MOKSiR - siedziba
- Zespół Pałacowo-Parkowy w Bobrku

Przestrzeń sportu - istniejące obiekty:

- Bieżnia do skoku w dal
- Boisko do piłki nożnej
- Boisko wielofunkcyjne
- CS Centrum Sportowe w Chełmku
- HS Hala sportowa
- Hala tenisowa
- Kort tenisowy
- Lodowisko sezonowe
- Stadion sportowy

PLANOWANE INWESTYCJE

- 1** Utworzenie klubu młodych mieszkańców "Młoda Chata"
OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- 2** Modernizacja/remont pomieszczeń głównej siedziby MOKSiR
- 3** Modernizacja/remont Domu Ludowego w Chełmku wraz z zagospodarowaniem terenu
- 4** Modernizacja boiska sportowego wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną i towarzyszącą na obszarze Centrum Sportowego w Chełmku.
- 5** Modernizacja/remont Domu Ludowego w Bobrku wraz z zagospodarowaniem terenu
- 6** Modernizacja/remont Domu Ludowego w Gorzowie wraz z zagospodarowaniem terenu

OpenStreetMap®

LEGENDA:

 GRANICA GMINY GRANICE SOŁECTW

ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA - istniejące placówki:

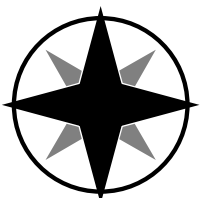
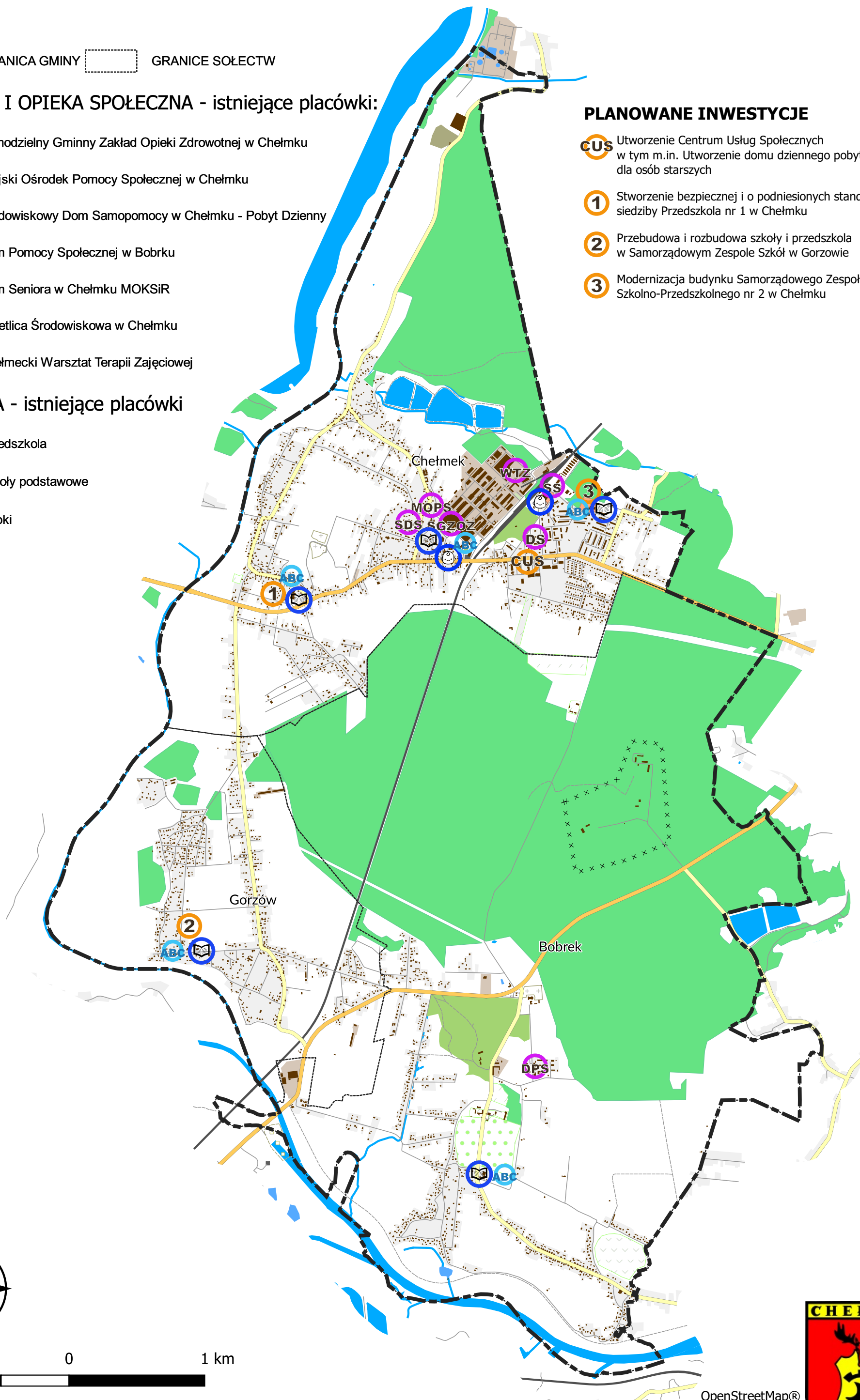
- **SGZOZ** Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku
- **MOPS** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmku
- **SDS** Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmku - Pobyt Dzienny
- **DPS** Dom Pomocy Społecznej w Bobrku
- **DS** Dom Seniora w Chełmku MOKSiR
- **SS** Świetlica Środowiskowa w Chełmku
- **WTZ** Chełmecki Warsztat Terapii Zajęciowej

EDUKACJA - istniejące placówki

- **ABC** Przedszkola
- **Book** Szkoły podstawowe
- **Smiley** Żłobki

PLANOWANE INWESTYCJE

- **CUS** Utworzenie Centrum Usług Społecznych w tym m.in. Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych
- **1** Stworzenie bezpiecznej i o podniesionych standardach siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku
- **2** Przebudowa i rozbudowa szkoły i przedszkola w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie
- **3** Modernizacja budynku Samorządowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Chełmku

1 0 1 km

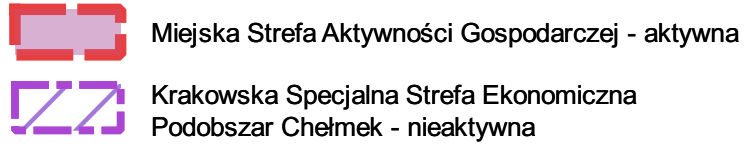
OpenStreetMap®

LEGENDA:

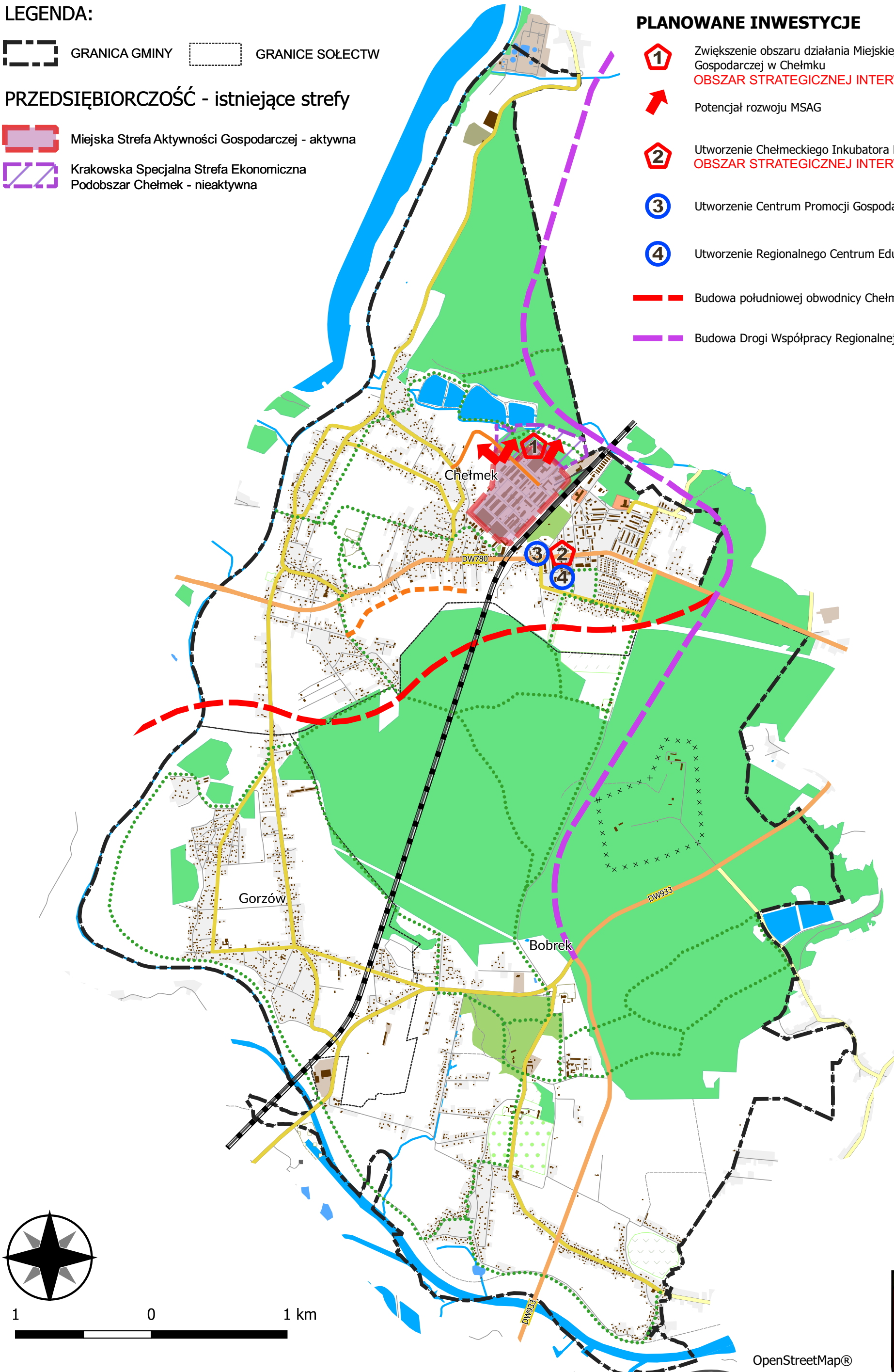

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - istniejące strefy

PLANOWANE INWESTYCJE

- Zwiększenie obszaru działania Miejskiej Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku
OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Potencjał rozwoju MSAG
- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości (ChIP)
OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
- Utworzenie Centrum Promocji Gospodarczej Gminy
- Utworzenie Regionalnego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego
- Budowa południowej obwodnicy Chełmka
- Budowa Drogi Współpracy Regionalnej

LEGENDA:

Istniejące obiekty rekreacji:

- PLACE ZABAW
- PLACE DLA MŁODYCH
Skwer dzieci i młodzieży - skatepark, park linowy
- Plac Miejski w Chełmku

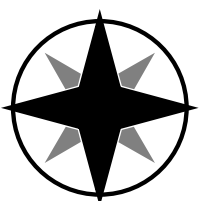
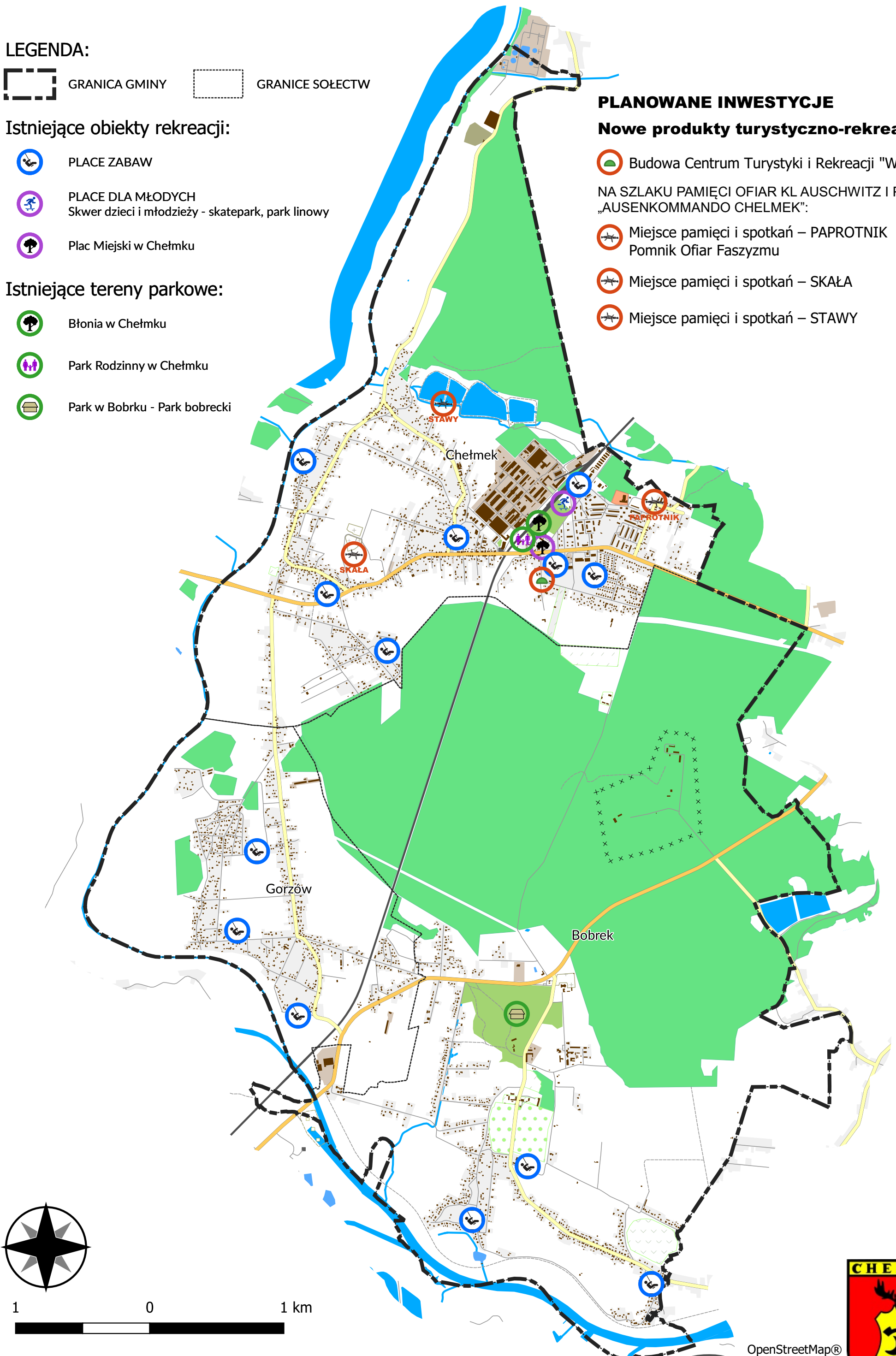
Istniejące tereny parkowe:

- Błonia w Chełmku
- Park Rodzinny w Chełmku
- Park w Bobrku - Park bobrecki

PLANOWANE INWESTYCJE

Nowe produkty turystyczno-rekreacyjne:

- Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji "WYSPA"
NA SZLAKU PAMIĘCI OFIAR KL AUSCHWITZ I PODOBOZU „AUSENKOMMANDO CHEŁMEK”:
- Miejsce pamięci i spotkań – PAPROTNIK
Pomnik Ofiar Faszyzmu
- Miejsce pamięci i spotkań – SKAŁA
- Miejsce pamięci i spotkań – STAWY

1 0 1 km

OpenStreetMap®

LEGENDA:

Tereny parkowe:

- Błonia w Chełmku
- Park Rodzinny w Chełmku
- Park w Bobrku - Park bobrecki

Formy ochrony przyrody:

- Pomniki przyrody

Inne obszary cenne przyrodniczo:

- Tereny leśne
- Tereny wód powierzchniowych
- Proponowane formy ochrony przyrody
 1. Kamieniołom na wzgórzu "Skala"
 2. Park Dworski w Bobrku
 3. Kompleks stawów na Młynach (zespół przyrodniczo-krajobrazowy)
 4. Zalewiska w lesie na północ od centralnej części miasta
 5. Dolina Przemyszy

PLANOWANE INWESTYCJE

- Budowa farmy fotowoltaicznej
- Rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
- Dekarbonizacja produkcji ciepła w Enwos Sp. z o.o.
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bobrku

PLANOWANE INWESTYCJE - OZE

Termomodernizacja budynków:

- Samorządowy Zespół Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza w Chełmku
- Samorządowy Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Chełmku
- Samorządowy Zespół Szkół im. Marii Konopnickiej w Gorzowie
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku
- Budynki mieszkalne - ul. Krakowska/ul. Żeromskiego

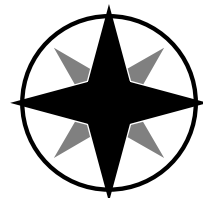
Montaż instalacji fotowoltaicznej:

- Budynek Urzędu Miejskiego w Chełmku
- Obiekty Centrum Sportowego
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji
- Samorządowy Zespół Szkół w Bobrku

1 0 1 km

OpenStreetMap®

Reasumując, przedstawione mapy, prezentują z jednej strony **obecny układ przestrzenny działania podstawowych usług społecznych i poszczególnych obszarów życia gminy** oraz zaplanowane komplemetarne kierunki rozwoju, które uzupełnić mają istniejące sieci, usługi i powiązania.

Warto podkreślić, iż Inwestycje Strategicznej Interwencji na poziomie działań/celów gminy, mają największy wpływ na dany obszar, ale też implikują pozytywne trendy rozwojowe (w tym minimalizowanie tych negatywnych trendów obecnych w całej Małopolsce, a w szczególności Zachodniej). Dlatego rola tych przedsięwzięć jest nie do przecenienia i stanowić powinny one przestrzeń wzmożonego wysiłku mieszkańców, decydentów i partnerów społeczno-gospodarczych.

W przestrzeniach będących poza obszarem bezpośredniego wpływu należy stosować narzędzia lobbyingu na rzecz realizacji pożądanych kierunków rozwoju, które jak wydaje się dziś, mogą mieć przełomowy charakter w rozwoju gminy nie tylko w perspektywie do 2030 roku, ale przede wszystkim długofalowo po 2030 roku.

6.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Rekomendacje wynikające z zapisów Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”:

- **Zachowanie ładu przestrzennego, dostępności i estetyki przestrzeni gminy:**
 - Wspieranie tworzenia nowych, atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni publicznych oraz wzmacnianie działań mających na celu poprawę jakości istniejących przestrzeni publicznych,
 - Tworzenie parków kulturowych, w szczególności na terenach zabytkowych układów urbanistycznych,
 - Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej, sprzyjającej powstawaniu systemu terenów zieleni wspierającego bioróżnorodność, tj. spójnego oraz opartego nie tylko na terenach zieleni urządzonej, ale także na zieleni o charakterze naturalnym i półnaturalnym.
 - Promowanie działań zmierzających do poprawy jakości, bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych, stanu budynków i ich otoczenia, jakości urządzania terenów zielonych, oraz wskazywanie i popularyzacja dobrych praktyk poprzez edukację społeczną, w tym prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych, mających na celu zakorzenienie w mieszkańcach gminy chęci zmiany swojego otoczenia i zwracania uwagi na estetykę przestrzeni.
 - Promowanie działań zmierzających do poprawy jakości, bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych, stanu budynków i ich otoczenia, jakości urządzania terenów zielonych, oraz wskazywanie i popularyzacja dobrych praktyk poprzez edukację społeczną.
- **Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy:**
 - Realizacja koncepcji osadnictwa zwartej i koncepcji zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w celu ograniczania niekontrolowanego osadnictwa na terenach wiejskich.
 - Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji na terenach otwartych oraz atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie.
 - Spójna polityka przestrzenna, wychodząca poza granice administracyjne gminy.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wyznaczone w ramach prac nad Strategią Gminy

Powyższy model posłużył do ustalenia i zdefiniowania rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Ogólne założenia w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Chełmek:

- **Tereny zabudowane:**

- Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową (we wschodniej części Gorzowa),
- Połączenie rozwoju przestrzennego gminy z: rozbudową systemu transportu (sieć dróg publicznych, sieć dróg rowerowych, sieć transportu zbiorowego, sieć kolejowa), rozwojem sieci wodociągowo – kanalizacyjnej oraz systemem odbioru i wywozu odpadów (śmieci), infrastrukturą przesyłu i dostarczania energii elektrycznej i gazu,
- Ochrona krajobrazu kulturowego dawnych układów ruralistycznych i elementów dziedzictwa materialnego, w tym utrzymanie istniejących obiektów zespołów dworsko-parkowych w Bobrku,
- **Tereny usługowe:**
 - Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, infrastruktura piesza i rowerowa, komunikacja zbiorowa),
 - Zabezpieczanie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych,
- **Tereny zielone:**
 - Ochrona istniejących w gminie obszarów i obiektów posiadających wartość przyrodniczą (dolina Przemszy, rozlewiska w lesie na północ od Chełmka, kompleks Stawów, kamieniołom na wzgórzu Skała),
 - Ograniczenie sytuowania nowej zabudowy,
- **Infrastruktura komunikacyjna**
 - Tworzenie alternatywnych form komunikacji w obrębie gminy - np. poprzez wyznaczenie ścieżek rowerowych komunikujących Chełmek z Bobrkiem oraz Gorzowem,
 - Wyznaczenie terenów parkingowych w okolicach centrum Chełmka z przeznaczeniem na lokalizację parkingów (w szczególności w okolicach Strefy Aktywności Gospodarczej),
 - Aktualizacja przebiegu planowanej południowej obwodnicy Chełmka,
 - Lobbowanie w sprawie budowy Drogi Współpracy Regionalnej –etapu II,
 - Zwiększenie udziału zieleni, w szczególności drzew i krzewów, w pasach drogowych.

7. JAK TO SFINANSUJEMY? RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Wdrożenie działań strategicznych, w tym projektów, związane jest z określeniem kosztów tego procesu w perspektywie do 2030 r.

PROJEKT NR	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	RAMOWY OKRES REALIZACJI	SZACUNKOWY BUDŻET:	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:
Cel strategiczny 1	I. ŻYCIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ - oparte o uczestnictwo i włączenie społeczne oraz dobre warunki dla jakości życia	SUMA - NA CEL	66 900 000 zł	
Cel operacyjny 1.1	Twórczy, zaangażowani i aktywni mieszkańcy.		46 500 000 zł	
Projekt nr	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	Ramowy okres realizacji	Szacunkowy budżet:	Potencjalne źródła finansowania:
Projekt 1	Młoda ChATA - Młodzież Chełmecka Aktywna Twórcza i z Aspiracjami Utworzenie klubu młodych mieszkańców	2023-2025	2 000 000,00 zł	<i>Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym fundusze UE</i>
Projekt 2	Modernizacja/remont pomieszczeń głównej siedziby MOKSiR w Chełmku przy pl. Kilińskiego	2023-2027	4 000 000,00 zł	<i>J.w.</i>
Projekt 3	Modernizacja/remont Domu Ludowego w Chełmku, wraz z zagospodarowaniem terenu	2023-2027	3 000 000,00 zł	<i>J.w.</i>
Projekt 4	Modernizacja boiska sportowego wraz z infrastrukturą lekkoatletyczną i towarzyszącą na obszarze Centrum Sportowego w Chełmku.	2023-2026	15 000 000,00 zł	<i>J.w.</i>
Projekt 5	Budowa Centrum Turystyki i Rekreacji WYSPA	2023-2029	13 000 000,00 zł	<i>J.w.</i>

PROJEKT NR	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	RAMOWY OKRES REALIZACJI	SZACUNKOWY BUDŻET:	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:
Projekt 6	Utworzenie w dzielnicy Paprotnik, chełmeckiego miejsca pamięci po byłym Podoboże KL Auschwitz „Ausennkommando Chełmek” wraz zagospodarowaniem otaczającego terenu oraz modernizacją dróg dojazdowych	2024-2025	1 400 000,00 zł	<i>Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy na lata 2021-2025, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym fundusze UE</i>
Projekt 7	Utworzenie przy stawach, chełmeckiego miejsca pamięci po byłym Podoboże KL Auschwitz „Ausennkommando Chełmek” wraz zagospodarowaniem otaczającego terenu oraz infrastrukturą umożliwiającą dostęp do obiektu, w tym budową ścieżek rowerowych i drogi dojazdowej.	2021-2023	3 600 000,00 zł	<i>J.w.</i>
Projekt 8	Utworzenie na wzgórzu Skała chełmeckiego miejsca pamięci ofiar KL Auschwitz, w tym budowa wieży widokowej imienia Rotmistrza Witolda Pileckiego jako „Najodważniejszego z odważnych”.	2022-2024	4 500 000,00 zł	<i>J.w.</i>
Cel operacyjny 1.2	Młodzi kształceni dla lokalnego rynku pracy i realizacji aspiracji.		8 400 000 zł	
Projekt 9	Przebudowa i rozbudowa szkoły i przedszkola w Samorządowym Zespole Szkół w Gorzowie	2022-2024	4 900 000 zł	<i>Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 10	Stworzenie bezpiecznej i o podniesionych standardach siedziby Przedszkola nr 1 w Chełmku	2022-2028	3 500 000 zł	<i>J.w.</i>
Cel operacyjny	Dopasowane do potrzeb mieszkańców i dostępne usługi systemu opieki społecznej, w tym w szczególności w		12 000 000 zł	

PROJEKT NR	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	RAMOWY OKRES REALIZACJI	SZACUNKOWY BUDŻET:	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:
1.3	zakresie wsparcia rodzin z dziećmi i seniorów			
Projekt 11	Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych	2025-2030	6 000 000,00 zł	
Projekt 12	Utworzenie Centrum Usług Społecznych	2025-2030	6 000 000,00 zł	
Cel strategiczny 2	PRZEDSIĘBIORSTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ - inkubowane i rozwijane	SUMA - NA CEL	42 500 000 zł	
Cel operacyjny 2.1	Rozwijana strefa ekonomiczna w Chełmku jako kluczowy element tworzenia mechanizmów „koła zamachowego” rozwoju gminy.		23 500 000 zł	
Projekt 13	Zwiększenie obszaru działania Strefy Aktywności Gospodarczej w Chełmku „Chełmek jako Centrum Innowacyjno-Inwestycyjne na pograniczu regionów”	2025-2027	13 000 000 zł	<i>Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 14	Przebudowa układu drogowego komunikującego teren SAG z pozostałą częścią Chełmka	2023-2027	7 000 000 zł	<i>Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy na lata 2021-2025, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 15	Budowa dodatkowej infrastruktury parkingowej w okolicach SAG	2023-2027	3 500 000 zł	<i>J.w.</i>
Cel operacyjny	Aktywnie wspierana, rozwijana, inkubowana i promowana przedsiębiorczość oraz kompetencje i		19 000 000 zł	

PROJEKT NR	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	RAMOWY OKRES REALIZACJI	SZACUNKOWY BUDŻET:	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:
2.2	umiejętności lokalnych kadr rynku pracy.			
Projekt 16	ChIP- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości - Komponent 1 - Moduł 1-4	2025-2030	14 000 000 zł (budżet dla projektu 16 i 17)	<i>Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 17	ChIP- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości - Komponent 1, Moduł 5 Utworzenie Regionalnego Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego	2025-2030		<i>Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 18	ChIP- Utworzenie Chełmeckiego Inkubatora Przedsiębiorczości - Komponent 2 <i>Promocja i wdrażanie dostępnych instrumentów finansowych, mających na celu wsparcie planów rozwojowych przedsiębiorców (np. pożyczki)</i>	2025-2030	5 000 000 zł	<i>J.w.</i>
Cel strategiczny 3	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO ŻYCIA – kształtowane i ochrona dla przyjaznego środowiska życia	SUMA – NA CEL	37 500 000 zł	
Cel operacyjny 3.2	Dobry transport i komunikacja jako warunki realizacji polityki dostępności i rozwoju społeczno-gospodarczego.		7 000 000 zł	
Projekt 19	Rozbudowa DG nr 510951K ul. Brzechwy wraz z rozbudową DG nr 510609K ul. Leśnej oraz budową i przebudową infrastruktury w mieście Chełmek	2022-2024	7 000 000 zł	<i>Program Polski Ład, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Cel operacyjny 3.3	Wdrożone rozwiązania poprawiające standardy zachowań w zakresie ochrony środowiska i poprawy infrastruktury jako sprzyjającej bardziej zrównoważonemu rozwojowi.		30 500 000 zł	

PROJEKT NR	PRIORYTETOWE PROJEKTY:	RAMOWY OKRES REALIZACJI	SZACUNKOWY BUDŻET:	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:
Projekt 20	Wykonanie termomodernizacji i instalacji OZE w budynkach oświatowych i użyteczności publicznej na obszarze gminy Chełmek	2022-2030	14 000 000 zł	<i>Program Polski Ład, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym z fundusze UE</i>
Projekt 21	Budowa farmy fotowoltaicznej w Gorzowie	2022-2030	12 000 000 zł	<i>Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym fundusze UE</i>
Projekt 22	wDO-OZE - DOPŁATY do OZE	2022-2030	4 500 000 zł	<i>Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Małopolski Zachodniej, Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, budżet gminy lub inne programy pomocowe krajowe lub zagraniczne, w tym fundusze UE</i>
SUMA - NA 3 CELE			146 900 000 zł	

8. JAKI JEST PLAN NA WDROŻENIE

8.1. Kto odpowiada za wdrożenie i jaki jest na to plan?

Niestandardowość pierwszych odpowiedzi, niech będzie inspiracją dla refleksji i poszukiwania własnej odpowiedzi o odpowiedzialność, w odniesieniu do słów Marka Kłodzińskiego¹.

Plan ożywienia gospodarczego gminy nigdy nie zostanie zrealizowany, jeśli samorząd, władze gminy, mieszkańcy nie uznają go za swój własny.

Sukces w realizacji planu polega na umiejętnym aktywizowaniu wokół niego lokalnych sił społecznych i poszczególnych jednostek.

*W Polsce przywykliśmy do tego, że nowe programy, nowe plany przychodziły z góry, zatwierdzone przez wiele instytucji polityczno-gospodarczych. (...) Tymczasem strategia rozwoju powinna powstać w gminie przy dużym udziale społeczeństwa gminy, a **sukces w realizacji planów rozwojowych zależy będzie od aktywności i umiejętności współdziałania lokalnej społeczności, ona bowiem znajdzie sposób na pobudzenie życia gospodarczego na swym terenie lub prześpi nadarzające się możliwości.***

Nikt nie podaruje gminie nowych instytucji typu obywatelskiego, nowych miejsc pracy, czy też nowej infrastruktury, na to trzeba bardzo ciężko zapracować.

Należy mieć dobre rozeznanie tego, co się już na swym terenie posiada i wiedzieć, jak tym dalej gospodarować.

Im więcej osób zaangażuje się w proces budowania strategii, tym lepiej – tym więcej osób będzie się z nią utożsamiało.

Ludzie zainteresowani rozwojem swej gminy są najbardziej predestynowani do tworzenia wizji przyszłości. Ludność miejscowa wie, często lepiej od administracji i ekspertów zewnętrznych, co należy zmienić na danym terenie.

Strategia Rozwoju Chełmek 2030+, to plan, który mówi o tym, co jest najważniejsze do zrobienia, aby „nie przegapić” w toku bieżących problemów, rzeczy kluczowych.

Gdy jest określony cel i konkretne ścieżki do jego dojścia, posiadamy mapę, która pokazuje szlak na ten ambitny szczyt nowych celów-nowych możliwości.

¹ Marek Kłodziński. *Znaczenie i potrzeba tworzenia Strategii rozwoju gminy*, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN Warszawa, 2009

GDY CZĘSTO SPOGLĄDAMY W TEN PLAN, zastanawiamy się, kto może i kto powinien zrealizować poszczególne elementy planu, przypominamy o nich sobie i dzielimy się zadaniami. **WÓWCZAS POSIADAMY SZANSE NA ROZWÓJ**. Rozwiązujemy najważniejsze problemy życia Gminy. Krok po kroku, zaczynając od określenia najważniejszych.

GDY ZAJMIEMY SIĘ STRATEGIĄ TYLKO NA POCZĄTKU, przyjrzymy się jej, zatwierdzimy ją, a następnie zajmiemy się bieżącymi zadaniami, **TRACIMY SZANSE NA WYKREOWANIE TEGO CO NOWE**, a zatem biorąc pod uwagę wyzwania cywilizacyjne, cofamy się. Zostawiamy strategiczne problemy rozwoju gminy, samym sobie, a zatem nie rozwiązujemy ich. Tylko wręcz pogłębiaamy.

ZATEM KTO OPERACYJNIE ODPOWIADA ZA WDROŻENIE?

Strategia Rozwoju Gminy wdrażana będzie w latach 2022 - 2030 w różnych miejscach, na obszarze całej gminy Chełmek i jej założenia skierowane są do wielu grup i instytucji czy organizacji społecznych.

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji, **stanowią zatem, wyzwanie dla całej gminy** - władz samorządowych, jednostek gminnych, partnerów prywatnych i społecznych (organizacje pozarządowe) oraz mieszkańców. Wszystkich wymienionych można nazwać **interesariuszami procesu wdrażania Strategii** (interesariusze, mają interes w zrealizowaniu założeń Strategii).

Zarządzanie realizacją Strategii Rozwoju Gminy na lata 2022-2030 stanowi **zadanie Burmistrza Chełmka**.

Instytucjonalną strukturę systemu zarządzania i wdrażania Chełmek 2030+ tworzą **adekwatne komórki Urzędu Miejskiego oraz gminne jednostki organizacyjne**, w tym:

- Wydział Inwestycji i Rozwoju,
- Wydział Finansowo – Budżetowy,
- Wydział Architektury, Geodezji i Zasobów Komunalnych,
- Wydział Ogólno-Organizacyjny i Spraw Obywatelskich,
- Referat Oświaty,
- Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji,
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z podległymi jednostkami, w tym:
 - Środowiskowy Dom Samopomocy – Pobyt Dzienny,
 - Świetlica Środowiskowa,
- Szkoły, przedszkola i żłobek dla których organem prowadzącym jest Gmina Chełmek,
- Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chełmku,
- Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chełmku Sp. z o.o.
- Administracja Domów Mieszkalnych Sp. z o.o.

Na etapie wdrożenia należy:

- rozważyć/wdrożyć zmianę mającą na celu dopasowanie struktury Urzędu Miejskiego w Chełmku do potrzeb związanych z wdrożeniem strategicznych zadań, w tym powołać nowe stanowiska/jednostki, np. w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i promocji gospodarczej

gminy czy mocniejszego przypisania odpowiedzialności za opracowanie oferty dedykowanej do poszczególnych grup wiekowych, jej promocji i realizacji oraz prowadzenia dialogu z jej interesariuszami;

- określić/przypisać w ramach planu operacyjnego strategii zadania w ramach poszczególnych obszarów i przypisać je do konkretnych zespołów / jednostek oraz dookreślić czas na ich realizację.

Zatem wdrażanie i monitoring Strategii realizowane będą w ramach powierzonej roli Burmistrzowi Chełmka, przy wsparciu struktury Urzędu Miejskiego i jednostek podległych, **we współpracy z partnerami lokalnymi.**

Dlatego za proces wdrażania, ale też oceny i aktualizacji odpowiedzialni są mieszkańcy i inni interesariusze procesu, a wizja całościowej struktury odpowiedzialności w sieci lokalnych powiązań i interesów przedstawia się następująco:

- **Rada Miejska** – powołana przez mieszkańców, dla czuwania nad ścieżkami rozwoju i realizacją bieżących zadań.
- **Burmistrz Chełmka** – aktywnie nadzoruje i realizuje strategię rozwojową i zadania bieżące. Przewodniczy pracom Komitetu Strategicznego Gminy Chełmek 2030+.
- **Koordynator ds. Strategii Chełmek 2030+** po stronie Gminy – powołany w gminie po zatwierdzeniu Strategii. Czuwa nad opracowaniem dorocznych planów operacyjnych i jest odpowiedzialny za organizację pracy Komitetu Strategicznego Gminy Chełmek.
- **Komitet Strategiczny Chełmek 2030+** powołany jako forum dyskusji nad ścieżkami wdrożenia założeń Strategii w każdym roku realizacji założeń.
- **Jednostki miejskie**, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć, kluczowi przedstawiciele uczestniczą w pracach Komitetu Strategicznego Chełmek 30+.
- **Partnerzy biznesowi oraz społeczni**, będący realizatorami projektów i działań wpisujących się w realizację Strategii.

Wdrażanie – jak to operacyjnie zrobimy?

Aby uniknąć procesu rozmycia odpowiedzialności, **DLA REALIZACJI CELU** konieczna jest odpowiedź na pytanie:

KTO konkretnie to ma zrobić? przypisanie odpowiedzialności za poszczególne obszary i konkretne projekty

KIEDY ma to zrobić? – bo nie wszystko na raz

CO KONKRETNIE musi zostać zrobione? określenie niezbędnych zasobów, działań, określenie etapów prac.

W tym celu koniecznym jest **opracowanie Planu Operacyjnego strategii Chełmek 2030+**, który co roku będzie konkretyzowany, aktualizowany i w oparciu o niego monitorowane będzie wdrażanie założeń strategii, w tym w zakresie.

- 1. Powołamy Koordynatora ds. Strategii Chełmek 2030+ po stronie Gminy** – powołany zostanie po zatwierdzeniu Strategii. Czuwa nad opracowaniem dorocznych planów operacyjnych i jest odpowiedzialny za organizację pracy Komitetu Strategicznego Gminy Chełmek.

W związku z tym, że zaplanowane przedsięwzięcia rozwojowe pozostają w kompetencjach różnych podmiotów do zadań Koordynatora należeć będzie ścisła koordynacja oraz inicjowanie współpracy między stronami odpowiedzialnymi za wdrażanie Strategii.

Koordynator **odpowiada za bieżącą i operacyjną realizację** celów Strategii, w tym za inicjowanie oraz określenie we współpracy z Burmistrzem i poszczególnymi komórkami, zadań każdej z komórek i jednostek organizacyjnych.

Do zadań Koordynatora należeć będzie bieżące zarządzanie realizacją Strategii, a w szczególności:

- Inicjowanie i koordynacja działań zmierzających do zrealizowania przedsięwzięć zaplanowanych w Strategii mając na uwadze całościowy horyzont czasowy i nieodkładanie kluczowych zadań na koniec.
- Bieżąca realizacja celów /kierunków działań oraz zaplanowanych projektów, za które odpowiadają poszczególne jednostki w gminie, a w tym:
 - tworzenie rocznych planów operacyjnych,
 - pozyskiwanie partnerów do realizacji działań zaplanowanych i określonych w Strategii,
 - działania na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych w jej wdrożenie.
- Rekomenduje zmiany w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/ jednostki organizacyjne, niezbędnymi dla sprawnej realizacji działań strategicznych oraz ich wdrożenie.
- Monitoring oraz przygotowywanie zmian w ramach Strategii, w tym rekomendowanych przez Komitet Strategiczny Chełmek 2030+.
- Przygotowywanie sprawozdań z realizacji Strategii Chełmek 2030+ (przedkładane Burmistrzowi Chełmka i Komitetowi Strategicznemu).

Pracę Koordynatora ds. Chełmek 2030+ nadzoruje bezpośrednio Burmistrz Chełmka lub wyznaczona przez niego osoba.

2. Opracujemy Plan Operacyjny strategii Chełmek 2030+ to:

- Coroczny plan działań - opis poszczególnych zadań i działań (w tym potrzebne zasoby i budżet). Odpowiadać ma na pytania: kto ma odpowiadać w danym roku za określone zadania.
- Aktualizowany w I kwartale roku.
- Każdorazowo plan operacyjny i podsumowanie realizacji planu prezentowane i podsumowane jest w I kwartale roku z Komitetem Strategicznym Chełmek 2030+.
- Opracowanie Planu działania poprzedzone jest realizacją spotkań z mieszkańcami, dotyczącymi aktualizacji bieżących spostrzeżeń o życiu gminy i potrzeb społeczności lokalnej.

3. Będziemy włączać społeczność lokalną w realizację strategii Chełmek 2030+

Uspołecznianie działań związanych z wdrażaniem strategii związane będzie z:

- Włączaniem mieszkańców w realizację zaplanowanych działań.
- Cykliczną realizacją spotkań z mieszkańcami, dotyczących aktualizacji bieżących spostrzeżeń o życiu gminy i potrzeb społeczności lokalnej – elementu przygotowania do opracowania planu operacyjnego.

Optymalna struktura: 5 spotkań - po jednym w każdej z miejscowości, jedno z przedsiębiorcami i jedno dedykowane młodym w wieku ok. 15-21 lat.

8.2. Monitoring i aktualizacja Strategii Chełmek 2030+

Monitoring to systematyczne, ciągłe zbieranie i analizowanie ustalonego zestawu wskaźników dotyczących postępów Strategii. Celem monitoringu jest zweryfikowanie czy Strategia realizowana jest zgodnie z planem, czyli stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu realizacją.

Prowadzony jest w czasie trwania Strategii, zatem weryfikacja danych pozyskanych z monitoringu pozwala na identyfikację trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu strategii a w efekcie, w razie konieczności - korygowanie działań. Przyczyną problemów mogą być m.in. zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnętrzne (w gminie), jak i zewnętrzne (zmiana polityki regionalnej, państwowej). Stały monitoring pozwala znaleźć występujące w Strategii problemy, zdiagnozować przyczyny ich powstania oraz określić sposoby rozwiązania i przeciwdziałania im. Sensowne zaplanowanie działań i osób/zespołów/instytucji/organizacji, odpowiedzialnych za prowadzenie monitoringu, pozwala na optymalne zarządzanie realizacją Strategii.

System monitorowania

System monitorowania Strategii musi umożliwiać dokonywanie obiektywnych pomiarów wskaźników w przyjętych na wstępie, w odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena efektywności realizowanych przedsięwzięć (ewaluacja) w określonych terminach.

Monitorowanie Strategii będzie prowadzone w zakresie rzeczowym i finansowym, bazując na dostarczanych z odpowiednich jednostek danych (tego samego rodzaju w postępie czasowym).

Zakres rzeczowy – zbieranie i analiza danych pozwalających ocenić stan wdrażania w danym okresie i poziom realizacji wskaźników.

Zakres finansowy – gromadzenie i analiza danych finansowych z realizacji przedsięwzięć, aby mieć możliwość oceny stanu zaangażowania finansowego we wdrażaniu Strategii.

Monitoring wdrażania Strategii Chełmek 2030+ prowadzony powinien być na dwóch poziomach: strategicznym – związanym z realizacją całej Strategii oraz operacyjnym – pokazującym stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć/projektów.

Sprawozdania/raporty okresowe stanowiąc będą podstawę do kontynuacji zaplanowanych na początku działań, bądź też wskażą konieczność korekt w pewnych miejscach.

Realizacja monitoringu

Aby proces monitoringu maksymalnie uprościć i ograniczyć koszty gromadzenia danych – system na poziomie operacyjnym, czyli projektowym powinien być oparty na wskaźnikach określonych w Strategii i polegać na śledzeniu i analizie osiągnięcia wskaźników określonych w punkcie przedmiotowej Strategii, tj.: Oczekiwane efekty planowanych działań – wskaźniki realizacji dla celów.

Monitoring finansowy powinien polegać na gromadzeniu i analizie informacji o pozyskaniu i wykorzystaniu w odpowiednich okresach – środków finansowych (zewnętrznych, gminnych i prywatnych) na realizację poszczególnych przedsięwzięć i całej Strategii.

Monitorowanie na poziomie strategicznym będzie obejmowało przede wszystkim pomiar wskaźników.

Proces monitoringu powinien być realizowany w sposób ciągły. Komitet Strategiczny Chełmek 2030+ monitorujący wdrażanie Strategii będzie miał spotkania nie rzadziej niż raz do roku. Zatem sprawozdania ze stanu wdrażania Strategii powinny być sporządzane w takich cyklach.

Komitet, który tworzy „pomost” – forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta, na podstawie sprawozdania może formułować opinie i zalecenia co do stanu wdrażania planu strategicznego. Komitet w porozumieniu z Koordynator ds. Strategii Chełmek 2030, formułuje zalecenia i opinie dotyczące jej wdrażania w kolejnym roku, do uwzględnienia w opracowywanym corocznie planie operacyjnym. Istotne jest, aby sprawozdanie ze stanu wdrażania, spotkanie Komitetu i wnioski po nim, uwzględniane były w budżecie gminy na kolejny rok.

Aby skutecznie monitorować Strategię, należy szukać odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy podejmowane działania prowadzą do uzyskania zaplanowanego rezultatu?
- Czy działanie wymaga przeformułowania?
- Czy osiągnięte rezultaty prowadzą do osiągnięcia celów?
- Czy środki finansowe są uruchamiane zgodnie z harmonogramem?
- Czy interesariusze zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji Strategii będzie ciągły dialog pomiędzy interesariuszami procesu.

8.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

W ramach dokumentów wykonawczych sporządzane mogą być:

- **Plan operacyjny Strategii Chełmek 2030+** zgodnie z opisanymi wcześniej założeniami
- **Raporty z realizacji planu operacyjnego** Strategii Chełmek 2030+
 - Istotnym dla wdrażania Strategii będzie planowanie wydatków i aktualizacja przyjmowanych założeń w **Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) Gminy Chełmek**, której sporządzanie wynika ze stosownych przepisów prawa. Warto przypomnieć, iż zarządzanie finansami samorządowymi domaga się opracowania WPF, jako instrumentu wieloletniego zarządzania finansami gminy, co przy realizacji strategii, stanowi bardzo istotne zadanie.

Dodatkowo istotnym dla wdrażania strategii mogą być m.in.

- Opracowanie strategii promocji gospodarczej gminy, co wynika z planu strategicznego Gminy.
- Inne programy dziedzinowe, usprawniające i porządkujące proces wdrożeniowy.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Mapa powiatu oświęcimskiego	4
Rysunek 2. Zestawienie podstawowych charakterystyk Gminy Chełmek oraz porównywanych gmin – stan na koniec 2019 roku	7
Rysunek 3. Obszar Transformacji Energetycznej – Małopolska Zachodnia	90
Rysunek 4. Obszar Strategicznej Interwencji – kluczowe inwestycje	93
Rysunek 5. Podstawowe funkcje terenów w gminie	102

SPIS TABEL

Tabela 1. Zgodność Strategii „Chełmek 2030+” z dokumentami wyższego rzędu	96
Tabela 2. Wskaźniki realizacji celów Strategii	99